O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING
QARORI

MAKTABGACHA TA’LIM VA TARBIYANING DAVLAT STANDARTINI TASDIQLASH TO‘G‘RISIDA

“Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni ijrosini ta’minlash, shuningdek, ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarga samarali ta’lim-tarbiya berish hamda qulay shart-sharoitlar yaratish maqsadida Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi:

1. Quyidagilarni nazarda tutuvchi maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin:

davlat standartining maqsadi, asosiy vazifalari va prinsiplari;

maktabgacha ta’limning namunaviy o‘quv rejasi;

davlat standartini joriy etish hamda unga rioya etilishini nazorat qilish;,

davlat standartining tarkibiy qismlari, jumladan:

ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari;

maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturi;

maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘yinlar to‘plami, o‘yinchoqlar, mebel, jihozlar va boshqa texnik, reabilitatsiya vositalari bilan jihozlash me’yorlari.

2. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi tomonidan tizimdagi davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun markazlashtirilgan holda jihozlarni xarid qilish bo‘yicha komissiya tarkibi 2-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

3. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi, Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta’lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi manfaatdor vazirliklar va idoralar bilan birgalikda o‘zlari qabul qilgan normativ-huquqiy hujjatlarni bir oy muddatda ushbu qarorga muvofiqlashtirsinlar.

4. Mazkur qarorning bajarilishini nazorat qilish O‘zbekiston Respublikasi Bosh vazirining ijtimoiy rivojlantirish masalalari bo‘yicha o‘rinbosari B.A. Musayev, O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim vaziri A.V. Shin hamda Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta’lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi boshlig‘i U.N. Tashkenbayev zimmasiga yuklansin.

O‘zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A. ARIPOV

Toshkent sh.,
2020-yil 22-dekabr,
802-son

Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 22-dekabrdagi 802-son qaroriga
1-ILOVA

Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning

DAVLAT STANDARTI

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti (keyingi o‘rinlarda — davlat standarti) davlat standartining maqsadi va asosiy vazifalarini, prinsiplarini, tarkibiy qismlarini, davlat standartlarini joriy etish hamda uning talablariga rioya etilishini nazorat qilish tartibini belgilaydi.

Davlat standartini amalga oshirishda maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat ta’lim dasturini, maktabgacha yoshdagi bolalarga maktabgacha ta’lim va tarbiya berish sohasidagi o‘quv-metodik qo‘llanmalarni, metodik tavsiyalarni ishlab chiqish, shuningdek, maktabgacha ta’lim tashkilotlarini loyihalashtirish, qurish, jihozlash va ularning faoliyatini tashkil etishning o‘ziga xos xususiyatlari inobatga olinadi.

2. Davlat standartini ishlab chiqish quyidagi hujjatlarga asoslanadi:

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi, “Yong‘in xavfsizligi to‘g‘risida”gi, “Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasining qonunlari;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Maktabgacha ta’lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2017-yil 9-sentabrdagi PQ-3261-son va “O‘zbekiston Respublikasi

Maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son qarorlari;

Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi to‘g‘risidagi nizomni hamda Maktabgacha ta’lim muassasalari rahbar va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti ustavini tasdiqlash haqida” 2017-yil 21-noyabrdagi 929-son, “Maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2019-yil 13-maydagi 391-son, “Aholini favqulodda vaziyatlarda harakat qilishga tayyorlash tartibini takomillashtirish to‘g‘risida” 2019-yil 9-sentabrdagi 754-son qarorlari;

O‘z DSt 1.0-98. “O‘zbekiston Respublikasi standartlashtirish davlat tizimi. Asosiy qoidalar”;

O‘z DSt 1.1-92. “O‘zbekiston Respublikasi standartlashtirish davlat tizimi. O‘zbekiston Respublikasi standartlarini ishlab chiqish, muvofiqlashtirish, tasdiqlash va ro‘yxatdan o‘tkazish tartiblari”;

O‘z DSt 1.5-93. “Standartlashtirishga doir normativ hujjatlarni ko‘rib chiqish, tekshirish, o‘zgartirish kiritish va bekor qilish tartibi”;

O‘z DSt 1157: 2008. Hujjatlarni unifikatsiyalashtirish tizimi. Tashkiliy-farmoyish hujjatlar tizimi. Hujjatlarni rasmiylashtirishga bo‘lgan talablar;

O‘z DSt 1.8:2009. Asosiy qoidalar. Tavsiyalar.

3. Davlat standartini bajarish O‘zbekiston Respublikasi hududida faoliyat ko‘rsatayotgan barcha maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun majburiydir.

4. Davlat standarti kamida besh yilda bir marta qayta ko‘rib chiqiladi.

2-bob. Davlat standartining maqsadi va asosiy vazifalari

5. Davlat standartining maqsadi — maktabgacha ta’lim tizimini zamonaviy talablarga asoslangan holda tashkil etish, bolalarni sog‘lom va har tomonlama yetuk qilib voyaga yetkazish, ta’lim-tarbiya jarayoniga samarali ta’lim va tarbiya shakllari hamda usullarini joriy etish hamda ma’naviy barkamol avlodni tarbiyalash, shuningdek, ta’lim-tarbiya jarayonining hajmiga, mazmuniga va sifatiga, maktabgacha ta’lim tashkilotini qurish va jihozlashga, maktabgacha yoshdagi bolalarning sog‘lom ovqatlanishini va xavfsizligini tashkil etishga doir majburiy minimum talablarni joriy etish va nazoratini tashkil etishdan iborat.

6. Davlat standartining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

maktabgacha ta’limning mazmuni va sifatiga qo‘yiladigan talablarni belgilash;

milliy, umuminsoniy va ma’naviy qadriyatlar asosida tarbiyalashning samarali shakllari va usullarini joriy etish;

o‘quv-tarbiya jarayoniga innovatsion pedagogik va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

ta’lim-tarbiya faoliyati sifatini nazorat qilishning huquqiy asoslarini takomillashtirish;

maktabgacha ta’lim tashkilotlarida to‘laqonli va xavfsiz ovqatlantirishni tashkil etishga bo‘lgan sanitariya-gigiyenik talablarni belgilash;

maktabgacha ta’lim tashkilotlarini qurish me’yorlarini tartibga solish;

maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘yinlar, o‘yinchoqlar, mebel, jihozlar va boshqa texnik, reabilitatsion vositalar bilan jihozlash;

maktabgacha ta’lim tashkilotlarining yong‘in xavfsizligini ta’minlashga qo‘yiladigan talablarga muvofiqligini ta’minlash.

3-bob. Davlat standartining asosiy prinsiplari

7. Davlat standartining asosiy prinsiplari quyidagilardan iborat:

tarbiyalanuvchining intilishlari, qobiliyati va qiziqishlari ustuvorligi;

har bir bolaning, shu jumladan, jismoniy yoki psixik rivojlanishida nuqsoni bo‘lgan bolaning maktabgacha ta’lim va tarbiya olishga bo‘lgan huquqini amalga oshirish imkoniyatining tengligi;

davlat standartining ta’lim sohasidagi davlat va jamiyat talablariga mosligi;

maktabgacha ta’limning boshqa ta’lim turlari va bosqichlari bilan uzluksizligi va ta’lim mazmunining uzviyligi;

maktabgacha ta’lim mazmunining respublikadagi barcha hududlarda birligi va yaxlitligi;

maktabgacha ta’limning mazmuni, shakli, vositalari va usullarini tanlashda innovatsiya texnologiyalariga asoslanilganligi;

xorijiy mamlakatlarning ta’lim sohasida me’yorlarni belgilash tajribasidan milliy xususiyatlarni hisobga olgan holda foydalanish.

4-bob. Davlat standartining tarkibiy qismlari

8. Davlat standartining tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari (1-ilova);

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturi (2-ilova);

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘yinlar to‘plami, o‘yinchoqlar, mebel, jihozlar va boshqa texnik, reabilitatsiya vositalari bilan jihozlash me’yorlari (3-ilova).

O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tashkilotlarida to‘laqonli va xavfsiz ovqatlantirishni tashkil etishdagi gigiyenik talablar, maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qurilish-loyihalash ishlari hamda maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yong‘in xavfsizligini ta’minlashga qo‘yiladigan talablar tegishli qonun hujjatlari asosida amalga oshiriladi.

9. Maktabgacha ta’limning namunaviy o‘quv rejasi (keyingi o‘rinlarda — namunaviy o‘quv reja) maktabgacha ta’lim tashkilotlarida o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarning nomi, eng kam (minimal) hajmi va ularning yoshi bo‘yicha taqsimoti belgilangan hujjat hisoblanadi.

10. Namunaviy o‘quv reja maktabgacha ta’lim tashkilotlarida mashg‘ulotlarni o‘tkazish uchun asos hisoblanadi.

Maktabgacha ta’limning namunaviy o‘quv REJASI

<table>
<tr><th colspan="8">3 dan 4 yoshgacha bo‘lgan guruhlarda o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarning taxminiy soni</th></tr>
<tr><th rowspan="2">T/r</th><th rowspan="2">Mashg‘ulotlar nomi</th><th colspan="3">O‘quv yili mobaynida</th><th colspan="3">Sog‘lomlashtirish davri mobaynida</th></tr>
<tr><th>hafta mobaynida</th><th>oy mobaynida</th><th>o‘quv yili mobaynida</th><th>hafta mobaynida</th><th>oy mobaynida</th><th>Sog‘lomlashtirish davri mobaynida</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Atrofdagi olam bilan tanishtirish</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">36</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">12</td></tr>
<tr><td></td><td>eksperimentlar — amaliy tajriba</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Tabiat bilan tanishtirish</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">36</td><td rowspan="2">o‘yinlar-viktorinalar</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">3</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Badiiy adabiyot</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Nutqni rivojlantirish</td><td>1</td><td>4</td><td>36</td><td>1</td><td>4</td><td>12</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Sensortarbiya</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">36</td><td rowspan="2">o‘yinlar</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">3</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Elementar matematika</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>Rasm chizish</td><td>2</td><td>8</td><td>72</td><td>1</td><td>4</td><td>12</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Applikatsiya</td><td rowspan="2">1 navbatma-navbat</td><td>2</td><td rowspan="2">36</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">12</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Konstruksiyalar tuzish</td><td>2</td></tr>
<tr><td>10.</td><td>Plastilin, loydan yasash</td><td>1</td><td>4</td><td>36</td><td>1</td><td>4</td><td>12</td></tr>
<tr><td>11.</td><td>Jismoniy tarbiya</td><td>2 (bittasi toza havoda)</td><td>8</td><td>72</td><td>hordiq</td><td>1</td><td>3</td></tr>
</table>

12.	Musiqa	2	8	72	hordiq	1	3
Jami:		**12**	**48**	**432**	**5**	**24**	**72**
4 dan 5 yoshgacha bo‘lgan guruhlarda o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarning taxminiy soni							
T/r	**Mashg‘ulotlar nomi**	**O‘quv yili mobaynida**			**Sog‘lomlashtirish davri mobaynida**		
		hafta mobaynida	**oy mobaynida**	**o‘quv yili mobaynida**	**hafta mobaynida**	**oy mobaynida**	**Sog‘lomlashtirish davri mobaynida**
1.	Atrofdagi olam bilan tanishish Eksperimentlar — amaliy tajriba	1	4	36	1	4	12
2.	Tabiat bilan tanishish	1	4	36	1	4	12
3.	Nutqni rivojlantirish	2	8	72	1	4	12
4.	Badiiy adabiyot	1	4	36	viktorinalar	1	3
5.	Elementar matematika mantiqiy fikrlash	1	4	36	mantiqiy o‘yinlar	1	3
6.	Rasm chizish	2	8	72	1	4	12
7.	Applikatsiya	1 navbatma-navbat	2	36	1	4	12
8.	Konstruksiyalar tuzish		2				
9.	Plastilin, loydan yasash	1	4	36	1	4	12
10.	Jismoniy tarbiya	2 (bittasi toza havoda)	8	72	sport o‘yinlari	1	3
11.	Musiqa	2	8	72	hordiq	1	3
Jami:		**14**	**56**	**504**	**6**	**28**	**84**
5 dan 6 yoshgacha bo‘lgan guruhlarda o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarning taxminiy soni							
T/r	**Mashg‘ulotlar nomi**	**O‘quv yili mobaynida**			**Sog‘lomlashtirish davri mobaynida**		
		hafta mobaynida	**oy mobaynida**	**o‘quv yili mobaynida**	**hafta mobaynida**	**oy mobaynida**	**Sog‘lomlashtirish davri mobaynida**
1.	Atrofdagi olam bilan tanishish eksperimentlar — ilm-fan	2	8	72	1	4	12
2.	Tabiat bilan tanishish	1	4	36	1	4	12
3.	Nutqni rivojlantirish	2	8	72	1	4	12
4.	Badiiy adabiyot	1	4	36	viktorinalar	1	3
5.	Ikkinchi tilni o‘rganish	2	4	36	o‘yinlar	o‘yinlar	o‘yinlar

6.	Elementar matematika mantiqiy fikrlash	1	4	36	mantiqiy o‘yinlar	1	3
7.	Rasm chizish	2	8	72	1	4	12
8.	Applikatsiya	1 navbatma-navbat	2	36	1	4	12
9.	Konstruksiyalar tuzish		2				
10.	Plastilin, loydan yasash	1	4	36	1	4	12
11.	Jismoniy tarbiya	2 (bittasi toza havoda)	8	72	sport o‘yinlari	1	3
12.	Musiqa	2	8	72	hordiq	1	3
Jami:		**17**	**64**	**576**	**6**	**28**	**84**

6 dan 7 yoshgacha bo‘lgan guruhlarda o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarning taxminiy soni

T/r	**Mashg‘ulotlar nomi**	**O‘quv yili mobaynida**			**Sog‘lomlashtirish davri mobaynida**		
		hafta mobaynida	**oy mobaynida**	**o‘quv yili mobaynida**	**hafta mobaynida**	**oy mobaynida**	**sog‘lomlashtirish davri mobaynida**
1.	Atrofdagi olam bilan tanishish eksperimentlar — ilm-fan	2	8	72	1	4	12
2.	Tabiat bilan tanishish	1	4	36	1	4	12
3.	Nutqni rivojlantirish	1	4	36	1	4	12
4.	Savodxonlikka o‘rgatish	1	4	36	o‘yinlar	1	3
5.	Badiiy adabiyot	1	4	36	viktorinalar	1	3
7.	Ikkinchi tilni o‘rganish	2	4	36	1	4	12
8.	Elementar matematika mantiqiy fikrlash	2	8	72	mantiqiy o‘yinlar	1	3
9.	Rasm chizish	2	8	72	1	4	12
10.	Applikatsiya	1 navbatma-navbat	2	36	1	4	12
11.	Konstruksiyalar tuzish va qo‘l mehnati		2				
12.	Plastilin, loydan yasash	1	4	36	1	4	12
13.	Jismoniy tarbiya	2 (bittasi toza havoda)	8	72	sport o‘yinari	1	3
14.	Musiqa	2	8	72	hordiq	1	3
Jami:		**18**	**68**	**612**	**7**	**33**	**99**

Bolalar bilan qisqa muddatli guruhlarda o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarning taxminiy soni

T/r	Faoliyat turlari	O‘tkazish davriyligi
1.	Bolalarning erkin, mustaqil faoliyati	Har kuni
2.	O‘yin faoliyati	Har kuni
3.	Tasviriy faoliyat	Haftasiga 2-marta
4.	O‘rganuvchi tadqiqiy faoliyat (atrofdagi olamni anglash)	Haftasiga 2-marta
5.	Tabiat bilan tanishuv	Haftasiga 1-marta
6.	Matematika	Haftasiga 2-marta
7.	Musiqa	Haftasiga 2-marta
8.	Jismoniy madaniyat	Haftasiga 2-marta
9.	Nutqni rivojlantirish	Haftasiga 1-marta
10.	Savodxonlikka o‘rgatish	Haftasiga 1-marta
Jami		**15 soat**

5-bob. Davlat standartini joriy etish

11. O‘zbekiston Respublikasida davlat standartini joriy etish, muvofiqlashtirish, unga metodik rahbarlik qilish O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi tomonidan amalga oshiriladi.

12. Davlat standartiga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasi tomonidan amalga oshiriladi.

6-bob. Davlat standarti talablariga rioya etilishini nazorat qilish

13. Davlat standarti talablariga rioya etilishi ustidan nazoratni amalga oshirishning maqsadi — davlat standartida belgilangan talablarni bajarish darajasini aniqlash, zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish asosida ta’lim-tarbiya sifatini ta’minlashdan iborat.

14. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida davlat standarti talablariga rioya etilishi ustidan nazorat O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi va uning hududiy bo‘linmalari tomonidan quyidagicha amalga oshiriladi:

ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari ijrosi;

maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat o‘quv dasturining bajarilishi;

davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlarida to‘laqonli va xavfsiz ovqatlantirishni tashkil etishga bo‘lgan gigiyenik talablarga rioya etilishi;

davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlarini qurishda idoraviy qurilish me’yorlariga rioya etilishi;

davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘yinlar to‘plami, o‘yinchoqlar, mebel, jihozlar va boshqa texnik vositalar bilan jihozlash;

davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yong‘in xavfsizligini ta’minlashga qo‘yiladigan talablariga rioya etilishini tahlil qilish.

15. Davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim sifatini nazorat qilishning turlari quyidagilardan iborat:

ichki nazorat — davlat maktabgacha ta’lim tashkiloti rahbari hamda maktabgacha ta’limni boshqarish bo‘yicha yuqori turuvchi tuman (shahar) maktabgacha ta’lim bo‘limlari hamda Qoraqalpog‘iston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar maktabgacha ta’lim boshqarmalari tomonidan amalga oshiriladi;

tashqi nazorat — qonun hujjatlarida belgilangan davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini tekshirish vakolatiga ega bo‘lgan davlat organlari va tashkilotlari tomonidan amalga oshiriladi;

jamoatchilik nazorati — mahalla va qishloq fuqarolar yig‘inlarida tashkil etiladigan jamoatchilik komissiyasi tomonidan belgilangan tartibda amalga oshiriladi;

milliy va xalqaro darajada baholash — hukumatning tegishli qarori hamda xalqaro shartnomalar talablari asosida maktabgacha ta’lim boshqaruvi organlari, boshqa tashkilotlar, jumladan, xalqaro tashkilotlar hamkorligida amalga oshiriladi.

7-bob. Yakunlovchi qoida

16. Davlat standarti talablarining buzilishida aybdor bo‘lgan shaxslar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javob beradilar.

1-ILOVA

Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan

DAVLAT TALABLARI

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur O‘zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari (keyingi o‘rinlarda — davlat talablari) ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarni (keyingi o‘rinlarda — bolalar) har tomonlama rivojlantirish, ta’lim-tarbiya berish, maktab ta’limiga tayyorlash bo‘yicha davlat talablarini belgilaydi.

Davlat talablari O‘zbekiston Respublikasi hududida tashkiliy-huquqiy shaklidan qat’i nazar, quyidagi ta’lim tashkilotlariga nisbatan qo‘llaniladi:

davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari;

nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari;

maktabgacha yoshdagi guruhlari mavjud bo‘lgan “Mehribonlik” uylari va “Bolalar shaharchalari”.

2. Maktabgacha ta’lim turlari uchun kadrlar tayyorlovchi o‘rta maxsus, kasb-hunar va oliy ta’lim muassasalari, maktabgacha ta’lim turlari bo‘yicha pedagogik kadrlarning malakasini oshirish va qayta tayyorlashni amalga oshiradigan tashkilotlar, maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiya olayotgan oilalar davlat talablariga rioya qilishlari lozim.

3. Davlat talablarida quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

maktabgacha ta’lim — maktabgacha yoshdagi bolalar qiziqishi, iqtidori, individual ruhiy va jismoniy xususiyatlari, madaniy ehtiyojlarini inobatga olgan holda hamda bolada ma’naviy me’yorlarning shakllanishi, hayotiy va ijtimoiy tajriba egallanishini ko‘zda tutgan har tomonlama rivojlantirishga qaratilgan yaxlit jarayon;

rivojlanish — inson tanasi tuzilishi, ruhiyati va xulqida biologik jarayonlar hamda atrof muhit ta’sirida ro‘y beradigan o‘zgarishlar;

rivojlanish sohasi — bola rivojlanishidagi aniq bir yo‘nalishlar;

kichik soha — sohaning kichik guruhlari. Asosiy sohalarning kichik sohasi rivojlanishning ma’lum bir tomonlarini o‘z ichiga qamrab oladi va ularning aniq bir yo‘nalishini ko‘rsatib beradi;

kutilayotgan natija — bolalarda kutilayotgan bilim, ko‘nikma va malakalar ko‘rsatkichi;

bola tarbiyasining majmui — ma’lum bir yosh davriga xos bo‘lgan vazifalarni maqsadli bajarish uchun yetarli bo‘lgan bolaning bilimi, ko‘nikmasi va malakasi hamda qadriyatlari;

integratsiya — bola ta’limi va rivojlanishidagi mazmun tarkibiy qismlari o‘rtasidagi bog‘liqlik;

inklyuziv ta’lim — bolalarning alohida ta’lim ehtiyojlari va individual imkoniyatlarini inobatga olgan holda ta’lim va tarbiya olinishini teng ta’minlovchi jarayon;

refleksiv faoliyat — bolada o‘z tushunchalari va xatti-harakatlarini anglash va mustaqil tahlil qilishi asosida xulosalar shakllanishi jarayoni;

“Men” konsepsiyasi — bolaning o‘zi haqidagi anglangan tasavvurlari tizimi, uning refleksiv faoliyatining bir qismi.

2-bob. Davlat talablarining maqsadi va asosiy vazifalari

4. Davlat talablarining maqsadi — mamlakatda o‘tkazilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarni, xorijiy mamlakatlar ilg‘or tajribasi hamda ilm-fan yutuqlari va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini inobatga olgan holda maktabgacha ta’lim tizimida ma’naviy barkamol va intellektual jihatdan rivojlangan shaxsni tarbiyalash.

5. Davlat talablarining asosiy vazifalari quyidagilar hisoblanadi:

maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi, ta’lim-tarbiyasi mazmuni va sifatiga qo‘yiladigan talablarni belgilash;

milliy, umuminsoniy va ma’naviy qadriyatlar asosida bolalarga ta’lim-tarbiya berish, rivojlantirishning samarali shakllari va usullarini joriy etish;

ta’lim-tarbiya jarayoniga pedagogik va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

kadrlarni maqsadli va sifatli tayyorlash uchun ta’lim, fan va ishlab chiqarishning samarali integratsiyasini ta’minlash.

3-bob. Davlat talablarining asosiy prinsiplari

6. Davlat talablari quyidagi asosiy prinsiplarga asoslanadi:

bolaning noyobligi;

“Men” konsepsiyasi va shaxsiy ta’limini yaratishda bolaning faol roli;

bolaning huquqlarini himoya qilish va ta’minlashning muhimligi;

bola ta’limi va rivojlanishida kattalarning asosiy roli;

bolalar rivojlanishida individual farqlanishlar mavjudligi sababli har bir bolaga moslashuvchan bo‘lib, individual variativlik asosida yondashish.

4-bob. Davlat talablarining tarkibi

7. Davlat talablari rivojlanish sohalari integratsiyasini nazarda tutadi va bola rivojlanishiga ko‘maklashadi.

Davlat talablari tug‘ilgandan 7 yoshgacha bo‘lgan bolalarning beshta asosiy rivojlanish sohalariga bo‘lingan. Har bir rivojlanish sohasi o‘z o‘rnida kichik sohalarga bo‘lingan bo‘lib, ular har bir yosh guruhiga mos bir nechta talablardan (kutilayotgan rivojlanish ko‘rsatkichlaridan) iborat.

8. Davlat talablari bolaning quyidagi rivojlanish sohalari bo‘yicha belgilanadi:

jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzining shakllanishi;

ijtimoiy-hissiy rivojlanish;

nutq, muloqot, o‘qish va yozish malakalari;

bilish jarayonining rivojlanishi;

ijodiy rivojlanish.

9. “Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzining shakllanishi” sohasi quyidagi kichik sohalarga bo‘linadi:

yirik motorika;

mayda motorika;

sensomotorika;

sog‘lom turmush tarzi va xavfsizlik.

10. “Ijtimoiy-hissiy rivojlanish” sohasi quyidagi kichik sohalarga bo‘linadi:

“Men” konsepsiyasi;

hissiyotlar va ularni boshqarish;

ijtimoiylashuv, kattalar va tengdoshlar bilan muloqot.

11. “Nutq, muloqot, o‘qish va yozish malakalari” sohasi quyidagi kichik sohalarga bo‘linadi:

nutq va til;

o‘qish malakasi;

qo‘l barmoqlari mayda motorikasi.

12. “Bilish jarayonining rivojlanishi” sohasi quyidagi kichik sohalarga bo‘linadi:

intellektual-anglash malakalari;

elementar matematik malakalar;

tadqiqiy-bilish va samarali refleksiv faoliyat.

13. “Ijodiy rivojlanish” sohasi quyidagi kichik sohalarga bo‘linadi:

dunyoni badiiy tasavvur etish;

badiiy-ijodiy qobiliyatlar.

14. Davlat talablari asosidagi yosh davrlari quyidagi bosqichlarni o‘z ichiga oladi:

go‘daklik (tug‘ilgandan 1 yoshgacha);

erta yoshdagi bolalik (1 yoshdan 3 yoshgacha);

kichik maktabgacha yosh (3 yoshdan 4 yoshgacha);

o‘rta maktabgacha yosh (4 dan 5 yoshgacha);

katta maktabgacha yosh (5 yoshdan 6 yoshgacha);

maktabga tayyorlov yoshi (6 yoshdan 7 yoshgacha).

15. Ilk yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan talablar mazkur Davlat talablariga 1-ilovada belgilangan.

16. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan talablar mazkur davlat talablariga 2-ilovada belgilangan.

5-bob. Yakunlovchi qoida

17. Mazkur Davlat talablari buzilishida aybdor bo‘lgan shaxslar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javob beradilar.

Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablariga
1-ILOVA

Ilk yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yilayotgan TALABLAR

JISMONIY RIVOJLANISh VA SOG‘LOM TURMUSh TARZINING ShAKLLANIShI		
Kichik soha: Yirik motorika		
Talab: Bola o‘z tanasi va uning a’zolarini boshqaradi, maqsadli to‘g‘ri harakatlanadi		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
boshi va ko‘kragini ko‘taradi; orqasidan qorniga va qayta o‘giriladi; yordamsiz o‘tiradi; oyoqlarini izlaydi va topib, og‘ziga tortadi; turli yo‘nalishlarda emaklaydi; to‘rt oyoqlab harakatlanadi; tirgakka suyangan holda oyoqda turadi; kattalar yordamida va yordamisiz oyoqda turadi; yura boshlaydi; kichik to‘siqlar ustidan xatlab o‘tadi.	kattalar yordamisiz turli yo‘nalishlarda yuradi; tizzasiga o‘tiradi; yuguradi; engashib o‘yinchoqlarni oladi; zinapoyadan yuqoriga qadamba-qadam ko‘tariladi.	bir oyoqda turib muvozanatni saqlaydi; mustaqil zinapoyadan ko‘tariladi va tushadi; tepalikdan sirg‘anib tushadi; ikki oyoqlab bir joyda sakraydi, oldinga siljib sakraydi; kichik to‘siqlar ustidan sakrab o‘tadi; yopiq eshikni ochadi, eshikdan kiradi va chiqadi; uch oyoqli velosipedda uchadi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolani sevimli o‘yinchog‘i yaqiniga emaklab kelishini rag‘batlantirish; bola o‘tirgan holatdan yotgan holatga tushishi va ko‘tarila olishi uchun yumshoq joyni ta’minlash; bolani qorindan orqasiga aylanishini va qorniga o‘girilishini rag‘batlantirish; “men tomon emakla”, “o‘tir” ko‘rsatmalari orqali bola bilan hamkorlikda o‘yinlar tashkil qilish; bola xatlab o‘ta olishi uchun uni “past predmetlar” bilan ta’minlash; vazifani murakkablashtirish maqsadida predmetlar sonini (masalan, kubiklarni) asta-sekin ko‘paytirib borish; bola qiziqayotgan predmetiga emaklab yoki xatlab yetishishi uchun	bolaga tortish, cho‘zish, ko‘tarish imkonini beruvchi predmetlarni taklif qilish; bola bilan qo‘l va oyoqlarni harakatlantirib va xirgoyi qilib o‘ynash; bola erkin harakatlanishi uchun xavfsiz va mustahkam muhit yaratish; bolaga aravacha, otchalar, kubiklar, yirik o‘yinchoq mashinalar bilan o‘ynashni o‘rgatish; bola bilan to‘g‘ri yo‘nalishda yurish, yugurish, emaklash, predmetlarni otish/ilib olish imkoniyatini beradigan o‘yinlar o‘ynash; ertalabki badantarbiyani ochiq havoda tashkillashtirish.	bolaning harakat tajribasini turli xil jismoniy mashqlar bilan boyitish; bola bilan yo‘nalishini topishi va bo‘sh joyda harakatlanishi uchun harakatli o‘yinlar o‘tkazish; bolaga kichik tepalikka chiqish va tushishida ko‘maklashish; bolalarni harakat faolligini tashkil etishda jamoaviy shakllarga jalb etish; tanish harakatlarni birgalikda oson va erkin, bir maromda va kelishgan holda bajarish; polda turli kataklar, yo‘lakchalar, doirachalar chizish hamda bolaga quvonch va

imkoniyat yaratish.		xursandchilik bag‘ishlaydigan mashqlar bajarish.
Kichik soha: mayda motorika		
Talab: bola qo‘li va barmoqlarini turli maqsadlarda muvofiqlashtiradi va ishlatadi		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
predmetlarni ushlaydi; predmetlarni bir qo‘lidan ikkinchi qo‘liga oladi; bir vaqtda bir necha predmetlarni qo‘lida ushlaydi; barmoqlari bilan turli o‘yinchoqlarni aylantiradi; oddiy o‘yinchoqlarni bo‘laklarga ajratadi va yig‘adi; qarsak chaladi; qo‘lini silkitadi.	ko‘pincha bir necha varaqni o‘tkazib, kitob betlarini varaqlaydi; predmetlarni teradi va birlashtiradi (piramida va hokazo); predmetlarni burab qo‘yadi va burab oladi; “barmoqlar o‘yini”ni o‘ynaydi.	5 — 7 halqali piramidani bo‘laklarga ajratadi va yig‘adi; teshik shakliga mos keladigan yassi va hajmli shakldagi prdmetlarni joylashtiradi; halqaga arqonni o‘tkazadi; katta hajmli sodda mozaykalarni yig‘adi; oson qurilish konstruksiyalarini quradi; kattalar yordamida yirik munchoqlarni ipga o‘tkazadi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
har bir harakatni aniq tushuntirgan holda harakatni ko‘rsatish; qurilmalar bilan o‘ynash; bolaga o‘yinchoqlar berib, ularni o‘rganib chiqishiga imkoniyat berish; bolaga xavfsiz predmetlar, shaqildoqlar, kichik piramidalar va boshqa predmetlarni kattalar nazorati ostida tanlashi va saralashi uchun berish.	bolaga, ochish/yopish mumkin bo‘lgan uy-ro‘zg‘ordagi o‘yinchoq va predmetlarni taqdim etish (sinmaydigan qopqoqli bankalar, kastryullar).	bola bilan muntazam shug‘ullanish: hamkorlikda hayvonlarni, uy-ro‘zg‘or buyumlarini (likopcha, piyola, qoshiq) loydan yoki plastilindan yasash, ushbu barcha predmetlarni chizish; qumdonda bola bilan o‘ynash, qumdonda kichkina o‘yinchoqlarni bekitish mumkin, bola esa ularni o‘zi qidiradi; qo‘llar mayda motorikasining sensomotor muvofiqligini rivojlantirish uchun bog‘lash o‘yinlarini o‘tkazish; bolaga kubiklarni yig‘ish, qulflarni yopish va ochish imkoniyatini berish va h.k.
Kichik soha: Sensomotorika		
Talab: Bola sezgi organlari yordamida o‘z harakatlarini boshqarishga qodir		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
muhitni qo‘llari va og‘zi bilan o‘rganadi; predmetlarni bir-biriga uradi; qarsak chaladi; qiziqtirayotgan obyektga intiladi.	yoqtirgan taomi va boshqa buyumlarga qo‘lini cho‘zadi; likopchani (piyola) ushlaydi va undan ichadi; suvni bir idishdan boshqasiga to‘kadi; ikki qo‘li bilan koptokni	koptokni boshqalarga dumalatadi; kattalarga koptokni otadi; tortilgan arqon ustidan koptokni otadi; piramidani rangi, shakli va kattaligiga qarab yig‘adi;

	irg‘itadi; koptokni dumalatadi va otadi; oyog‘i bilan koptokni itaradi; ipga bog‘langan aravacha yoki mashinani boshqaradi.	tanish sabzavot va mevalarning ta’mini aniqlashi mumkin; past va baland ovozlarni ajratadi; qo‘l va oyoqlarini bir maromda uyg‘un harakatlantiradi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
ovqatlanish va tamaddi qilishning aniq vaqtini belgilab qo‘yish; bolaga quti berish va o‘yinchoqlarini unga yig‘ishini iltimos qilish; bolaga sevimli taomlarini taklif qilish; bolaga u ko‘rayotgan narsasi va harakat o‘rtasidagi bog‘liqlikni anglashiga ko‘maklashish (“Qara, koptok dumalayapti, bor, uni tutib ol”); bolaning har bir muvaffaqiyatini rag‘batlantirish.	bolaga bir necha taomdan birini tanlash imkonini berish; bolani kun mobaynida mustaqil piyoladan ichishini rag‘batlantirish; bolaga sezgisi bilan harakatlarni birlashtiruvchi jismoniy mashqlar imkonini taklif qilish (soyalar o‘yini, oyoqlar bilan chizish, signal bo‘yicha harakat); turli material va turli shakldagi predmet va o‘yinchoqlarni taklif etish va ularning nomini aytish.	bola bilan doimiy muloqotda bo‘lish, u bilan o‘ynash, u kublarni, piramidalarni, matreshkalarni qismlarga ajratish, yig‘ish, predmetlarni qutilarning mos keladigan teshigiga kirgizish; salatlar tayyorlayotganda, bolaga sabzavotlarni tatib ko‘rib, ta’mi va hidiga qarab aniqlash imkonini berish; “Sekin va baland”, “Nima jaranglayotganini aniqla!, “qadam tashlaymiz va raqsga tushamiz”, “Nimani eshityapsan?” kabi o‘yinlarni o‘ynash.
JISMONIY RIVOJLANISh VA SOG‘LOM TURMUSh TARZINING ShAKLLANIShI		
Kichik soha: Sog‘lom turmush tarzi va xavfsizlik		
Talab: Bola salomatlikni saqlash ko‘nikmalarini namoyon qiladi, xavfsiz sog‘lom ovqat va hayotni saqlash qoidalari haqida tushunchaga ega		
tug‘ilgandan-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
yaxshi ishtaha va uyquga ega; qoshiq bilan mustaqil yeyishga harakat qiladi; qo‘lining barcha barmoqlarini qo‘llab gubkani siqadi; yuzi, og‘zi va qo‘llarini artadi; butilkadan ichadi; cho‘milayotganda suvni sachratadi.	kattalar yordamida tishlarini tish cho‘tkasi bilan tozalaydi; mustaqil yuzi, og‘zi va qo‘llarini artadi; kiyimini echishga harakat qiladi; stol va pollarni artishga taqlid qiladi.	qo‘lini sovun bilan ishqalaydi, ko‘pigini yuvadi va sochiqqa artadi; mustaqil qoshiq bilan taomlanadi; qo‘l sochig‘idan (salfetkadan) ovqatlanish jarayonida foydalanadi; suv muolajalariga ijobiy munosabat bildiradi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bola bilan birgalikda jo‘mrakdan oqayotgan suvni kuzatish; qo‘l yuvish jarayonini ko‘rsatish; bolaga sovun berish, undan qanday foydalanishni ko‘rsatish, hidlab ko‘rish imkoniyatini berish, rangiga bolaning e’tiborini qaratish; cho‘milish vaqtida gubka, mayda	bolaga qanday qilib tishni tozalash va og‘izni chayish kerakligini ko‘rsatish; bolaning urinishlarini rag‘batlantirish; suv nimaga kerakligini tushuntirish; jarayon vaqtida turli	bolalarni mustaqil harakatga o‘rgatish; bolalarni to‘g‘ri ovqatlanishga o‘rgatish; bolaga organizm uchun nima foydali, nima zarar ekanligini tushuntirish; salomatlikni saqlash va

o‘yinchoqlar va ko‘pik bilan o‘yinlar tashkil qilish.	she’rlardan foydalanish; cho‘tka bilan ishqalangandan so‘ng kir joy qanday tozalanishini namoyish qilib berish.	mustahkamlashda shaxsiy namuna ko‘rsatish.
Kundalik hayotda, jamiyatda, tabiatda xavfsiz yurish-turish asoslarining shakllanishi. **Tug‘ilgandan 3 yoshgacha** Bola hali juda kam tajribaga ega bo‘lganligi sababli: bolani qarovsiz qoldirmaslik va jarohatlanishning oldini olish; o‘yin va mustaqil harakat mobaynida doimiy ravishda bolaning kayfiyatini kuzatish; sokin va do‘stona ohangda gapirish; bolaga o‘yinchoq tanlashda ishlab chiqaruvchining tavsiyalariga rioya qilish lozim.		
IJTIMOIY-HISSIY RIVOJLANISh		
Kichik soha: “Men” konsepsiyasi		
Talab: Bola o‘zini o‘z xususiyatlariga ega, ijobiy shaxs sifatida qabul qiladi. Bola mustaqil va o‘ziga javob beradi		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
o‘z ismiga munosabat bildiradi, ishora va tovushlar bilan javob beradi; ayrim tana a’zolarini ko‘rsatadi (boshi, qo‘li, oyog‘i, burni); ko‘zguda o‘z aksiga kuladi; kattalar e’tiborini turlicha o‘ziga tortadi; istagan natijaga erishganda xursandchilikni ifodalaydi yoki norozilik bildiradi, injiqlanadi.	ko‘zguda, rasmda o‘zini taniydi, o‘z ismini biladi; kattalar talabi bilan uning istagi to‘g‘ri kelmaganda e’tiroz bildiradi; kattalar tomonidan o‘zining harakatlariga bildirilgan rag‘bat va tanbehni farqlaydi.	o‘zi va buyumlari haqida so‘zlaydi (bu meniki); hamma ishni o‘zi bajarishga intiladi; o‘zing bajargan ishga sevinadi; o‘z narsalarini taniydi; o‘zini aniq bir jinsga mansubligini biladi; biror-bir ishni mustaqil bajaradi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolani ismi bilan chaqirish; bolaning tana a’zolarini ko‘rsating va nomini ayting; bolaga ko‘proq tabassum bilan qarash, u bilan birgalikda ko‘zguga qarash; turli vaziyatlarda bolaning hissiyotlarini ta’riflab o‘tish (“Zarina ayiqcha kelganiga xursand bo‘lyapti”, “Shahzoda charchadi, uyqusi kelyapti”); bolaning harakatlariga ko‘ra munosabatni bildirish.	bolaga o‘zini ijobiy baholashida ko‘maklashish: “men — yaxshi”, “men tirishqoq”; bolani boshqalar bilan bo‘lashishga o‘rgatishni boshlash; “o‘g‘il bolalar — kuchli”, “qiz bolalar — muloyim” kabi stereotiplardan qochish; “man etiladi” va “...mumkin emas” iboralaridan voz kechish; bolaga noto‘g‘ri harakatlar oqibatini tushuntirgan holda uni yo‘naltirish (“Qum ko‘zingga tushsa, ko‘zing og‘riydi”).	bolani boshqalar bilan muloqotda o‘zini tanishtirishga odatlantirish; bolani yutuqlari uchun albatta maqtash, yutuqlar kichikroq bo‘lsa ham; bola bosh bo‘ladigan holatlarni tashkil etish; tanbeh berishdan o‘zini tiyish.
IJTIMOIY-HISSIY RIVOJLANISh		
Kichik soha: Hissiyotlar va ularni boshqarish		
Talab: Bola boshqalarning his-tuyg‘ularini farqlashi va o‘zinikini ifodalashga qodir		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		

atrofdagilar kayfiyatini so‘zlashuv ohangiga qarab aniqlaydi (onam xursand bo‘lyapti, bobomning jahli chiqyapti); qarsak chaladi, xursand bo‘ladi, biron-bir tovush yoki harakati atrofdagilarga ta’sir qilishini anglasa, ushbu tovush va harakatlarni qaytaradi.	kattalarning unga munosabatidan o‘z hissiyotlarini, taassurotlarini namoyon qiladi; hayrat, zavq, qo‘rqinchni ifodalaydi; mustaqil o‘yin harakatlari bilan bog‘liq bo‘lgan quvonchni (xafalikni) ko‘rsatadi.	muloqotda ochiq, ijobiy emotsional ruhiyat ustun, atrofdagilarga asossiz tajovuzkorlik ko‘rsatmaydi; boshqalarga achinadi, qayg‘uradi; boshqa odamning emotsional holatini tushuna boshlaydi va shunga mos munosabat bildiradi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolaning har bir yutug‘ini maqtash va qo‘llab-quvvatlash; o‘yinchoqlarga ovoz berib, turli hissiyot va harakatlarni tanish imkoniyatini berish; oilada emotsional ijobiy holatni yaratish va har kuni bola bilan o‘ynash; o‘yin vaqtida bolaga o‘ziga ishonch hissini oshirish uchun yaqin turishga harakat qilish va barcha birgalikda bajarilayotgan harakatlarni bolaga aniq va lo‘nda tushuntirish; baland tovush va shovqinlarni cheklash.	bola bilan u bilan bog‘liq bo‘lgan turli vaziyat va hissiyotlarni muhokama qilish; bolaga rad javobi berilishi sababini tushuntirish; bolaning jahli chiqqanda, xafa bo‘lganda yoki o‘zini yomon his etganda yonida bo‘lish.	bola bilan suhbatda hissiyotlarni ta’riflovchi so‘zlarni qo‘llash; multfilm qahramonlarining yorqinligini tahlil qilish; hissiyotlarni ifodalovchi so‘zli o‘yinlardan foydalanish, kayfiyat va his-tuyg‘ular haqidagi hikoyalar va she’rlarni o‘qish.
IJTIMOIY-HISSIY RIVOJLANISh		
Kichik soha: Ijtimoiylashuv, kattalar va tengdoshlar bilan muloqot		
Talab: Bola tengdoshlari va kattalar bilan muloqot malakalarini rivojlantirishga qodir		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
salomlashadi, munosabat bildiradi, xayrlashayotganda qo‘lini silkitadi; boshqa bola harakatini kuzatadi, kuladi yoki bog‘lanishsiz gapiradi; kattalarning ko‘p murojaatlariga javob beradi, biroq ba’zilarini e’tiborga olmaydi.	kattalar harakatiga taqlid qilishga intiladi; tovushi yoki harakati bilan boshqa bolaning diqqatini o‘ziga tortadi; boshqa bolalar bilan o‘yinda qatnashadi; turi harakatlarni bajarib, hayvonlar harakatini o‘xshatib harakatli o‘yinlarda ishtirok etadi.	kattalar harakatiga taqlid qiladi; kattalarni birga o‘ynashga jalb qilishga intiladi; tengdoshlari yonida o‘ynaydi; boshqa bolalar bilan o‘yinchoqlarini bo‘lishadi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolaga harakatlar namunasini ko‘rsatish (salomlashish, xayrlashish); bolani kattalar murojaatiga javob bergani uchun maqtash; ochiq havoda boshqa bolalar bilan birgalikda sayr tashkil etish;	bolaga o‘yin yoki harakatning umumiy qoidalarini tushuntirish (“Biz qumni o‘ynaymiz, lekin qumni sochmaymiz”); tengdoshlar bilan birgalikdagi faoliyatga jalb	bola bilan o‘yin mobaynida boshqalar bilan hamkorlik qilishni shaxsiy namuna asosida namoyish etish; muloqot jarayonida chegara belgilash; bolani boshqa bolalar bilan

harakatlarni so‘zlar bilan qo‘shib olib borish.	qilish	taqqoslamaslik.
NUTQ, MULOQOT, O‘QISh VA YoZISh MALAKALARI		
Kichik soha: Nutq va til		
Talab: Bola nutqni tinglash va tushunishga, gapirish va muloqot qilishga qodir		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
ba-ba, ma-ma, bu-bu va boshqa bo‘g‘inlarni talaffuz qiladi; bolalar qo‘shiqlari, ovutmachoqlar, ertaklar, qisqa va sodda hikoyalarni tinglaydi; nomi tilga olingan obyekt tomon qaraydi (“Oyisi qani…”); yorqin rasmli kitobchalarni ko‘rishga qiziqish bildiradi.	kundalik hayotda bajariladigan harakatlarni anglatuvchi so‘zlar ma’nosini tushunadi; o‘rindosh so‘zlarni qo‘llaydi, kattalar ketidan yengil so‘zlarni qaytaradi; kattalar nutqiga taqlid qiladi; kitoblarni o‘rganadi.	istak va iltimosni ifoda etadi; kattalar nutqini to‘g‘ri tushunadi; kattalarning oddiy topshiriqlarini bajaradi; harakatlarni nutq bilan birga olib boradi; so‘zlardan foydalanadi; kitob o‘qib berishlarini so‘rashi mumkin; rasmlar bo‘yicha kitobni taniydi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolani parvarishlash jarayonida (emizish, cho‘miltirish, uxlashga yotqizish) u bilan gaplashish, tana a’zolari, kiyim, buyumlar nomini aytish; bolaga turli hikoyalar, ertaklar aytib berish, birgalikda yorqin kitoblarni tomosha qilish va bolani diqqat bilan tinglashga qiziqtirish; bola bilan muloqot mobaynida unga savollar berish va ma’nosi bo‘yicha to‘g‘ri javobni takrorlashga undash.	bolaga kitob o‘qib, turli hikoya va ertaklarni so‘zlab berish; sayr davomida ko‘rgan narsalarni muhokama qilish (kuchuk yuguryapti, bolakay maktabga ketyapti); bola bilan birga kitob do‘konlari va kutubxonalarga borish; televizor ko‘rish va elektron texnika qo‘llashni chegaralash.	bola bilan muloqot vaziyatlarini yaratish, savollar berish; bolaga topshiriqlar berish, masalan, “qiyom uchun likopcha olib kel”, “qizil qalamni ol”, “kichik ayiqchaga qo‘shiq aytib ber”; bolaning so‘z boyligini turli didaktik o‘yinlar, kuzatuv va tomoshalar orqali boyitib boish; kitob xarid qilishda bolaga tanlash imkonini berish.
NUTQ, MULOQOT, O‘QISh VA YoZISh MALAKALARI		
Kichik soha: Qo‘l barmoqlari mayda motorikasi		
Talab: Bola asosiy harakatlarni egallagan, qo‘llarning mayda motorli ko‘nikmasiga ega		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
turli yuzalarda barmoqlari bilan guash(bo‘yoq) yordamida chizadi (oyna, sellofan, qog‘ozda).	ishlatayotgan buyumlarini barmoqlari bilan ushlaydi; (qalam, mo‘yqalam, marker) betartib chiziqlarni chizadi.	turli erkin chiziqlar va noaniq aylanalar chizadi; turli yuzalarda turli shakllar chizadi; o‘z ismining yozuvini taniydi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolani rasm yaratish uchun barmoqlaridan foydalanishga rag‘batlantirish.	bolaga yirik harflarni taklif etish, ushbu harflarni qum orasiga bekitib birgalikda izlash; harflar shaklidagi	bolaga echinish va kiyinish ketma-ketligini ko‘rsatish; bola bilan turli topshiriqli o‘yinlar o‘ynash: stolga

	pechenyelarni xarid qilish; stikerli kitoblardan foydalanish; bola soch o‘rishga o‘rganishi uchun sochli qo‘g‘irchoqlardan foydalanish.	qoshiqlarni qo‘yish, non idishni olib kelish; bola bilan chizish, qirqish, yopishtirish va yelimlash; qum, xamir va shakllar bilan o‘ynash; bolani kichik yutuqlari uchun doim rag‘batlantirish.
BILISh JARAYoNINING RIVOJLANISHI		
Kichik soha: Intellektual-anglash malakalari		
Talab: Bola qiziquvchan, intiluvchan, faol, bilishga qiziqish bildiradi va unga ehtiyoji mavjud		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
o‘z o‘yinchoqlarini tekshirish(o‘rganish)ni boshlaydi: og‘ziga soladi, uloqtiradi bo‘laklarga bo‘ladi, taqillatib ko‘radi, ikkitasini bir-biriga uradi va chiqayotgan tovushni tinglaydi; biror-bir tovushni atrof muhit bilan bog‘laydi (masalan, mushukni “myau” bilan, kuchukni “vov” bilan) atrofidagi obyektlarni kuzatadi.	rasmdagi predmetlarni taniydi; tabiat hodisalarini qisqa muddat ichida kuzatadi; ayrim sabzavot va mevalarni biladi va farqlaydi; hasharotlar (chuvalchanglarni tegib ko‘radi, chumolini kuzatadi), hayvonlar (uy hayvonlariga qaraydi, ularni ko‘rsatadi), o‘simliklar (gullarni yuladi, barglarni to‘playdi) bilan qiziqadi.	tana a’zolarini ko‘rsatadi va ularning funksiyasini biladi; predmetlarning taktil xususiyatlarini biladi (yumshoq, qattiq, dag‘al, silliq); predmetli rasmlar orqali jonli tabiat obyektlarining nomini biladi (hayvonlar, o‘simliklar, qushlar); tabiatning ayrim hodisalarini farqlaydi (yomg‘ir, qor).
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolaga turli obyektlarni boshqarish imkonini berish; bolani bir-biriga mos o‘yinchoqlarni jamlashga qiziqtirish — qo‘g‘irchoq kiyimi qo‘g‘irchoqqa mos kelishi, bolaga atrofdagi yangi narsalarni ko‘rsatish va uning munosabatini kuzatish; yangi obyektlarni qo‘llagan holda bola bilan o‘ynash; turli hayvonlar turli tovushlar chiqarishini namoyish qilish.	bola bilan toza havoda, fermada (uy hayvonlari), hayvonot bog‘ida sayr qilish; ob-havo va hissiyotlar haqida so‘zlashish; yomg‘ir yoki qor vaqtida bola bilan qor parchalari yoki yomg‘ir tomchilarini kuzatish; ko‘lmakka sakrash, qordan shakl yasash; varrak uchirish, biror-bir obyektni uzoq kuzatish.	turli fakturali predmetlarni ushlab ko‘rishni va nomini aytishni taklif qilish; barglar, cho‘plar, toshlar yig‘ish; hududda qush va hasharotlarni, akvariumda baliqlarni, ariqda yoki ko‘lmakda suv harakatini kuzatish; tabiat hodisalarini kuzatish, qor, ko‘lmak, quyoshli quyonchalar, qum, suv va soya bilan o‘ynash.
BILISh JARAYoNINING RIVOJLANISHI		
Kichik soha: Elementar matematik malakalar		
Talab: Bola boshlang‘ich matematik malakalarga ega		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
predmetlarni katta va kichikka ajratadi.	miqdorni “bitta” va “ko‘p”ga ajrata oladi.	predmetlarni rangi va shakliga qarab farqlaydi; predmetlarni kichigidan kattasiga qarab bir qator qilib joylashtiradi;

		shakllarning o‘ziga mosini topadi (Segen doskasi).
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
turli o‘lchamdagi kubiklarni oling va ularni katta va kichikka ajratishni ko‘rsatish; bolaga raqamlar yozilgan kartochkalarni ko‘rsatish; bolani sensor ta◆ribasini boyitish maqsadida qo‘lini ushlab turli shakllar ustidan yurgizish (boshi dumaloq, ko‘zi kichkina).	bolaga predmetlarning hajmi, og‘irligi va uzunligini ta’riflab borish; bolaga sayr davrida elementar matematik savollar berish: “Biz qancha zinapoyani bosib o‘tdik? Senda nechta o‘yinchoq bor?”. bolani matematik bilimlarini rivojlantirish bo‘yicha faoliyatga jalb qilish (“Menga bitta piyola olib kel, ikkita pechenye ber”).	bola diqqatini bir-biridan farq qiladigan o‘lchamdagi predmetlar va ularning nomlanishiga qaratish (katta-kichik); predmetlarni shakli bo‘yicha ajratish va nomini to‘g‘ri aytish malakasi shakllanishiga ko‘maklashish (kubik, g‘isht, shar); bolada atrof olamni amaliy o‘zlashtirish tajribasi ortishiga ko‘maklashish; yotoqxona, mehmonxona, o‘yin xonasi va boshqa xonalarni ajratishga o‘rgatish; bola bilan birgalikda zinapoyalarni, qarsak va boshqalarni sanash.
BILISh JARAYoNINING RIVOJLANISHI		
Kichik soha: Tadqiqiy-bilish va samarali refleksiv faoliyat		
Talab. Bola o‘zining tabiiy muhitiga qiziqishini namoyon qiladi, fanni o‘rganishda faol		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
o‘yinchoqlar va predmetlar bilan tajriba o‘tkaza boshlaydi (ushlaydi, chiqaradi, bir-biriga joylashtiradi, bosadi, ochadi); bo‘sh piyolani oladi va unga suv yoki sharbat quyib berishni so‘raydi; predmetlar yoki insonlarning ko‘zdan g‘oyib bo‘lishi va paydo bo‘lishiga munosabat bildiradi.	boshqalarning harakatini yoki tushib ketgan predmetni kuzatadi; quvonch yoki qoniqish hissini baxsh etuvchi harakat va tovushlarga erishish uchun predmetlar bilan harakatlanadi; harakatlarga taqlid qiladi yoki boshqalar imo-ishorasini takrorlaydi.	yaqin atrofidagi predmetlarni farqlaydi (o‘yinchoqlar, idish-tovoqlar, kiyim, poyabzal, mebel); ayrim uy va yovvoyi hayvonlarni biladi; ayrim sabzavot va mevalarni farqlaydi kattalar yordamida qurilmalar quradi; o‘z qurilmasi atrofida o‘yin tashkil etadi; predmetlarni tegishli muhitga joylashtirishni biladi (jirafni hayvonot bog‘iga, mashinani garajga).
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolani o‘yinchoqlar bilan o‘ynashdagi mustaqilligini qo‘llab-quvvatlash; bolaga tajriba o‘tkazish uchun turli materiallarni turli miqdorda berish; piyolani olish, bolaga ichi	bola bilan xirgoyi qilib, tovushlar chiqarib, imo-ishoralar bilan o‘ynash; bolaga shakli, rangi, og‘irligi turlicha bo‘lgan o‘yinchoq va predmetlarni berish;	yaqin atrofdagi predmetlarning nomini to‘g‘ri aytish (o‘yinchoqlar, idish-tovoqlar, kiyim-kechak, poyabzal, mebel); predmetlar rangi, hajmi va qanday materialdan

bo‘shligini ko‘rsatish, biror-bir suyuqlik bilan to‘ldirish va bolaga ichi to‘lganligini tushuntirish.	bola harakatiga munosabat bildirish; o‘zgarishlar jarayonini ko‘rsatish (puflash, sovun ko‘piklarini chiqarish); u bilan to‘kilgan barglar ustida yurish, oynalarda tajribalar ko‘rsatish.	qilinganligini ko‘rsatish va tushuntirish (qog‘oz, daraxt, mato, loy); hayvonlar haqida oddiy dalillarni keltirish; mustaqil qurish istagini qo‘llab-quvvatl�sh.
IJODIY RIVOJLANISh		
Kichik soha: Dunyoni badiiy tasavvur etish		
Talab: Bola turli xil san’at vositalaridan foydalanib, dunyoni his etish va tushunishini namoyish etadi		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
mutolaa davomida rasmli bolalar ertagi va musiqani tinglaydi; she’rlarni tinglaganda kattalar ketidan harakatlarni qaytaradi (boshini qimirlatadi, qarsak chaladi); yorqin rangdagi rasmlarga e’tiborini qaratadi.	musiqa, tovushlarga munosabat bildiradi; bolalar kitoblarini varaqlaydi va undagi tanish ertak qahramonlarini biladi; kiyimdagi rasmlarga e’tiborini qaratadi; multfilm tomosha qiladi rasm chizish uchun ranglarni tanlaydi.	sevimli kitobi va rasmlarni taniydi; ertaklardagi jarayonga o‘z hissiyotlarini bildiradi; bo‘yoq va mo‘yqalam haqida bazaviy tushunchaga ega; loy va plastilindan foydalanadi; sevimli qo‘shiqlarini tinglaydi; bolalar musiqiy instrumentlarini chaladi; teatrga qiziqish bildiradi; o‘ziga moslab kiyim tanlaydi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolaga kitobning bir qismini emas, balki rasmlarni namoyish etgan holda biror-bir to‘liq voqeani o‘qishga harakat qilish; bolaga emotsional, hayvonlarga taqlid qilib, o‘qish; bolani ijobiy hissiyotlarga undab o‘qish; bolaga turli xavfsiz ijodkorlik predmetlarini berish; mumtoz musiqani qo‘yish.	bolaga tomosha qilish uchun mo‘ljallangan predmetlarni o‘ziga jamlagan ish joyini tashkil qilib berish; bolaga chiroyli manzaralar tasvirlangan disklarni namoyish etish va ularni bola qo‘li yetadigan joyda saqlash; bolalar bayrami va tadbirlarida ishtirok etish.	bolaga hayvonlarni o‘xshatib, his-tuyg‘u bilan o‘qish; bolaning musiqa bilan bog‘liq faoliyatini qo‘llab-quvvatlash (fonli mumtoz musiqa, bolalar qo‘shiqlari); mahorat darslari, bayram, xalq sayllarida ishtirok etishni davom ettirish.
IJODIY RIVOJLANISh		
Kichik soha: Badiiy-ijodiy qobiliyatlar		
Talab: Bola atrofdagi borliqni ijodiy o‘zgartirish malakasiga ega		
0-1 yosh	**1-2 yosh**	**2-3 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR		
musiqa tinglash mobaynida tanasi bilan raqs harakatlarini bajarishga intiladi; chiroyli predmet va narsalarga	kattalar yordamida ovutmachoqlar yodlaydi; chizilgan tasvirlarni barmoqlari bilan yurgizib	o‘z yoshiga monand she’rlarni aytadi; ovutmachoq va to‘rtliklarni aytayotganida imo-ishoralar

e’tibor qaratadi.	chiqadi; sodda tasviriy shakllarni qo‘li va barmoqlari bilan chizadi; qum yoki loyni ezg‘ilaydi; sodda raqs harakatlarini bajaradi (qarsak chaladi, oyoqlari bilan harakatlanadi va hokazo); avval tinglagan musiqalarni taniydi.	bildiradi; namuna asosida tegishli ranglarni tanlaydi; oddiy san’at shakllarini bo‘yaydi; loy yoki plastilindan shakllar yasaydi; so‘ralgan obyektni kubiklardan saydi; sodda pazl va mozaikani yig‘adi; musiqa tinglaganda raqsga tushadi; boshqa bolalar bilan birgalikda qo‘shiq aytadi; ritmga mos harakatlanadi; musiqa asosida so‘ralgan harakatlarni bajaradi.
BOLANI RIVOJLANTIRISh BO‘YIChA FAOLIYAT		
bolaga quvnoq musiqalar qo‘yish va birgalikda raqsga tushish; musiqaga monand qanday qarsak chalishni ko‘rsatish; musiqaga monand oyoq va qo‘llar bilan qanday harakatlanishni ko‘rsatish; alla aytish; bolani chiroyli did bilan kiyintirish va kiyim detallariga bolaning diqqatini qaratish.	bola tasavvurini rivojlantiruvchi muhit yaratish; bolaning musiqiy faolligini rivojlantiruvchi bolalar qo‘shiqlarini eshittirish; bolani taom tayyorlash, xonalarni bayramga tayyorlash jarayoniga jalb qilish; turli tabriknomalarni tomosha qilish, do‘kon va salonlarda kompozitsiya yaratayotgan ishchilar faoliyatini kuzatish	bolaga mustaqil ishlashi uchun turli tabiiy materiallar, bo‘yoq, yelim, qalam va plastilin va hokazolardan tashkil topgan ish joyini tashkil etish; bolani chizishga rag‘batlantirish; bola atrofidagi o‘yinchoqlar, predmet va materiallarni vaqti-vaqti bilan o‘zgartirib turish; bolani tasavvurini qo‘llagan holda biror-bir ertak qahramoni bo‘lishga undash.

Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablariga
2-ILOVA

Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yilayotgan

TALABLAR

JISMONIY RIVOJLANISh VA SOG‘LOM TURMUSh TARZINING ShAKLLANIShI			
Kichik soha: Yirik motorika			
Talab: Bola o‘z tana a’zolarini boshqaradi, maqsadli to‘g‘ri harakatlanadi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
turli usullar bilan yuradi (to‘g‘ri, erkin, ko‘rsatilgan yo‘nalishda); kolonna, doira bo‘lib saflana oladi; muvozanatni saqlab yuguradi; sport zinasida yuqori va pastga	oyoq uchida, tovonida, oyoq kaftlarining yon tomoni bilan va tizzalarini yuqori ko‘tarib yuradi; arqon ustida muvozanat saqlab yuradi; tizzalarini yuqori	oyoqlarini uchidan tovoniga almashtirib yuradi; to‘siqlarni aylanib yoki xatlab o‘tadi; gimnastika skameykasida muvozanatni saqlagan xolda, qadamba- qadam yuradi; qiya doska ustida to‘g‘ri	bir, ikki, to‘rtta bo‘lib saflanadi, doira bo‘lib, qator bo‘lib yuradi; yurishda turli topshiriqlarni bajaradi; yengil yuguradi (shiddat bilan, to‘siqlarni yengib o‘tib, yo‘nalish va muvozanatni saqlagan holda);

harakatlanadi; bir joyda ikki oyoqlab sakraydi; oldinga siljib sakraydi; aylana yoyi tagidan emaklab o‘tadi; badantarbiya vaqtida mashqlarni takrorlaydi; uch oyoqli velosipedda uchadi.	ko‘ arib yuguradi; past to‘siqlar ustidan sakrab o‘tadi; arqonda sakrashga harakat qiladi; gimnastika skameykasi ustida qo‘li bilan tortilib qornida suriladi; gimnastika narvonida harakatlanadi; samokatda uchadi.	va yoni bilan yuradi; yugurishning har xil turlarini bajaradi (ilonizi, zigzag, mokisimon, to‘siqlarni yengib o‘tib); turli usullar bilan sakraydi; bir necha predmet oralab emaklaydi; qornida yotib, qo‘llari bilan tortilib emaklaydi; gimnastika narvoniga o‘rmalab chiqadi.	bir joyda aylanib sakraydi, oyoqlarini o‘ngga va chapga almashtirib sakraydi; arqonda turli usullarda sakraydi; arqonli narvon, yo‘g‘on arqonda yuqoriga ko‘tariladi; ikki oyoqli velosipedda uchadi.
JISMONIY RIVOJLANISh VA SOG‘LOM TURMUSh TARZINING ShAKLLANIShI			
Kichik soha: Mayda motorika			
Talab: Bola qo‘li va barmoqlarini turli maqsad arda ishlatadi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
halqaga arqonni kirgizadi; mayda predmetlarni ma’lum bir tartibda taxlaydi; mustaqil ravishda o‘yinchoqlarni qutiga joylashtiradi va undan oladi; kattalar yordamida yirik hajmdagi munchoqlarni ipga o‘tkazadi; buyumlarni bir idishdan ikkinchisiga joylashtiradi.	mustaqil tugmachalarini qadaydi va echadi, kiyimi va poyabzali ilgaklarini o‘zi taqadi; namuna asosida ipga mayda, o‘rta, va yirik munchoqlarni teradi; qulflarni ochadi va yopadi, kalitdan foydalanadi; mayda buyumlarni buraydi va bir- biriga ulaydi (konstruktor qismlari); konstruktorning katta va kichik qismlaridan har xil predmetlar yasaydi; namuna asosida to‘g‘ri chiziq va aylana chizadi; ko‘rsatilgan chiziq bo‘yicha qog‘oz, mato va salfetkani buklaydi; ko‘rsatilgan chiziq bo‘ylab qog‘ozni qaychi bilan qirqadi.	yuzalarda turli chiziqlar chizadi (asfaltda klassik o‘yini); kichik, o‘rta va katta o‘yinchoqlarni qutiga hajmiga qarab joylashtiradi; murakkab konstruksiyalarni jamlaydi; qopchadagi o‘yinchoqni paypaslab nomini ayta oladi; to‘g‘ri chiziq bo‘ylab qog‘ozni mustaqil qirqadi.	tasavvurdagi predmetlarni qo‘llari bilan (gul, qush, kapalak, qasr) ko‘rsatadi; arqonlardan turli tugunlarni tugadi; o‘yin faoliyati mobaynida mayda o‘yinchoqlar bilan o‘ynaydi; belgilangan chiziqlar bo‘ylab qog‘ozni batartib yirta oladi; mayda qismli mozaika va pazllarni yig‘adi.
JISMONIY RIVOJLANISh VA SOG‘LOM TURMUSh TARZINING ShAKLLANIShI			
Kichik soha: Sensomotorika			
Talab: Bola sezgi organlari yordamida o‘z harakatlarini boshqarishga qodir			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			

katta koptoklarni masofaga, ikki qo‘l bilan, o‘tirib, turib irg‘itadi; belgilangan nishonga predmetni irg‘itadi; boshqa bolaga koptokni irg‘itadi yoki otadi; silliq va notekis teksturaning farqiga boradi; ta’mni aniqlaydi; qo‘g‘irchoqli aravachani itaradi.	koptokni yerga o‘ng va chap qo‘li bilan galma-gal uradi; galma-gal chap va o‘ng tomon aylanadi; turli tekstura va yuzaning farqiga boradi; matrap bilan mayda uchayotgan, suzayotgan predmetlarni tutadi; sovun ko‘piklarini uchiradi.	koptokni osmonga irg‘itib, tutib oladi; uzatilgan koptokni turli usullar bilan ilib oladi; koptokni klyushka bilan to‘siqlarora olib o‘tadi; qumli xaltachani nishonga otadi; boshqa bolaga koptokni ikki qo‘llab asosiy vaziyatdan uzatadi; turli analizatorlar orqali predmetni tadqiq qiladi (ko‘zi bog‘langan holda, ta’miga qarab, paypaslab).	pastdan, boshi uzra koptokni irg‘itadi; koptokni yer bo‘ylab ilonizi qilib irg‘itadi; chanada, rolikda, ikki oyoqli velosipedda uchadi; koptok bilan nishonni urib tushiradi (bouling); gardishni qo‘lida, oyog‘ida, belida aylantiradi; halqalarni halqa ustuniga otib tushiradi.
JISMONIY RIVOJLANISh VA SOG‘LOM TURMUSh TARZINING ShAKLLANIShI			
Kichik soha: Sog‘lom turmush tarzi va xavfsizlik			
Talab: Bola sog‘liqni saqlash malakalarini namoyon qiladi. Bola xavfsiz sog‘lom taom va hayot xavfsizligi qoidalari haqida tushunchaga ega			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
mustaqil qo‘li, yuzini yuvadi, tishini tozalaydi, sochiqdan foydalanadi; taroq va dastro‘mol yoki salfetkadan foydalanadi; ovqat vaqtida mustaqil qoshiqdan foydalanadi, ovqatdan so‘ng og‘zini chayadi; xonada tartibni saqlaydi, o‘zidan keyin o‘yinchoqlarni yig‘ishtiradi; mustaqil hojatxonaga boradi; xavfli bo‘ladigan predmetlarning farqiga boradi.	vitaminlar va sog‘lom ovqatlanish foydasini biladi; ovqatlanish oldidan qo‘lini yuvadi; sanchqidan to‘g‘ri foydalanadi; o‘z tashqi ko‘rinishini tartibga keltiradi; hojatxonadan so‘ng o‘z-o‘ziga xizmat qiladi; yordam so‘ray oladi; xavfli bo‘lgan predmetlar, joylar va moddalar nomini biladi (zinapoya, boloxona, ochiq oyna, issiq suv, olov, dori, o‘tkir asboblar, elektr); notanish insonlar bilan ketish mumkin emasligini tushuntiradi; qanday qilib gavdani to‘g‘ri tutish kerakligini tushuntirib bera oladi.	shaxsiy gigiyenaga rioya qiladi; stol atrofida ovqatlanish madaniyatiga rioya etadi; vitaminlar va ularning taomdagi foydasini biladi; salomatlik haqida qayg‘urish muhimligini anglaydi; asosiy tana a’zolari va ularning funksiyalarini biladi; piyodalar uchun asosiy yo‘l qoidalarini biladi; suv ichish foydasini anglaydi va mustaqil suv ichish rejimini bajaradi; xavfsiz xatti-harakatning asosiy qoidalarini biladi va ularga rioya qiladi; yordam zarur bo‘lganda kattalarga murojaat qilish kerakligini biladi; xavfli faoliyatlar nomini aytib beradi: xavfli joylarda o‘ynash (mashina qatnovi yo‘laklarida, qurilish yaqinida, notanish suv havzalarida, ko‘l, oqar	o‘zining tashqi ko‘rinishiga e’tibor beradi; jismoniy mashqlarni mustaqil bajaradi; tabiat burchagidagi o‘simliklar va jonzotlarni parvarishlaydi; salomatlikka zararli bo‘lgan xulq shakllarini anglaydi (chekish, ichkilikbozlik, olov bilan o‘ynash va hokazo); bog‘chada, ko‘chada, transportda yurish qoidalariga rioya qiladi; piyodalar va velosipedchilar uchun yo‘l qoidalarini biladi; yong‘in xavfsizligi — 101; milliy gvardiya — 102; tez yordam — 103; gaz xizmati — 104; qutqaruv xizmati 1050-telefon raqamlarini biladi; xavfli vaziyatlarda qanday yo‘l tutishni biladi va tushuntiradi; supermarketda, shaharda, qishloqda, dalada yo‘qolib qolsa, o‘zini

		suvlarda cho‘milish), velosipedda mashina qatnovi yo‘llarida.	qanday tutish kerakligini biladi.
IJTIMOIY-HISSIY RIVOJLANISh			
Kichik soha: “Men” konsepsiyasi			
Talab: Bola o‘zini o‘ziga xos xususiyatlari bilan, ijobiy shaxs sifatida qabul qiladi, mustaqil va o‘z xatti-harakatiga javob beradi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
o‘zi haqida — “men” deb birinchi shaxs nomidan gapiradi; o‘zi haqida so‘zlaydi (ismi, familiyasi, yoshi, jinsi va boshqalarni biladi); o‘z yaqin insonlariga murojaat qiladi va yordam so‘raydi; o‘ziga do‘st tanlaydi va u bilan o‘ynaydi; o‘z oilasi va yaqinlariga qiziqish bildiradi; o‘z ehtiyojlarini bildiradi; ortib borayotgan o‘ziga ishonchni bildiradi.	o‘z xohish-istaklari, qiziqishlarini bildiradi; o‘yin davomida rollarni bajaradi; o‘z xatti-harakatlariga javob beradi (“Buni men qildim”); kattalar iltimosini (topshiriqni) bajaradi; mashg‘ulot davomida diqqatni jamlaydi; yutuqqa motivatsiya bildiradi; omadsizlik, mag‘lubiyatda qayg‘uradi; turli hissiyotlar va kayfiyatlarni namoyish etadi; o‘z o‘yini uchun joy hozirlaydi.	o‘ziga yuklatilgan majburiyatlarni qabul qiladi va bajaradi; o‘zining qaysi millatga mansubligini biladi; o‘zining xohish-istaklari va qiziqishlarini aniq belgilaydi; o‘z hissiyotlarini namoyon qiladi; o‘z-o‘zini baholashga qodir; mustaqil o‘ziga faoliyat turini tanlaydi; g‘oyalar taklif etadi, tashabbuskor; xayrixoh va ochiq ko‘ngil.	mustaqillikka intiladi; o‘zining oilaviy, gender mansubligiga ijobiy his-tuyg‘ularni anglaydi va farqlay oladi; o‘zining millati, tili va o‘z madaniyatining muhim elementlarini biladi; o‘ziga yuklatigan majburiyatlar asosida faoliyatni tashkil qiladi; shaxsiy qarorlarini qabul qilishga qodir; boshqalarga namuna bo‘lishga harakat qiladi.
IJTIMOIY-HISSIY RIVOJLANISh			
Kichik soha: Hissiyotlar va ularni boshqarish			
Talab: Bola o‘zining va o‘zgalarning hissiyotlarini anglashga va o‘zining hissiyotlarini moslashtirishga qodir			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
ertak, hikoya, multfilmlar qahramonlariga hamdardlik bildiradi; quvonch, qayg‘u kabi hissiy holatni tushunadi; o‘z kechinmalari va hissiyotlarini namoyon etadi (“Menga yoqadi”, “Men	bolalar bilan o‘yin davomida samimiy munosabat bildiradi va o‘z o‘yinchoqlari bilan o‘rtoqlashadi; kattalar bilan eslatmasiz salomlashadi va xayrlashadi; o‘z harakatlariga baho beradi; kattalarga murojaat	asosiy hissiyotlar sababini tushunadi; kimnidir xafa qilsa, o‘zini aybdor his qiladi; yaxshi yoki yomon xulqqa baho bera oladi; o‘yin mobay﷽ida g‘oliblikdan quvonishni biladi; yaqin insonlari va do‘stlari bilan o‘z hissiyotlari va kechinmalari	o‘z hissiyotlarini nazorat qiladi; turli ijtimoiy vaziyatlarga emotsional munosabat bildiradi; o‘z hissiy holatini izohlab berishi mumkin; boshqa insonlar yoki badiiy asarlar qahramonlari hissiyoti haqida gapiradi; o‘zini yomon his etayotganlarga hamdardlik

yoqtirmayman”); boshqa bolaning hissiyotlarini aniqlaydi va so‘z bilan ifoda etadi; boshqalarga hamdardlik bildiradi; sujetli-rolli o‘yinlarda ishtirok etadi; o‘z oilasi haqida so‘zlar ekan nima yoqishi va yoqmasligi haqida gapiradi.	qiladi va o‘z fikrini bayon qiladi; sovg‘a va bayramlardan quvonadi.	bilan o‘rtoqlashadi; qo‘rquv va xavfni tushunadi; tushunarli asarlarni qiziqish bilan tinglaydi va ularga hissiyotlarini namoyon etadi.	bildiradi va yupatadi.
IJTIMOIY-HISSIY RIVOJLANISh			
Kichik soha: Ijtimoiylashuv, kattalar va tengdoshlar bilan muloqot			
Talab: Bola tengdoshlari va kattalar bilan muloqot malakalarini rivojlantirishga qodir			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
o‘z oila a’zolarini biladi; kattalar harakatiga taqlid qiladi; o‘z harakatlari natijasiga erishishda qat’iylik bildiradi; kattalar va bolalar bilan birgalikda o‘ynaydi; bolalar salbiy harakatiga o‘z munosabatini bildiradi; jamoaviy o‘yin faoliyatida qatnashadi; tengdoshlariga yaxshilik istaydi.	o‘yin faoliyati davomida muloqotga kirishadi; o‘yinda o‘zaro harakatda bo‘lib, ijtimoiy rolni qabul qiladi; guruh qoidalarini bajaradi (o‘yinchoqlarni joyiga taxlaydi, kiyimlarini tartibga soladi va hokazo); o‘z oila a’zolariga samimiy munosabat bildiradi va uyida ma’lum bir qoidalarga rioya qiladi; o‘z do‘stlari haqida so‘zlab berishi mumkin; kattalar harakatlari va xulq modelini imitatsiya qilgan holda ularga taqlid qiladi; kattalar nazoratisiz topshiriqlarni bajara oladi.	muloqot davomida o‘z fikrini, hissiyotlarini va taassurotlarini namoyon etadi; oila va guruhda tashkil etilgan mehnat faoliyatida ishtirok etadi; o‘z suhbatdoshiga iltimos yoki ma’lumotni ayta oladi; mustaqil, kattalardan bevosita mustaqillikni erkin namoyon etadi, yordam ko‘rsatishga tayyor; tanish insonlar bilan oson muloqotga kirishadi; tushunchalarda yoritilgan ijtimoiy xulq qoida va me’yorlariga bo‘ysunadi (mumkin, man etiladi, yaxshi, yomon, kerak); boshqa bolalar bilan doimiy do‘stona munosabatlarni qo‘llab-quvvatlaydi.	kattalar va tengdoshlar bilan oson muloqotda bo‘ladi; qiyin vaziyatlarda amaliy yechim qidiradi; boshqalar xatti-harakatiga o‘z taassurotlarini bildiradi; o‘zgalar yutug‘iga quvonganligini namoyon etadi; nizolarni hal etishda bir necha metodlardan foydalanadi (tinchlantiradi, o‘z o‘yinchog‘ini beradi, muloyim so‘zlar aytadi); o‘yinlar o‘ylab topadi, sujetli, rolli o‘yinlar, turli ertaklarni sahnalashtirishda ishtirok etadi.
NUTQ, MULOQOT, O‘QISh VA YoZISh MALAKALARI			
Kichik soha: Nutq va til			
Talab: Bola nutqni tinglaydi va anglaydi, so‘zlashadi va muloqot qiladi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**

KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
o‘zining ayrim harakatlarini so‘zlar bilan sharhlaydi; rasmda ko‘rgan narsasi haqida so‘zlaydi; kattalarning turli savollariga javob beradi (yaqin atrofiga tegishli); muloqot davrida faollik bildiradi; biror-bir parchani tinglab, tanish asarning nomini aytadi; kichik she’rni yoddan aytadi; kattalar tomonidan aytilgan tanish hikoya, ertakni davom ettiradi yoki tugallaydi; didaktik o‘yinlar o‘ynaydi.	boshlangan hikoyani davom ettira oladi; voqea-hodisalar to‘g‘risida muhokama davrida savollar beradi va o‘z fikrini bayon etadi; berilgan savolni tushunadi va unga javob beradi; muloqotda fe’l va sifatlarni faol qo‘llaydi; ot va fe’llarni qo‘llagan xolda murakkab bo‘lmagan gaplar tuzadi (shifokor kasallarni davolaydi, sotuvchi sabzavotlarni sotadi); “ko‘p”, “bitta” ma’noda so‘zlarni ishlatadi; turli ohangdagi so‘zlarni imo-ishoralar yordamida nutqida ishlatadi; didaktik va so‘z o‘yinlari o‘ynaydi.	kuzatayotgan hodisa va voqealarni tushuntirib beradi; umumlashtiruvchi so‘zlarni to‘g‘ri qo‘llaydi (meva, sabzavot, daraxtlar, qushlar, idish-tovoq); o‘ziga nisbatan predmetlar joylashuvini ta’riflaydi (oldimda, stolda); so‘zlarni mazmuniga ko‘ra to‘g‘ri qo‘llaydi; nutqida ma’nosiga monand asosiy so‘z turkumlarini qo‘llaydi; bir negizli so‘zlarni (namuna asosida) tuza oladi (mushuk-mushukcha-mushukli); grammatik sodda va murakkab gaplar tuzadi; suhbatlasha oladi; kattalar yordamida ijodiy hikoya tuzadi; barcha tovushlarni to‘g‘ri va aniq talaffuz qiladi; xorijiy tilni bilishi: salomlashish va xayrlashish so‘zlarini qo‘llaydi; 10 gacha sanashni biladi; Asosiy ranglar nomini biladi (oq, sariq, qizil, yashil, ko‘k, qora).	o‘z ona tilida erkin so‘zlashadi; so‘z turkumlarini yoshiga monand mustaqil, grammatik to‘g‘ri qo‘llaydi; gapdan sinonim va antonimlarni topa oladi va berilgan so‘zlarga ularni moslaydi; ko‘p ma’noli so‘zlarning turli ma’nolarini farqlaydi; turli gaplarni tuzadi; shaxsiy tajribasiga tayanib, rasm yuzasidan tasviriy hikoyani mustaqil tuzadi; turli janrdagi badiiy asarlarni ifodali hikoyalaydi; guruh muhokamasida muloqotga kirishib va tinglab ishtirok etadi; qofiyalar tuzadi, topishmoqlar topadi; nutqida xorijiy so‘zlarni qo‘llaydi; kichik she’rlarni, qofiyalarni so‘zlab berishi mumkin; yil fasllari nomini biladi (bahor, yoz, kuz, qish).
NUTQ, MULOQOT, O‘QISh VA YoZISh MALAKALARI			
Kichik soha: O‘qish malakalari			
Talab: Bola kitob va o‘qishga qiziqish bildiradi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
kitob haqida tushunchaga ega; kattalardan kitob o‘qib berishlarini so‘raydi; o‘z yoshiga mos kitoblarni tomosha qiladi; kitobdagi rasmlar	tinglagan hikoyasiga munosabatini bildiradi va kattalarga savol beradi; rasmlar asosida tinglagan asarining asosiy o‘rinlarini gapirib bera oladi;	so‘zdagi birinchi tovushni biladi; kitobni mustaqil tomosha qiladi; tovushlarni farqlaydi; so‘zlarni bo‘g‘inga bo‘ladi; so‘zlarga qofiya kelishtiradi;	boshqa bolalarga eslab qolgan kitob mazmunini so‘zlab beradi; sodda va murakkab gaplarni nutqida qo‘llaydi; so‘zlarni bo‘g‘inlarga bo‘ladi; bo‘g‘inli kartochkalar yordamida bo‘g‘inlardan

va so‘zlar orasidagi bog‘liqlikni aniqlaydi; rasmlardan tanish ertak qahramonlarini taniydi.	badiiy asardan parcha tinglagandan so‘ng asar nomini ayta oladi; o‘z yoshiga mos she’rlarni yoddan biladi; kitobdan ehtiyotlab foydalanadi.	nutqning dialogik shaklini qo‘llaydi, savollar beradi; she’rlarni yod oladi va ifodali o‘qiydi; sevimli badiiy adabiyot, ertak va hikoya mualliflari va ularning nomini biladi; ifodalilikning ohang vositalarini to‘g‘ri qo‘llaydi; harflarga tegishli so‘zlarni topadi.	so‘zlar tuzadi; so‘z, tovush, bo‘g‘in, gap haqida tushunchaga ega; peshlavha, kitob nomlari, rasm tagidagi yozuvlar va hokazolarni o‘qiydi; bolalar adabiyoti janri nomini biladi (ertak, she’r, hikoya); mashhur yozuvchi va shoirlar nomini biladi.
NUTQ, MULOQOT, O‘QISh VA YoZISh MALAKALARI			
Kichik soha: Qo‘l barmoqlari mayda motorikasi			
Talab: Bolada yozuv malakasi shakllanadi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
2-3 obyektdan rasm tuzadi; varaq sathida to‘g‘ri chiziqlar chizadi; harflarga qiziqish bildiradi, ayrim harflarning shaklini biladi va farqlaydi; yirik munchoqlarni ipga teradi; yozishga harakat qiladi.	chiziq, belgi, ilgaklarning sodda namunalarini qayta chiza oladi; predmetlarning murakkab bo‘lmagan shakllarini chizadi; rasmlarni ustidan yurgizib chizadi va bo‘yaydi; shablonlarni shtrixlaydi; mayda qismlardan iborat konstruksiyani yig‘adi; o‘rta munchoqlarni ipga teradi; aniq belgilangan chiziq asosida qog‘ozni qaychi bilan qirqadi; belgilangan chiziq asosida qog‘ozni tekis yirtadi; ikki qo‘li bilan qog‘ozni buraydi.	chiziq, ilgak va gajakcha yozadi; qog‘ozni turli usulda taxlaydi (origami); namuna asosida bosma harflarni yozishni boshlaydi; barmoqlari yordamida mashqlar bajaradi; rasmlarni tekis shtrixlaydi; turli sathlarda chizadi (nam qumda, asfaltda, doskada); soch o‘radi; mozaika yig‘adi.	qog‘ozda to‘g‘ri chiziqlar, so‘zlar va qisqa gaplarni yozadi; daftardagi yozuv qatorlarini aniqlay oladi; rasmlarni to‘g‘ri joylashtiradi; qo‘lni uzmasdan nuqta-chiziqchalarni birlashtirib rasm chizadi; matodagi rasmni to‘qiydi; “o‘ziga” va “o‘zidan” harakatlari yo‘nalishini tushunadi; turli materiallardan murakkab namunalarni qirqadi.
BILISh JARAYoNINING RIVOJLANIShI			
Kichik soha: Intellektual-bilish malakalari			
Talab: Bola qiziquvchan, intiluvchan, faol, bilishga qiziqish bildiradi va unga ehtiyoji mavjud			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
bitta belgi asosida predmetlarni ajratadi;	rasmlarni solishtiradi;	rasm asosida sujetni eslab qoladi va gapiradi;	Atrof olam haqida mustaqil ma’lumot izlaydi;

olti rangni farqlaydi va ajratadi; bir xil poyini topadi; rasmlardagi predmetlarni taniydi va nomini aytadi; jonli obyektlarga qiziqish bildiradi; predmetlar yasalgan materialni farqlaydi (qog‘ozdan, taxtadan, temirdan); xonani kuzatadi va o‘zi turgan joyni aniqlaydi; atrof muhitga qiziqish bildiradi.	2-3 belgi asosida guruhlarga ajrata oladi; jonzodlarning asosiy ehtiyojlarini ta’riflaydi va taqqoslaydi (hayvonlar: ovqat eydi, nafas oladi, harakatlanadi va hokazo); hayot uchun suv, havoning ahamiyatini ta’riflaydi; kun qismlarini nutqida to‘g‘ri qo‘llaydi va biladi (ertalab, peshin, kechqurun, kechasi); yil fasllarini tavsiflaydi; atrof olamga faol qiziqish bildiradi.	ketma-ketlikni saqlagan holda fikr yuritadi, mulohaza qiladi; turli hayvonlarning yashash joylarini aytadi (baliq suvda yashaydi, bo‘ri o‘rmonda); geografik tushunchalarni biladi (er, dengiz, tog‘, daryo); oddiy sabab va oqibat aloqalarni tushunadi (yomg‘ir yog‘yapti — panaga o‘tish kerak); sinash va xatolarni tahlil qilish yo‘li bilan amaliy vazifalar yechimini topishga harakat qiladi (mashinani yurg‘izish uchun kalitni burash kerak); obyektlarni tizimga soladi.	kuzatuvlar asosida xulosa qiladi va umumlashtiradi; yil fasllari va voqea-hodisa ketma-ketligini aytadi; rasmlar bo‘yicha ketma-ketlikni saqlagan holda fikr yuritadi, mulohaza qiladi; o‘z mamlakati va uning ramzlari haqida tushunchaga ega; o‘z xalqining ayrim milliy an’analari va odatlarini biladi; bolalar ensiklopediyasidan foydalana oladi (kerakli ma’lumotni topa oladi); ichki va tashqi belgilarga ko‘ra predmetlarni guruhlarga ajratadi (rangi, shakli, hajmi, vazni, harakatlanish tezligi, vazifasiga qarab).
BILISh JARAYoNINING RIVOJLANIShI			
Kichik soha: Elementar matematik malakalar			
Talab: Bola elementar matematik malakalarga ega			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
predmetlarni 1-2 ta belgisi bo‘yicha guruhlarga bo‘ladi; atrof muhitdan “bitta” va “ko‘p” ni topadi; predmetlarni kattaligiga qarab teradi; geometrik shakllarni farqlaydi (doira, kvadrat, uch burchak), shakllar (kub, shar); ko‘plikni taqqoslaydi; “uzun” va “qisqa” tushunchalari ma’nosini biladi; “yarim”, “yarimtacha”	geometrik shakllarga o‘xshash predmetlarni topadi; geometrik figura va shakllarning nomini biladi; miqdoriy aloqalarni belgilaydi; sonning miqdoriy tarkibini biladi; matematik tushunchalardan foydalanadi (ko‘p, kam, jami, shuncha); ketma ketlikda sanaydi; ko‘pliklarni taqqoslaydi “ko‘proq”, “kamroq”, “teng”; bo‘shliqda yo‘nalish olishni biladi	geometrik shakllarni biladi va ularni predmetlar orasidan ajratadi; predmetlarni uzunligi, eni, qalinligi va balandligiga ko‘ra taqqoslaydi; predmetlar guruhini taqqoslaydi; muloqot davrida matematik terminologiyani qo‘llaydi; belgilar tizimini tushunadi (son va belgilarni qo‘llagan xolda +, -, =); 1 dan 10 gacha bo‘lgan sonlarni to‘g‘ri va teskari sanaydi; predmetlarni soni va sanog‘iga qarab taqqoslaydi; predmetlar tengligi va	hayotda son va sanoqning ahamiyatini tushunadi; geometrik shakllar va figuralarni biladi; 20 gacha bo‘lgan ayrim matematik harakatlarni bajaradi; 10 gacha qo‘shish va ayirishli sodda matematik vazifalarni echadi (son va belgilarni qo‘llagan xolda +, -, =); son qatori haqida tushunchaga ega; guruhlarning teng yoki teng emasligini tahlil qiladi (qanchaga ko‘p? qanchaga kam?); hajmi, balandligi va qalinligiga qarab

tushunchalarini biladi; sanoq va sonlar qatoridagi bog‘liqlikni tushunadi; mexanik tarzda 5 gacha sanaydi.	(oldinda, orqada, tepada, pastda, yaqin, uzoq); butun va uning qismlari tushunchasini tushunadi.	tengmasligi guruhlarini aniqlaydi va ularni bir-biri bilan taqqoslaydi.	predmetlarni ketma-ket joylashtiradi; shartli belgi asosida suyuq, sochiluvchan va qattiq materialni o‘lchaydi.
BILISh JARAYoNINING RIVOJLANIShI			
Kichik soha: Tadqiqiy-bilish va samarali refleksiv faoliyat			
Talab: Bola o‘zining tabiiy muhitga qiziqishini namoyon qiladi, fanni o‘rganishda faol			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
kattalar bilan birgalikda tadqiqotlarda qatnashadi (eritish, bo‘yash, cho‘ktirish, suv sathiga chiqarish va hokazo); tabiatdagi ayrim o‘zgarishlarni farqlaydi (qor, yomg‘ir, do‘l, issiq, shamol va hokazo); ayrim hasharot va qushlarni taniydi va nomini aytadi; ayrim jonivorlar bolalarini nomini to‘g‘ri aytadi; “sujet” asosida qurilmalar yaratadi; suv va qum bilan o‘ynaydi; jonli obyektlarni kuzatadi.	kattalar bilan birgalikda tadqiqotlarda ishtirok etadi (eritish, yaxlatish, magnetizm, bo‘yash, qizdirish, qaynatish va hokazo); yil fasllariga xos tabiat hodisalarini biladi; nima uchun ovqatlanish, nafas olish, o‘qish kerakligini biladi; organizmning ma’lum bir organlari funksiyasini biladi; ayrim jismoniy jarayonlar muhimligini tushunadi; konstruktor, pazl, mozaika, Legodan konstruksiyalar yaratadi.	tabiat hodisalarining turli omillarga bog‘liqligini tushunadi; tabiatdagi o‘zgarishlar sababini tushuntirib bera oladi (masalan, qor erishi); insonlarning atrof olamga ta’sirini tushunadi (ekin ekish, hosil yig‘ish); tabiiy materiallardan qo‘l ishlarini yaratishni biladi, ish bosqichlarini belgilaydi; mustaqil qurib yasashi mumkin; jonli va jonsiz tabiatni farqlaydi; insonlar hayotida tabiatning ahamiyatini anglab yetadi.	qurilmani mustaqil o‘lchaydi (balandligi, uzunligi, kengligi bo‘yicha); shaxsiy qiziqishi va kuzatuvlariga bog‘liq savollar beradi; shaxsiy taxminlari haqida gapiradi, avvalgi va hozirgi tajribasini umumlashtiradi va tushuntiradi; tadqiqotda yechimini talab etayotgan muammoni belgilaydi; turli resurslarni qo‘llagan xolda shaxsiy kuzatuvlarni tasdiqlaydi va ta’riflaydi; atrof muhitni yaxshilashda ishtirokning muhimligini tushunadi (masalan, axlat chiqindilarini tashlash, ularni ajratish, daraxt va gullar ekish, suv, elektr energiyasi va qog‘ozni asrash).
IJODIY RIVOJLANISh			
Kichik soha: Dunyoni badiiy tasavvur etish			
Talab: Bola turli xil san’at vositalaridan foydalanib, dunyoni his etish va tushunishini namoyish etadi			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
illyustratsiya, o‘yinchoq, xalq amaliy san’ati asarlarini o‘rganishda	O‘zbekiston xalq amaliy san’ati haqida ilk tushunchaga ega (so‘zana, keramika);	musiqiy asarga hissiy munosabat bildiradi; musiqaga monand harakatlar o‘ylab topishi	she’rni ifodali o‘qib bera oladi; tanish asarlarni mustaqil so‘zlab beradi,

emotsional ta’sirlanadi; tabiat obyektlarida, o‘yinchoq, bolalarning o‘z kiyimlarida ranglar jilosini anglaydi; tanish qo‘shiqlarni biladi; diqqat bilan tovush, ohanglarni tinglaydi; tasviriy san’at elementlaridan foydalanadi.	san’atga tegishli kasblarning ayrimlari haqida tushunchaga ega (rassom, bastakor, aktyor); ayrim san’at turlari va janrlarini farqlaydi (qo‘shiq, raqs, musiqa, she’riyat, topishmoq, rasm, haykaltaroshlik); ayri[illegible] arxitektura qurilmalari haqida tushunchaga ega (yashash joyi va jamoat joyi); qo‘shiq va navolarda yuqori va past tovushlarni farqlaydi; ayrim musiqiy asboblarning chalinishini farqlaydi (pianino, dutor, doira); musiqaga monand raqsga tushishi mumkin.	mumkin; badiiy asarlar qahramonlari rolini o‘ynashi mumkin; amaliy san’at turlari haqida birlamchi tushunchaga ega; shaxsiy loyihalar yaratishda g‘oyalar bildiradi; musiqada uslublarni farqlaydi; kichik ssenariylar tuzib, sahna ko‘rinishlari tashkil eta oladi; tabiiy materiallardan qo‘l ishlari yasaydi; kiyimlarni bezashi, guldastalar tuzishi, sodda retsept asosida taom tayyorlashi mumkin.	ularni sahnalashtirishda ishtirok etadi; she’riy va nasriy badiiy asarlarga munosabat bildiradi; musiqiy asarning xarakterini aniqlashga qodir; bolalar shoiri, yozuvchisi va bastakorlari hamda ularning asarlarini biladi; tasviriy san’at turlarini farqlaydi.
IJODIY RIVOJLANISh			
Kichik soha: Badiiy-ijodiy qobiliyatlar			
Talab: Bola atrofdagi borliqni ijodiy o‘zgartirish malakasiga ega			
3-4 yosh	**4-5 yosh**	**5-6 yosh**	**6-7 yosh**
KUTILAYOTGAN NATIJALAR			
tasviriy materiallar nomini biladi va to‘g‘ri qo‘llaydi; sodda kompozitsiyalar, alohida buyumlarni chizadi; tasvirlanayotgan predmetlarga mos ranglarni tanlaydi va bo‘yaydi; bolalar musiqiy asboblarida (buben, nay, ksilofon) chalishga taqlid qiladi; bolalar guruhi bilan qo‘shiq aytadi; raqsga tushadi (juftlikda aylanadi,	predmetlar shaklini aniq ko‘rsatgan holda qismlarga boy tasvirlar chizadi; sujetli rasm, predmet va personajlar chizadi; shakllarni turli texnika asosida bo‘yaydi; loy, xamir va plastilindan yasaydi; faoliyati boshida ko‘z oldiga keltirib tasavvur qiladi; xorda va yakkaxon qo‘shiq aytadi; raqs harakatlarini hissiyotlarni namoyon etish va muloqot vositasi sifatida qabul	murakkab predmetlar chizadi va ularni dekorativ naqshlar bilan yasatadi (choynak, gilam, ro‘mol, lagan); xotira yoki tasavvuriga ko‘ra sujet yaratadi; qog‘ozdan va tabiat materiallaridan applikatsiya-hajmli oranjirovkalar yaratadi (siluetlar, otkritkalar, kitob yorliqlari); muhit yoki shaxsiy loyihalarini yasatadi; qog‘oz buklash, yirtish, qirqish yo‘li bilan shakllarning harakati va proporsiyalarini yoritgan holda kichik sujetli kompozitsiyalar yaratadi;	turli predmetlardan kompozitsiyalar yaratadi; individual va jamoada qo‘shiq ayta oladi; raqsda harakatlariga jilo bergan holda shaxsiy namuna yaratishi mumkin; musiqiy asboblarda yakkaxon yoki orkestrda jo‘r bo‘lib chalishi mumkin; g‘oya yaratadi va tatbiq etadi; maqsadga erishishda o‘rindosh sifatida turli predmetlar qo‘llaydi; turli spektakllarda rol ijro etib ishtirok etadi; olamni o‘zgartirishda insonning yaratuvchi rolini anglaydi;

oyoqlari bilan depsinadi, predmetlar bilan musiqaga monand harakatlanadi); plastilindan berilgan sodda shakllarni yasaydi; tayyor shakllardan tasvirlar yaratadi, turli shakldagi qog‘ozlarni yasatadi; qumdan turli shakl va piramidalar quradi.	qiladi; musiqiy asboblarda chaladi (qo‘ng‘iroqcha, doira, metallofon, uch burchak); kattalar yordamida barmoqlar teatri sahna ko‘rinishlarida ishtirok etadi.	tengdoshlari bilan ijodiy o‘yinlar yaratishi mumkin; shaxsiy ishlarida turli ifoda vositalarini qo‘llaydi; jamoaviy loyihalarda g‘oyalar taklif etadi.	buyumlarni ikkilamchi qo‘llashda g‘oyalar taklif etishi mumkin.

Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartiga
2-ILOVA

Maktabgacha ta’lim tashkilotining

DAVLAT O‘QUV DASTURI

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturi (keyingi o‘rinlarda — davlat o‘quv dasturi) maktabgacha ta’lim tashkilotining maqsad va vazifalari, o‘quv-tarbiyaviy faoliyatning asosiy g‘oyalari, shuningdek, bolaning ta’limning keyingi bosqichiga o‘tishidagi asosiy kompetensiyalarini belgilab beradi.

2. Davlat o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasi hududida joylashgan quyidagi ta’lim tashkilotlarida qo‘llash uchun majburiy hisoblanadi:

davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari;

maktabgacha ta’lim sohasida xizmat ko‘rsatuvchi nodavlat tashkilotlar;

maktabgacha guruhlarga ega bo‘lgan “Mehribonlik” uylari va “Bolalar shaharchalari”;

maktabgacha va boshlang‘ich ta’limni nazorat qiluvchi maktabgacha ta’lim boshqaruvi organlari.

3. Davlat o‘quv dasturi variativ o‘quv dasturlarini yaratishda majburiy tayanch hujjat hisoblanadi.

Ta’lim tashkilotlari O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi tomonidan tasdiqlangan variativ o‘quv dasturlaridan foydalanish huquqiga ega.

4. Ta’lim tashkiloti davlat o‘quv dasturi asosida o‘zining ishchi o‘quv dasturini ishlab chiqish huquqiga ega. Ta’lim tashkilotining ishchi o‘quv dasturi tashkilot pedagoglari tomonidan ota-onalarni jalb etgan holda tuziladi va belgilangan tartibda tasdiqlanadi.

2-bob. Maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim jarayonining maqsadi va asosiy prinsiplari

5. Maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim jarayonining maqsadi — bolalarda umumiy kompetensiyalar va rivojlanish sohalari kompetensiyalarini shakllantirish uchun tegishli sharoitlar yaratishdan iborat.

6. Maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim jarayonining asosiy prinsiplari quyidagilardan iborat:

bola huquqlari, uning o‘ziga xos rivojlanish xususiyati va salohiyatini hisobga olish;

ta’lim jarayonida barcha turdagi rivojlanish sohalarining o‘zaro bog‘liqligi;

bolaning salomatligini asrash va mustahkamlash, uning ehtiyojlari, shu jumladan, harakatlanish ehtiyojlarini qondirish;

bolaning ijodiy qobiliyatlarini qo‘llab-quvvatlash;

o‘yin orqali ta’lim berish va rivojlantirish;

bolaning rivojlanishi va ijtimoiy moslashishi uchun qulay muhit yaratish;

bola uchun xavfsiz muhitni ta’minlash;

maktabgacha ta’lim tashkilotining oila, mahalla va maktab bilan hamkorligi;

milliy madaniy an’analar qadriyatini oshirish va boshqa millatlar madaniyatiga hurmat, boshqa millatlar madaniyatining o‘ziga xos xususiyatlarini hisobga olish.

3-bob. Maktabgacha ta’lim tashkilotida bolaning rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash va uni amalga oshirish, qo‘shimcha ta’lim xizmatlari, ota-onalar bilan hamkorlik

7. Bolaning maktabgacha ta’lim tashkilotidagi rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash va uning amalga oshirilishi uchun maktabgacha ta’lim tashkiloti rahbari javobgar bo‘ladi.

8. Qo‘shimcha ta’lim xizmatlari maktabgacha ta’lim tashkiloti tomonidan imkoniyatlardan kelib chiqqan holda bolalar va aholi ehtiyojlariga mos ravishda tashkil etiladi.

Qo‘shimcha ta’lim xizmatlari fakultativ hisoblanadi va ularni tashkil qilishda ko‘ngillilar (volontyorlar), ota-onalar va homiylar ishtirok etishi mumkin.

9. Maktabgacha ta’lim tashkilotida alohida ehtiyojga ega bo‘lgan bolalarni qo‘llab-quvvatlash va uni amalga oshirish uchun maktabgacha ta’lim tashkiloti rahbari javobgar bo‘ladi.

Zarurat tug‘ilganda, pedagoglar tarkibi va maktabgacha ta’lim tashkiloti rahbariyati, tor ixtisoslik mutaxassislarini jalb etgan holda bola (uning rivojlanishi) uchun o‘quv-tarbiyaviy faoliyatning individual rejasini tuzadi.

10. Bolaning har tomonlama rivojlanishini ta’minlash uchun maktabgacha ta’lim tashkiloti ota-onalar bilan o‘zaro hamkorlikning quyidagi shakllarini tashkil qilishi mumkin:

ota-onalarning maktabgacha ta’lim tashkiloti borasidagi fikrlarini hisobga olish;

ilk rivojlanish masalalarida ota-onalarga bilim berish;

ota-onalarni o‘quv-tarbiyaviy jarayonda faol qatnashishga jalb etish;

ota-onalarning tashkilot hayotida ishtirok etish borasidagi tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash.

4-bob. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta’lim berishda alohida yondashuv

11. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta’lim berishda alohida yondashuv o‘sib borayotgan bola shaxsini hayotga tayyorlash, unda hayotiy muhim masalalarni hal qilish uchun zarur bo‘lgan, axloqiy me’yor va qadriyatlarni o‘zlashtirish, boshqa insonlar bilan muloqot qilish, “Men” obrazini qurish bilan bog‘liq bo‘lgan faoliyat usullarini shakllantirishga tayyorgarlikni nazarda tutadi.

Boshlang‘ich muhim kompetensiyalar bolaning faoliyat va axloq subyekti sifatidagi yaxlit rivojlanishini talab etadi.

Kompetensiya bolaning bilim, ko‘nikma, malaka va qadriyatlari majmuidir. Boshlang‘ich kompetensiyalar, rivojlanish sohasidan qat’i nazar, bola shaxsi shakllanishi uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

5-bob. Maktabgacha yoshdagi bolaning kompetensiyalari

1-§. Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning umumiy muhim kompetensiyalari

12. Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning umumiy muhim kompetensiyalari quyidagilardan iborat:

kommunikativ kompetensiya — muloqot vositalaridan turli vaziyatlarda foydalana bilish ko‘nikmasi;

o‘yin kompetensiyasi — bolaning o‘yin jarayoni va uni tashkil qilishda tajriba, bilim va ko‘nikmalardan ijodiy foydalanishi. O‘quv-tarbiyaviy faoliyat uchun asos hisoblanadi;

ijtimoiy kompetensiya — hayotiy vaziyatlarda kattalar va tengdoshlar bilan muloqotda axloq qoidalari va me’yorlariga rioya qilgan holda o‘zini tutish mahorati;

bilish kompetensiyasi — atrofdagi olamni ongli ravishda idrok qilish va olingan bilim, ko‘nikma, malaka va qadriyatlardan o‘quv va amaliy vazifalarni hal qilish uchun foydalanish.

2-§. Bolaning rivojlanish sohalari kompetensiyalari

13. Bolaning kompetensiyalari bola rivojining quyidagi sohalarida belgilanadi:

jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzining shakllanishi;

ijtimoiy-hissiy rivojlanish;

nutq, muloqot, o‘qish va yozish malakalari;

bilish jarayonining rivojlanishi;

ijodiy rivojlanish.

3-§. “Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish” sohasi kompetensiyalari

14. “Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzining shakllanishi” sohasidagi o‘quv-tarbiyaviy faoliyat yakunlanganidan so‘ng 6-7 yoshli bola:

o‘z imkoniyatlari va yoshi bilan bog‘liq jismoniy rivojlanish me’yorlariga mos ravishda jismoniy faollik ko‘rsatadi;

turli harakatchanlik faolligini uyg‘un ravishda va maqsadli bajarishni biladi;

turli hayotiy va o‘quv vaziyatlarida mayda motorika ko‘nikmalaridan foydalanadi;

o‘z harakatlarini hissiyot va sezgi organlari yordamida boshqaradi;

shaxsiy gigiyena malakalarini qo‘llaydi;

sog‘lom turmush tarzi va ovqatlanish asoslarini biladi;

xavfsiz hayotiy faoliyat asoslari qoidalariga rioya qiladi.

4-§. “Ijtimoiy-hissiy rivojlanish” sohasi kompetensiyalari

15. “Ijtimoiy-hissiy rivojlanish” sohasidagi o‘quv-tarbiyaviy faoliyat yakuniga yetganidan so‘ng 6-7 yoshli bola:

o‘z “Men”i va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘ladi;

o‘z hissiyotlarini boshqaradi va ularni vaziyatga mos ravishda ifodalaydi;

o‘zgalarning hissiyotlarini farqlaydi va ularga mos ravishda javob beradi;

kattalar va tengdoshlar bilan vaziyatga mos ravishda muloqot qiladi;

murakkab vaziyatlardan konstruktiv chiqish yo‘llarini topadi.

5-§. “Nutq, muloqot, o‘qish va yozish malakalari” sohasi kompetensiyalari

16. “Nutq, muloqot, o‘qish va yozish malakalari” sohasidagi o‘quv-tarbiyaviy faoliyat yakuniga yetganidan so‘ng 6-7 yoshli bola:

nutqni eshitadi va tushunadi;

o‘z nutqida to‘g‘ri talaffuz, qulay grammatik shakllar va xilma-xil gap konstruksiyalaridan foydalanadi;

ikkinchi tilni o‘rganishga qiziqish namoyon qiladi;

ikkinchi tilni egallash bo‘yicha dastlabki bilimlarini ko‘rsatadi;

badiiy adabiyot asarlariga qiziqish namoyon qiladi;

so‘zning lug‘aviy, bo‘g‘inli va fonetik tuzilishi to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘ladi;

turli ma’no shakllarini mustaqil ravishda tuzish va so‘zlab berishni biladi;

yozishning dastlabki malakalari va vositalaridan foydalanishni biladi.

6-§. “Bilish jarayonining rivojlanishi” sohasi kompetensiyalari

17. Bilish jarayonining rivojlanishi sohasidagi o‘quv-tarbiyaviy faoliyat yakuniga yetganidan so‘ng 6-7 yoshli bola:

bilim olishga faol qiziqishni namoyon etadi;

o‘quv va hayotiy faoliyat uchun axborotni mustaqil ravishda topadi va undan foydalanadi;

predmetlar, voqealar va ko‘rinishlar o‘rtasidagi oddiy aloqalarni tushunadi va ularni yaxlit bir butunlik sifatida idrok qiladi;

raqamlar, hisob-kitobni biladi va ularni hayotda qo‘llaydi;

makon, shakl va vaqtga mos ravishda ish tutadi;

elementar matematik hisoblashlarni amalga oshiradi;

atrof muhitdagi voqea-hodisalar va ko‘rinishlarni kuzatadi hamda tadqiq qiladi;

atrof muhitga nisbatan ehtiyotkorona va g‘amxo‘r munosabatni namoyon etadi.

7-§. “Ijodiy rivojlanish” sohasi kompetensiyalari

18. “Ijodkorlik” sohasidagi o‘quv-tarbiyaviy faoliyat yakuniga yetganidan so‘ng 6-7 yoshli bola:

san’at va madaniyatga qiziqish namoyon qiladi;

milliy an’analarni qadrlaydi va ularni kundalik hayotning bir qismi sifatida idrok etadi;

san’atning muayyan turini afzal ko‘rishini mustaqil ravishda ifodalaydi;

olingan bilim va ko‘nikmalardan turli hayotiy vaziyatlarda o‘z ijodiy rejalarini tuzish va tatbiq qilish uchun foydalanadi;

insonning dunyoni o‘zgartirishdagi yaratuvchanlik rolini tushunadi.

6-bob. O‘quv-tarbiyaviy faoliyat

19. O‘quv-tarbiyaviy faoliyat O‘zbekiston Respublikasining ilk va maktab yoshidagi bolalarni rivojlantirishga oid davlat talablari asosida amalga oshiriladi.

Maktabgacha ta’lim tashkiloti o‘quv va tarbiyaviy faoliyatini o‘quv yillari bo‘yicha tashkil qiladi.

O‘quv yili 2-sentabrda boshlanadi va 31-maygacha davom etadi.

1-iyundan 31-avgustgacha MTTda yozgi sog‘lomlashtirish davri tashkil etiladi.

20. O‘quv-tarbiyaviy faoliyat guruhning kundalik ish tartibiga tayanadi va unda pedagog tomonidan rejalashtirilgan kundalik harakatlar, bolalar o‘yinlari, bo‘sh vaqt va o‘quv-tarbiyaviy faoliyat turlari navbatma-navbat amalga oshiriladi.

O‘quv-tarbiyaviy faoliyat ta’lim va ijtimoiy ehtiyojlar (salomatlik, ovqatlanish va xavfsizlik)ni qondirish maqsadida bolaning yoshi va individual rivojlanishiga asoslanuvchi o‘quv rejasiga muvofiq olib boriladi. O‘quv-tarbiyaviy faoliyat bola hayoti va uning atrofini o‘rab turgan muhitdan kelib chiquvchi yagona bir butun mavzuga birlashtiriladi.

O‘quv-tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish ta’lim sharoitlariga bog‘liq holda integratsiya, xilma-xillik va moslashuvchanlik tamoyillaridan tarkib topadi.

21. O‘quv-tarbiyaviy faoliyatda quyidagi rejalashtirish turlari mavjud:

yillik mavzuli (tematik);

haftalik.

Rejalashtirishda faoliyatning maqsadlari, mavzusi, mazmuni va turlari ifodalanadi. Faoliyat turini tanlashda nafaqat o‘quv-tarbiyaviy faoliyatning umumiy maqsadlari, balki rivojlanish sohalari bo‘yicha maqsadlar, faoliyat mazmuni va turlarini integratsiyalash ham hisobga olinadi.

Rejalashtirishda kun tartibini hisobga olish zarur. Kun tartibi ish sur’atini belgilaydi va bolaga bir faoliyatdan boshqasiga oson o‘tishda yordam berishi lozim. Shuni yodda tutish joizki, o‘yin maktabgacha yoshdagi bolalarning asosiy faoliyati hisoblanadi. Kun tartibini tuzishda kunduzgi uyqu, dam olish vaqti va sayrga chiqish vaqti hisobga olinadi.

22. Yillik mavzuli rejada har bir yosh guruhi uchun oy mavzulari va hafta mavzulari aks ettiriladi. Maktabgacha ta’lim tashkiloti hudud yoki boshqa xususiyatlarni hisobga olgan holda o‘zining yillik mavzuli rejasini tuzishga haqli. Mazkur mavzuli reja maktabgacha ta’lim tashkilotining “Pedagogik kengashi”da tasdiqlanadi.

23. Haftalik reja yillik mavzuli rejaga asoslanadi va haftaning kichik mavzulari, shuningdek, mazkur mavzu bo‘yicha o‘tkaziladigan tadbirlarni o‘z ichiga oladi.

Haftalik reja barcha rivojlanish sohalari bo‘yicha maqsadlarni belgilash, tegishli markazlarni tayyorlash, mashg‘ulotlarni hafta mavzusiga mos ravishda taqsimlashga yo‘naltirilgan. Hafta mavzusi barcha erkin faoliyat markazlari orqali o‘tishi lozim. Haftalik rejada guruhdagi va sayr vaqtidagi didaktik va harakatli o‘yinlar rejalashtiriladi. Bolalar bilan olib boriladigan ishning mazmuni va izchilligi faoliyat turi (faol faoliyat / passiv faoliyat; individual faoliyat / kichik guruhda / katta guruhda; tarbiyachi rahbarligi ostida o‘tadigan faoliyat / bola rahbarligi ostida o‘tadigan faoliyat) va uni o‘tkazish joyi (xona ichidagi faoliyat / ko‘chadagi faoliyat)ni hisobga olgan holda rejalashtirilishi kerak.

Haftalik reja xilma-xil va moslashuvchan bo‘lishi lozim. Boshqacha aytganda, ob-havo o‘zgarishi va bolaning qiziquvchanligini hisobga olgan holda rejalashtirilayotgan faoliyat boshqasiga almashtirilishi yoki faollik vaqti biroz ko‘proq yoxud kamroq vaqtga mo‘ljallanishi mumkin. Masalan, agar tarbiyachi bahorgi gullagan bog‘ga borishni rejalashtirgan bo‘lsa-yu, ob-havo juda yomg‘irli bo‘lsa, bu tadbirni xonada o‘tkazishning imkoni bo‘lgan boshqa tadbirga almashtirishi mumkin.

24. Haftalik reja — bu tarbiyachining ish jurnali va mashg‘ulotlar ishlanmasidan tashkil topadi. Tarbiyachining ish jurnali quyidagi bo‘limlarni o‘z ichiga oladi:

titul varag‘i;

guruhning iliq va sovuq davrdagi kun tartibi;

ertalabki badan tarbiya kompleksi;

guruhda sentyabrdan avgustgacha bo‘lgan ta’lim jarayonini rejalashtirish tarkibiga ertalabki suhbat, sayr, kunning ikkinchi yarmi kiradi;

haftalik ish tahlili;

ilovalar.

25. Mashg‘ulotlar konspektlarida maqsad, faoliyatning qisqacha ta’rifi, zarur jihozlar ifodalanadi. Mazkur konspektlar tavsiyaviy hususiyatga ega va tarbiyachi tomonidan ijodiy o‘zgartirilishi mumkin.

7-bob. Bolaning rivojlanish sohalari bo‘yicha yutuqlari

26. Davlat o‘quv dasturi bola rivojiga individual yondashuv, uning shaxsini hurmat qilish, uning manfaatlari, ehtiyojlari va rivojlanish darajasini hisobga olish, hissiy qulaylik borasida g‘amxo‘rlik qilish, erkin ijodiy o‘zini o‘zi ko‘rsatishi uchun sharoitlar yaratishga intilishni nazarda tutadi. Rejalashtirish bilan birga bola rivojlanishini kuzatib borish pedagog faoliyatida muhim ahamiyat kasb etadi.

27. Pedagog bolani va uning o‘zini tutishi sabablarini yaxshiroq tushunish, bola rivojini, uning ichki dunyosini ko‘rish, qo‘llab-quvvatlash, rivojlanish yo‘llarini belgilash, ehtiyoj va manfaatlarini aniqlash uchun bola hayotini muntazam kuzatib boradi. Pedagogik kuzatuvlar asosida ta’lim faoliyatini rejalashtirish ishlab chiqiladi va takomillashtirib boriladi.

Bolaning individual rivojlanishini kuzatish uchun O‘zbekiston Respublikasining ilk va maktab yoshidagi bolalar rivojlanishiga oid Davlat talablarida aks ettirilgan sohalar va soha ostilari hamda kutilayotgan natijalar, olingan malaka va ko‘nikmalar tahlil qilinadi.

28. Bolaning rivojlanish xaritasi 3 dan 7 yoshgacha bo‘lgan davrni o‘z ichiga oladi, har bir bola uchun individual tarzda yiliga uch marta to‘ldiriladi. Maktabgacha ta’lim tashkilotidan chiqishda 6-7 yoshdagi bolaning maktabga tayyorlik xaritasi to‘ldiriladi (faqat maktabgacha tashkilot bitiruvchilari uchun).

29. Maktabga tayyorlik deganda bolada umumiy kompetensiyalar va rivojlanish sohalari kompetensiyalarining shakllanganligi tushuniladi. Bu xarita maktabgacha ta’lim tashkilotining har bir bitiruvchisi uchun to‘ldiriladi. Unda Davlat dasturiga muvofiq rivojlanishning beshta sohasi (bola kompetensiyalari) bo‘yicha kutilayotgan natijalar ifodalanadi.

30. Tarbiyachiga u yoki bu natija qanday darajada aks etayotganini belgilash taklif etiladi. Rivojlanishning beshta sohasi (bola kompetensiyalari) umumlashtiriladi va tavsiya hamda takliflar ko‘rinishida ota-onalar e’tiboriga havola etiladi.

8-bob. Rivojlantiruvchi muhitni tashkil qilish

31. Maktabgacha ta’lim tashkilotida rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda bolalarning o‘ziga xos belgilarga ega bo‘lgan yoshga doir xususiyatlari va ehtiyojlarini hisobga olish muhim ahamiyat kasb etadi.

32. Rivojlantiruvchi muhit mazmuni:

maktabgacha ta’lim tashkilotining ko‘rgazmali-rivojlantiruvchi muhiti mazmuni madaniy-tarixiy qadriyatlarga: milliy va mintaqaviy an’analar; tabiat, iqlimdan kelib chiquvchi xususiyatlarga mos bo‘lishi lozim;

muhit mazmuni birlamchi dunyoqarash asoslarini shakllantirish, bolaning muvaffaqiyatli ijtimoiy moslashuviga yordam berishi lozim.

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturiga
1-ILOVA

Maktabgacha ta’lim tashkiloti ta’lim dasturini tuzish bo‘yicha

TAVSIYALAR

Maktabgacha ta’lim tashkiloti ta’lim dasturi (keyingi o‘rinlarda — Dastur) — Maktabgacha ta’lim tashkiloti davlat o‘quv dasturiga asosan muayyan yosh guruhida tashkil etiladigan ta’lim jarayonini amalga oshirishga xizmat qiluvchi muhim hujjat bo‘lib, u qo‘yilgan maqsadlarga erishishni ta’minlashi lozim.

Dastur — muhim vosita bo‘lib, uning yordamida tarbiyachilar (mutaxassislar) O‘zbekiston Respublikasida ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojiga oid Davlat talablariga muvofiq muayyan

yosh guruhidagi bolalar uchun eng maqbul va samarali shakllar, metodlar va ta’lim jarayonini tashkil qilish yo‘llarini belgilaydilar.

Dastur majburiy qism va ta’lim jarayoni ishtirokchilari tomonidan shakllantiriladigan qismdan tashkil topadi. Har ikki qism ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojiga oid davlat talablarini amalga oshirish nuqtai nazaridan o‘zaro bir-birini to‘ldiruvchi hamda zarur tarkibiy qism hisoblanadi.

Dasturning majburiy qismi barcha beshta ta’lim sohasi: jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish; nutq, muloqot, o‘qish va yozish ko‘nikmalari; bilish jarayonining rivojlanishi; ijtimoiy-hissiy rivojlanish hamda ijodiy rivojlanishni amalga oshirishga kompleks yondashuvni nazarda tutadi.

Dastur tarbiyachi (mutaxassis) ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojiga oid davlat talablari asosida bolalar rivojlanishining muayyan sharoitlari, ehtiyojlari va xususiyatlarini hisobga olgan holda ta’limning individual pedagogik modelini qanday yaratayotganini ko‘rsatib berishi lozim.

Dastur uchta asosiy bo‘limni qamrab oladi:

maqsadli — bu tushuntirish xati hamda dastur o‘zlashtirilishining rejalashtirilayotgan natijalarini o‘z ichiga oladigan bo‘lim;

mazmunli — bu Dasturning umumiy mazmunini ifodalovchi va bolalar shaxsining to‘laqonli rivojlanishini ta’minlovchi bo‘lim;

tashkiliy — bu Dasturning moddiy-texnik ta’minoti ta’rifini, ta’lim va tarbiyaning metodik materiallar va vositalar bilan ta’minlanganligini, kun tartibini, shuningdek, tadbirlar, bayramlar, rivojlantiruvchi muhitni o‘z ichiga oluvchi bo‘lim.

Dastur maktabgacha ta’lim tashkilotining pedagogik kengashida muhokama qilinadi va direktor buyrug‘i bilan tasdiqlanadi.

O‘quv dasturining namunaviy tuzilmaviy tarkibiy qismlari:

1. Titul varag‘i

Davlat maktabgacha ta’lim tashkiloti nomi

Pedagogik kengash tomonidan qabul qilindi:

Bayon №___ sana_____ Tashkilot

№ Davlat maktabgacha ta’lim tashkiloti
DASTURI

Tuzuvchi
F.I.O _____
Toifasi _____
Pedagogik staji _____
Lavozimi _____
20___ y. _____

2. Mundarija sahifalar ko‘rsatilgan holda Dasturning barcha qismlari, paragraflar, bo‘limlar nomi, adabiyotlar va ilovalar ro‘yxati, matnda mavjud bo‘lgan barcha sarlavhalarni o‘z ichiga oladi. Ularning ta’rifi ish mazmuniga to‘liq mos kelishi, qisqa, aniq va izchil bo‘lishi hamda uning ichki mantiqiy qonuniyatlarini aniq ifodalashi lozim.

3. Maqsadli bo‘lim tarkibiga tushuntirish xati kiradi va unda Dastur ishlab chiqilishiga asos bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlar, shuningdek, ta’lim jarayonini tashkil qilishning turli shakllari, metodlari va yo‘llari ko‘rsatilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, quyidagilar ham ta’riflanishi lozim:

Dastur bo‘yicha ta’lim olayotgan tarbiyalanuvchilarning yoshga oid, ruhiy va individual xususiyatlari;

Dasturning maqsadi;
Dasturning vazifalari;
Dasturni amalga oshirish muddati;
asosiy tamoyillar;
bola shaxsining asosiy tavsiflari.

Dasturning maqsadli yo‘nalishlari ta’rifi maktabgacha ta’lim tashkilotining Davlat o‘quv dasturi hamda O‘zbekiston Respublikasida ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojiga oid Davlat talablarining maqsadli yo‘nalishlariga mos kelishi lozim.

4. Mazmunli bo‘limga bola rivojining beshta ta’lim sohasi yo‘nalishlariga mos ravishdagi ta’lim faoliyatining ta’rifi kiradi: ta’lim sohasining vazifalari, ta’lim faoliyatining mazmuni, ta’lim faoliyatining natijalari, mintaqaviy tarkibiy qism (komponent), ta’lim sohasini amalga oshirish bo‘yicha ta’lim faoliyatini tashkil qilish shakllari.

Kompleks-mavzuli rejalashtirish (barcha beshta ta’lim sohasini amalga oshirishni hisobga olgan holda).

Mazkur kichik bo‘limning ta’rifi integrativ modelni ko‘zda tutadi va u hafta mavzusini faoliyatning turli ko‘rinishlarida, shakllarida, ta’lim jarayonining barcha ishtirokchilari bilan birgalikda ochib beradi. Dasturda ifodalangan kompleks-mavzuli rejalashtirishning tarkibiy qismi jadvallar ko‘rinishida taqdim etilishi mumkin. Kompleks-mavzuli rejada Dasturdagi bo‘limlar va mavzularni o‘rganish ketma-ketligi ochib beriladi. Ta’lim faoliyatining taqsimoti, bolalar bilan ishlash shakllari va yakuniy tadbirlar ko‘rsatiladi.

5. Tashkiliy bo‘lim.

Mazkur bo‘limda kun tartibi, o‘quv yili tuzilmasi, ta’lim faoliyati jadvali (normativ hujjatlarga muvofiq), yoshni hisobga olgan holda rivojlantiruvchi muhitni tashkil qilish, tarbiyalanuvchilarning yoshi va individual xususiyatlari, ularning ta’lim ehtiyojlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda Dasturni amalga oshirishining turli shakllari, metod va vositalarining qisqacha ta’rifi beriladi. Shuningdek, turli xil faoliyatning o‘ziga xos ruhiy-pedagogik xususiyatlari, tarbiyalanuvchilarning oilalari bilan o‘zaro hamkorlik turlari ifodalanishi mumkin.

6. Dasturni amalga oshirish shartlari:
moddiy-texnik ta’minot;

o‘quv-metodik ta’minot (dasturlar, texnologiyalar, o‘quv qo‘llanmalari, ilmiy-metodik va o‘quv-metodik adabiyotlar, bolalar, ota-onalar uchun mo‘ljallangan adabiyotlar, internet-resurslar, ta’limiy CD-disklar, didaktik materiallar, hujjatlar).

7. Foydalanilayotgan adabiyotlar ro‘yxati.

8. Dasturga ilovalar, ularda quyidagi materiallar (hujjatlar to‘plami) berilishi mumkin:
mashg‘ulotlar ishlanmalari, hordiq, bayramlar ssenariylari va h.k;
tarbiyachi ishining chuqurlashtirilgan yo‘nalishi bo‘yicha ish dasturi (rejasi);
o‘yinlar va o‘yinli mashqlar ta’rifi;
pedagoglar va ota-onalar uchun mahorat maktabi ssenariylari;
har bir yosh bo‘yicha ilova qilinadigan metodik jild-to‘plamlar;
ota-onalar uchun tarbiyalanuvchilarning oilalari bilan hamkorlikning turli shakllari ssenariylari (maslahatlar, davra suhbatlari, treninglar, praktikumlar, seminarlar).

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturiga
2-ILOVA

Bolalar to‘liq kun mobaynida bo‘ladigan guruhning namunaviy kun tartibi

T	Kun tartibi	3-4 yosh	4-5 yosh	5-6 yosh	6-7 yosh
1	Bolalarni qabul qilish, mustaqil faoliyat, o‘yinlar, ertalabki badantarbiya	7.00-8.20	7.00-8.25	7.00-8.30	7.00-8.30
2	Nonushtaga tayyorgarlik, nonushta	8.20-8.50	8.25-8.50	8.30-8.50	8.30-8.50
3	Mustaqil faoliyat, o‘yinlar	8.50-9.00	8.50-9.00	8.50-9.00	8.50-9.00
4	O‘yinli ta’lim faoliyati	9.00-9.40	9.00-9.50	9.00-10.00	9.00-10.50
5	Didaktik o‘yinlar, mustaqil faoliyat	9.40-10.00	9.50-10.00	10.00-10.35	----------

6	Sayrga tayyorgarlik, sayr	10.00-12.00	10.00-12.10	10.35-12.25	10.50-12.35
7	Sayrdan qaytish, o‘yinlar	12.00-12.20	12.10-12.30	12.25-12.40	12.35-2.45
8	Tushlikka tayyorgarlik, tushlik	12.20-12.50	12.30-13.00	12.40-13.10	12.45-13.10
9	Uxlashga tayyorgarlik, kunduzgi uyqu	12.50-15.00	13.00-15.00	13.10-15.10	13.10-15.10
1	Uyqusiz vaqt				Erkin faoliyat 13.00-15.10
1	Tetiklashtiruvchi gimnastika, havo va suv muolajalari	15.00-15.10	15.00-15.10	15.00-15.10	15.00-15.10
1	Ikkinchi tushlikka (poldnik) tayyorgarlik, ikkinchi tushlik	15.15-15.30	15.15-15.30	15.20-15.30	15.20-15.30
1	Qo‘shimcha ta’lim, badiiy adabiyot o‘qish, mustaqil o‘yin faoliyati	15.30-16.30	15.30-16.30	15.30-16.30	15.30-16.30
1	Sayr, mustaqil o‘yin faoliyati	16.30-17.45	16.30-17.45	16.30-17.45	16.30-17.45
1	Bolalarning uyga ketishi	17.45-18.00	17.45-18.00	17.45-18.00	17.45-18.00

Izoh. *Har bir MTT bolalarning tashkilotda bo‘lish soatlari miqdoridan kelib chiqqan holda va sanitariya normalari, qoidalari va gigiyena normativlariga muvofiq ravishda o‘z kun tartibini ishlab chiqishi mumkin. Bunda, o‘yin-ta’lim faoliyati kunduzgi uyquni hisobga olgan holda kamida 15% ni, kunduzgi uyquni hisobga olmaganda kamida 38% ni, bolalarning ochiq havoda bo‘lishi kamida 38% ni, mustaqil o‘yin faoliyati kamida 24% ni, sog‘lom turmush tarzini shakllantirish (sanitariya-gigiyena ko‘nikmalari) kamida 20% ni, ota-onalarni bolalar rivoji taraqqiyoti to‘g‘risida xabardor qilish kamida 3% ni tashkil etishi zarur.*

Qisqa muddatli guruhlarning namunaviy kun tartibi

8:30-12:00 (3,5 soat) 1-smena		
1.	Qabul qilish, nazorat o‘tkazish, ertalabki gimnastika	8:00-8:40
2.	Ertalabki uchrashuv	8:40-9:00
3.	O‘yinli ta’lim faoliyati	9:00-10:30
4.	O‘yin, mustaqil mashg‘ulotlar, loyihaviy faoliyat	10:30-11:00
5.	Ikkinchi nonushta	11:00-11:15
6.	Sayr, bolalarning uyga ketishi	11:35-12:00
7.	Pedagoglar uchun tushlik tanaffus	12:00-13:00
8.	Pedagoglarning ikkinchi smenaga tayyorgarligi	13:00-13:30
13:30-17:00 (3,5 soat) 2-smena		
1.	Qabul qilish, nazorat o‘tkazish,	13:40-14:00
2.	Bolalarni kutib olish	14:00-15:30
3.	O‘yinli ta’lim faoliyati	15:30-16:00
4.	O‘yin, mustaqil mashg‘ulotlar, loyihaviy faoliyat	16:00-16:20
5.	Ikkinchi tushlik	16:20:16:35
6.	Sayrga tayyorgarlik	16:35-17:00
7.	Sayr, bolalarning uyga ketishi	17:30-17:40

Izoh. *O‘yinli ta’lim faoliyati kamida 43%, kommunikativ va mustaqil faoliyat, ochiq havoda bo‘lish, sog‘lom turmush tarzini shakllantirish (sanitariya-gigiyena ko‘nikmalari) — 49%, ota-onalarni bolalar rivoji taraqqiyoti to‘g‘risida xabardor qilish — 8% ni tashkil etadi.*

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturiga
3-ILOVA

Yillik mavzuli (tematik) reja

Oylar	**Oy mavzusi**	**Oy haftalari**	**Hafta mavzulari**			
			Yosh guruhlari			
			Kichik guruh	**O‘rta guruh**	**Katta guruh**	**Tayyorlov guruhi**
Sentyabr	**O‘zbekiston — **	1-hafta	Men va bolalar bog‘chasi	Men va bolalar bog‘chasi	Mening janajon O‘zbekistonim	Mening janajon O‘zbekistonim

	mening Vatanim	2-hafta	Mening shahrim	Mening shahrim — mening mahallam	Mening shahrim — mening mahallam	Mening shahrim — mening mahallam
		3-hafta	Men va mening oilam	Men va mening oilam	Men va mening oilam	Men va mening oilam
		4-hafta	Men va mening do‘stlarim	Men va mening do‘stlarim	Men va mening do‘stlarim	Men va mening do‘stlarim
Oktyabr	**Kuz bo‘yoqlari**	1-hafta	Oltin kuz	Oltin kuz	Mavsumiy o‘zgarishlar Ko‘chmanchi qushlar	Mavsumiy o‘zgarishlar Ko‘chmanchi qushlar
		2-hafta	Sabzavot va mevalar	Tabiat omborxonasi: sabzavotlar, mevalar, rezavor mevalar	Tabiat omborxonasi: sabzavotlar, mevalar, rezavor mevalar	Tabiat omborxonasi: sabzavotlar, mevalar, rezavor mevalar
		3-hafta	Non hammaga darkor	Non hammaga darkor	Non hammaga darkor	Non hammaga darkor
		4-hafta	O‘zbekistonning oq oltini	O‘zbekistonning oq oltini	O‘zbekistonning oq oltini	O‘zbekistonning oq oltini
Noyabr	**Transport, yo‘l harakati qoidalari (YHQ) Hayotiy faoliyat xavfsizligi asoslari (HFXA)**	1-hafta	Transport bilan tanishuv	Yer usti transporti	Havo, suv va yer usti transporti	Havo, suv va yer usti transporti
		2-hafta	Rangli svetofor	Rangli svetofor	Ehtiyotkor piyoda haftasi	Ehtiyotkor piyoda haftasi
		3-hafta	Tez yordam va o‘t o‘chirish yordami	Shoshilinch (tezkor) harakat xizmatlari	Shoshilinch (tezkor) harakat xizmatlari	Shoshilinch (tezkor) harakat xizmatlari
		4-hafta	Bizning yaxshi ishlarimiz	Barcha kasblar muhim	Bizning yaxshi ishlarimiz	Bizning yaxshi ishlarimiz
Dekabr	**Qish**	1-hafta	Qish	Qish	Qish. Konstitutsiya kuni	Qish. Konstitutsiya kuni
		2-hafta	Sog‘lom tanda — sog‘lom ruh	Sog‘lom tanda — sog‘lom ruh	Sog‘lom tanda — sog‘lom ruh	Sog‘lom tanda — sog‘lom ruh
		3-hafta	Kiyim-bosh	Mavsumiy kiyim-bosh va poyabzal	Mavsumiy kiyim-bosh va poyabzal	Mavsumiy kiyim-bosh va poyabzal
		4-hafta	Yangi yil nima?	Yangi yil nima?	Yangi yil nima?	Yangi yil nima?
Yanvar	**Bolalar bog‘chasi**	1-hafta	Qishki o‘yin-kulgilar	Qishki o‘yin-kulgilar	Qishki o‘yin-kulgilar	Qishki o‘yin-kulgilar
		2-hafta	Vatan himoyachilari kuni	Vatan himoyachilari kuni	Vatan himoyachilari kuni	Vatan himoyachilari kuni
		3-hafta	Men va mening badanim	Men va mening badanim	Men va mening badanim	Men va mening badanim
		4-hafta	Xushmuomalalik alifbosi	Xushmuomalalik alifbosi	Xushmuomalalik alifbosi	Xushmuomalalik alifbosi
Fevral	**G‘aroyib**	1-	Bizning inoq	Bizning	Qo‘shni	Qo‘shni

	dunyo	hafta	mamlakatimiz	mamlakatimiz — do‘stlik va tinchlik mamlakati	mamlakatlar	mamlakatlar
		2-hafta	Hayvonlar va qushlar bilan do‘stlashamiz	Hayvonlar va qushlar bilan do‘stlashamiz	Dunyo mamlakatlari	Dunyo mamlakatlari
		3-hafta	O‘simliklar bilan do‘stlashamiz	O‘simliklar bilan do‘stlashamiz	O‘zbekistonning buyuk arboblari	O‘zbekistonning buyuk arboblari
		4-hafta	Kitob bilan do‘stlashamiz	Kitob bilan do‘stlashamiz	Kitob tarixi	Kitob tarixi va inson
Mart	**Go‘zal bahor**	1-hafta	Onamning kuni	Onamning kuni	Onamning kuni	Onamning kuni
		2-hafta	Mavsumiy o‘zgarishlar.	Mavsumiy o‘zgarishlar.	Mavsumiy o‘zgarishlar.	Mavsumiy o‘zgarishlar.
		3-hafta	Navro‘z bayrami	Navro‘z bayrami	Xalq manbalari. Navro‘z bayrami	Xalq manbalari. Navro‘z bayrami
		4-hafta	Hasharotlar	Hasharotlar	Hasharotlar	Hasharotlar
Aprel	**Yer sayyorasi — umumiy uyimiz**	1-hafta	Gullab-yashnayotgan bahor	Gullab-yashnayotgan bahor	Gullab-yashnayotgan bahor	Gullab-yashnayotgan bahor
		2-hafta	Koinot sirlari	Koinot sirlari	Koinot sirlari	Koinot sirlari
		3-hafta	Yer sayyorasi kuni	Qushlar hovlisi	Yer sayyorasi kuni	Yer sayyorasi kuni
		4-hafta	O‘yinchoqlarga g‘amxo‘r munosabat	Shaharga g‘amxo‘r munosabat	Sayyorani saqla!	Sayyorani saqla!
May	**Asboblar va anjomlar**	1-hafta	Men va mening uyim	Men va mening uyim	Men va mening uyim. Xotira kuni	Men va mening uyim. Xotira kuni
		2-hafta	Mebel	Mebel	Mebel	Mebel. Milliy hunarmandchilik
		3-hafta	Idishlar	Maishiy asboblar	Idishlar. Milliy naqshlar	Idishlar. Milliy naqshlar
		4-hafta	Maishiy asboblar bizning yordamchilarimiz	Maishiy asboblar bizning yordamchilarimiz	Maishiy asboblar bizning yordamchilarimiz	Maishiy asboblar bizning yordamchilarimiz

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturiga
4-ILOVA

Haftalik ish rejasi Oy mavzusi: “O‘zbekiston — janajon yurtim!”

Guruh Mavzu	Tayyorlov guruhi MENING ShAHRIM. MENING MAHALLAM
Davr	Sentyabrning 2-haftasi

Rivojlanish sohalari bo‘yicha maqsadlar	jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish	Kolonnada bir, ikki, to‘rt kishi bo‘lib yurish
	ijtimoiy-hissiy (emotsional) rivojlanish	O‘z hissiyotlarini nazorat qilishni o‘rganish
	nutq, muloqot, o‘qish va yozish ko‘nikmalari	Bolaning og‘zaki nutqini mustahkamlash
	bilish (anglash) orqali rivojlanish	Vatan, mahalla to‘g‘risidagi bilimlarni mustahkamlash
	ijodiy rivojlanish	Hamkorlikdagi faoliyatga ijobiy munosabatni shakllantirish, ritm hissini, musiqani his etish fazilatini, harakatlarda ritmik ifodalilikni tarbiyalash
Mavzular majmui (tematika)	O‘zbekiston — janajon yurtim!	
Rivojlanish markazlari	O‘quv-tarbiyaviy faoliyat	

	Dushanba	Seshanba	Chorshanba	Payshanba	Juma	Resurslar, izoh
Ertalabki doira	Dam olish kunlarini qanday o‘tkazgani haqida suhbat		Qanday kayfiyatda kelding?		Ob-havo haqida suhbat	
Qurilish va konstruksiyalash markazi	Mening bo‘lajak uyim		Zamonaviy shahar	Mahalla ko‘chalari (uzun-qisqa)		Qurilish bloklari, lego, konstruktor
Syujet-rolli o‘yinlar va dramalashtirish markazi	“Buvijonimnikida mehmonda”				“Sartaroshxona”	Niqoblar, kiyim-bosh, atributlar
Til va nutq	“Mening shahrim, mening mahallam” nomli sujetli rasm bo‘yicha suhbat		Shahar istirohat bog‘lariga ekskursiya (AKT — slaydlar yordamida			Syujetli rasmlar, AKT materiallar
Ilm-fan va tabiat markazi	Loy, tosh va qumning xususiyatlari			“Kimning uyi mustahkamroq?”		Loy, qum, tosh, maxsus idishlar, sharlar
San’at markazi	Ochiq havoda o‘z fikri bo‘yicha rasm chizish			“Obod mahalla” mavzusida origami va		A-4 qog‘oz, rangli qog‘oz,

				applikatsiya		bo‘yoqlar, tabiiy materiallar
Musiqa va ritmika markazi	“Shahrisabz” qo‘shig‘ini tinglash		“Salom nima degani” qo‘shig‘i sadolari ostida kuylash va ritmik harakatlanish			Musiqa markazi, musiqali disklar
Katta guruhlarda ishlash						

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturiga
5-ILOVA

3 dan 7 yoshgacha bo‘lgan bolaning rivojlanish XARITASI

Bolaning rivojlanish xaritasini to‘ldirish uchun uch sikldan iborat bo‘lgan kuzatuv olib boriladi: dastlabki (o‘quv yili boshida), oraliq va yakuniy.

Dastlabki kuzatuv o‘quv yili boshida o‘tkaziladi (taxminan sentyabr oyi mobaynida). Bu bosqichda har bir bolaning boshlang‘ich imkoniyatlari aniqlanadi, uning shu davrgacha erishgan yutuqlari belgilanadi. Tarbiyachi ta’lim sohalarini o‘zlashtirish bo‘yicha mavjud bo‘lgan muammolarga ham e’tibor qaratadi, bolaning qanday sifatlari qo‘llab-quvvatlashni talab etishini, har bir bola uchun qanday vazifalar dolzarbligini aniqlaydi. Keyin bolaning ayni davrdagi yoshini hisobga olgan holda uning rivojlanish sohalari bo‘yicha yutuqlari xaritasi to‘ldiriladi.

Oraliq kuzatuv birinchi yarim yillik oxirida (dekabr, yanvar) o‘tkaziladi. Bu monitoringni o‘tkazishdan maqsad bolaga nisbatan tanlangan metodikaning to‘g‘riligini aniqlash, rivojlanish dinamikasini belgilashdan iborat. Mazkur kuzatuv natijalariga ko‘ra tarbiyachi, boshqa mutaxassislar bilan hamkorlikda, zarurat tug‘ilgan holatlarda pedagogika jarayoniga tuzatishlar kiritishi mumkin. O‘quv yili oxirida (odatda may oyida) tarbiyachi yakuniy kuzatuv o‘tkazadi. Mazkur kuzatuv asosida yil boshida qo‘yilgan vazifalar qanday hal qilingani baholanadi, mazkur bola rivojida kutilayotgan yangi natijalarni hisobga olgan holda keyingi pedagogik jarayondan ko‘zda tutiladigan maqsadlar belgilanadi.

Kuzatuv o‘tkazishda quyidagi tamoyillarga tayanish lozim:

kuzatuv bola uchun odatiy sharoitda amalga oshiriladi va bolaga yordam berishga yo‘naltirilgan bo‘ladi;

bola rivoji borasida yanada xolis tasavvur hosil qilish uchun kuzatuv kamida ikki hafta (yoki oy) mobaynida olib boriladi;

tarbiyachi bola to‘g‘risidagi ma’lumotlarni ota-onalar yoki tashkilotning boshqa xodimlari bilan suhbatlar jarayonida olishi mumkin;

tarbiyachi bolaning moyilliklari, qiziqishlariga, uning muloqot qilish va bilim olish xususiyatlariga e’tibor qaratishi lozim.

O‘quv yili oxirida tarbiyachi yakuniy pedagogika kengashiga bolalar tomonidan o‘quv dasturi o‘zlashtirilishining sifat darajasi to‘g‘risida hisobot yozadi va unda bolalar tomonidan tegishli natijalarga erishilmagan bandlar hamda ular nega bajarilmaganligi sabablariga to‘xtalib o‘tadi (ba’zi metodikalar o‘zlashtirilmagani, tarqatma materiallar, adabiyotlarning yetarli bo‘lmagani, guruh texnika vositalari bilan yetarli darajada ta’minlanmagani, bolaning betob bo‘lgani va darslarni o‘tkazib yuborgani, ota-onalarning

faol bo‘lmagani va h.k.). Ushbu natijalar asosida sabablarni bartaraf etish borasidagi ishlar rejalashtiriladi va mazkur guruh uchun kelasi yilga mo‘ljallangan vazifalar belgilanadi.

Keyinchalik pedagog (tarbiyachi) bola yutuqlari xaritasini yiliga kamida 3-marta to‘ldiradi va erishilgan natijani tegishli belgi (✔) bilan belgilaydi. Kuzatuv rivojlanishning barcha sohalari bo‘yicha olib boriladi. Agar u yoki bu bilim olish sohasida indikator “ishlamasa”, pedagog (tarbiyachi) daftar hoshiyalariga tegishli belgilar qo‘yishi lozim. Bu bola rivojlanishini kuzatish kundaligini yuritishda yordam beradi. Mazkur tashxis (diagnostika) asosida pedagog (tarbiyachi) ruhshunos (psixolog), logoped, jismoniy tarbiya bo‘yicha yo‘riqchi va boshqalar bilan hamkorlikda bolaning yutuqlarini ajratadi, shuningdek, ta’lim sohalarini o‘zlashtirishning salbiy tomonlarini aniqlaydi. Olingan natijalarga mos ravishda ta’lim jarayoniga tuzatishlar kiritiladi, shuningdek, individual ish rejalashtiriladi va uni amalga oshirish borasidagi vazifalar belgilanadi. O‘quv yili oxirida (odatda may oyida) ushbu xarita bo‘yicha yakuniy kuzatuv o‘tkaziladi.

Bolalarning umumiy o‘rta ta’lim muassasasiga kirguniga qadar umumiy o‘rta ta’limga bir yillik majburiy tayyorgarlik ko‘rishi uchun javobgarlik ularning qonuniy vakillari zimmasiga yuklatiladi.

3 dan 5 yoshgacha bo‘lgan bolaning rivojlanish xaritasi

Bolaning familiyasi, ismi _____

Tug‘ilgan sanasi _____

MTTga qabul qilingan sana _____

Kuzatuv boshlangan sana _____

Kuzatuv boshidagi yoshi _____

Kuzatuv yakuni sanasi _____

		Yoshi								
		4-yil				5-yil				
		3 yoshu 3oy	3 yoshu 6 oy	3 yoshu 9 oy	4 yosh	4 yoshu 3 oy	4 yoshu 6 oy	4 yoshu 9 oy	5 yosh	hoshiya
1.	**Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish**									
1.1	***Yirik motorika***									
1.	Turli usullarda yuradi (to‘g‘ri, erkin, belgilangan yo‘nalishda)		√							
2.	Muvozanatni saqlagan holda yuguradi		√							
4.	**BILISh JARAYoNINING RIVOJLANIShI**									
4.1	**Intellektual-bilim olish ko‘nikmalari**									
1.	Predmetlarni bir belgi bo‘yicha saralaydi		√							
2.	Olti xil rangni farqlaydi va ajratadi									√

Maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturiga
6-ILOVA

6-7 yoshdagi bolaning maktabga tayyorlik xaritasi

T/r	**Rivojlanishning kutilayotgan natijasi**	**doimo**	**ko‘pincha**	**ba’zan**	**hech qachon**
1.	**Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish**				
1.1	o‘z imkoniyatlari va yoshi bilan bog‘liq jismoniy rivojlanish me’yorlariga mos ravishda jismoniy faollik ko‘rsatadi				
1.2	turli harakatchanlik faolligini uyg‘un ravishda va maqsadli bajarishni biladi				

1.3	turli hayotiy va o‘quv vaziyatlarida mayda motorika ko‘nikmalaridan foydalanadi				
1.4	o‘z harakatlarini hissiyot va sezgi organlari yordamida boshqaradi				
1.5	shaxsiy gigiyena ko‘nikmalarini qo‘llaydi				
1.6	xavfsiz hayotiy faoliyat asoslari qoidalariga rioya qiladi				
2.	**Ijtimoiy-hissiy rivojlanish**				
2.1	o‘z “Men”i va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘ladi				
2.2	o‘z hissiyotlarini boshqaradi va ularni vaziyatga mos ravishda ifodalaydi				
2.3	o‘zgalarning hissiyotlarini farqlaydi va ularga mos ravishda javob beradi				
2.4	kattalar va tengdoshlar bilan vaziyatga mos ravishda muloqot qiladi				
2.5	murakkab vaziyatlardan amaliy chiqish yo‘llarini topadi				
3.	**Nutq, muloqot, o‘qish va yozish ko‘nikmalari**				
3.1	nutqni eshitadi va tushunadi				
3.2	o‘z nutqida to‘g‘ri talaffuz, qulay grammatik shakllar va xilma-xil gap konstruksiyalaridan foydalanadi				
3.3	ikkinchi tilni o‘rganishga qiziqish namoyon qiladi				
3.4	ikkinchi tilni egallash bo‘yicha dastlabki bilimlarini ko‘rsatadi				
3.5	badiiy adabiyot asarlariga qiziqish namoyon qiladi				
3.6	so‘zning lug‘aviy, bo‘g‘inli va fonetik tuzilishi to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘ladi				
3.7	turli ma’no shakllarini mustaqil ravishda tuzish va so‘zlab berishni biladi				
3.8	yozishning dastlabki ko‘nikmalari va vositalaridan foydalanishni biladi				
4.	**Bilim olish jarayonining rivojlanishi**				
4.1	bilim olishga faol qiziqishni namoyon etadi				
4.2	o‘quv va hayotiy faoliyat uchun axborotni mustaqil ravishda topadi va undan foydalanadi				
4.3	predmetlar, voqealar va ko‘rinishlar o‘rtasidagi oddiy aloqalarni tushunadi va ularni yaxlit bir butunlik sifatida idrok qiladi				
4.4	raqamlar, hisob-kitobni biladi va ularni hayotda qo‘llaydi				
4.5	makon, shakl va vaqtga mos ravishda ish tutadi				
4.6	elementar matematik hisoblashlarni amalga oshiradi				
4.7	atrof muhitdagi voqea-hodisalar va ko‘rinishlarni kuzatadi hamda tadqiq qiladi				
4.8	atrof muhitga nisbatan ehtiyotkorona va g‘amxo‘r munosabatni namoyon etadi				
5.	**Ijodkorlik**				
5.1	san’at va madaniyatga qiziqish bildiradi				
5.2	milliy an’analarni qadrlaydi va ularni kundalik hayotning bir qismi sifatida idrok etadi				
5.3	olingan bilim va ko‘nikmalardan turli hayotiy vaziyatlarda o‘z ijodiy rejalarini tuzish va tatbiq qilish uchun foydalanadi				

5.4	insonning dunyoni o‘zgartirishdagi yaratuvchanlik rolini tushunadi					

Izoh.*Maktabgacha ta’lim tashkilotidagi bolalarning maktabga tayyorligiga oid mazkur xarita ta’lim jarayonining muvaffaqiyatliligi va samaradorligini aniqlash, pedagoglarning professional malakasini oshirish, ta’lim jarayoni holati sifatini boshqarish imkonini beradi.*

O‘quv yili yakuniga yetganidan so‘ng maktabga tayyorlov guruhi bo‘yicha o‘tkazilgan monitoringga asosan amalga oshirilgan ishlar samaradorligi aniqlanadi, kutilayotgan natijalar bilan taqqoslash ishlari o‘tkaziladi, muammolar, ularni hal qilish yo‘llari hamda maktabgacha ta’lim tashkilotining keyingi o‘quv yiliga mo‘ljallanganustuvor vazifalari belgilanadi, shuningdek,tarbiyalanuvchining maktabga tayyorgarlik holati tavsiya xamda takliflar ko‘rinishida ota-onalar e’tiboriga havola etilgan holda bolaning maktabga tayyorgarlik xaritasining ikkinchi nusxasi ota-onaga reyestr asosida taqdim etiladi.

Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartiga
3-ILOVA

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘yinlar to‘plamlari, o‘yinchoqlar, mebel, jihozlar va boshqa texnik vositalar bilan jihozlash

ME’YORLARI

1. Umumiy tipdagi maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘quv-ta’lim vositalari, didaktik qo‘llanmalar, ko‘rgazmali materiallar, o‘yinlar to‘plamlari, o‘yinchoqlar, mebel, sport anjomlari, jihozlar va boshqa texnik vositalar bilan ta’minlashning eng kam (minimal) ro‘yxati

T/r	Jihoz nomi	O‘lchov birligi	Ilk yosh guruhi (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)	Tayyorlov guruhi (6-7 yosh)
“Ilk qadam” davlat dasturiga asosan guruh xonalarini rivojlanish sohasi bo‘yicha jihozlash							
Soha: Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish							
1.	Kegli	to‘plam	2	2	2	2	2
2.	Rangli bayroqchalar	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
3.	Sakrash uchun arqon	dona			10	10	10
4.	Gimnastika halqasi (obruch)	dona		12	12	12	12
5.	Futbol to‘pi	dona	1	1	1	1	1
6.	Sog‘lom va xavfsiz turmush tarzi bo‘yicha ko‘rgazmali qo‘llanmalar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
7.	Odam anatomiyasi bo‘yicha ko‘rgazmali plakat	dona	1	1	1	1	1
Soha: Ijtimoiy va hissiy rivojlanish							
8.	“Oila” o‘yin to‘plami	to‘plam			2	2	2
9.	“Kasb” o‘yin to‘plami	to‘plam			2	2	2
10.	“Ferma” o‘yin to‘plami	to‘plam		1	1	1	1
11.	Yuz ifodalarini o‘zgartiruvchi yumshoq niqoblar	to‘plam	1	1	1	1	1

	to‘plami						
12.	Qo‘g‘irchoq — qizcha	dona	5	5	5	5	5
13.	Qo‘g‘irchoq — o‘g‘il bola	dona	5	5	5	5	5
14.	“Oshxona” o‘yin to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
15.	“Go‘zallik saloni” o‘yin to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
16.	“Shifokor” o‘yin to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
17.	Xonani tozalash uchun bolalar mehnat anjomlari to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
Soha: Nutq, muloqot, o‘qish va yozish ko‘nikmalari							
18.	Ikki tomonlama magnitli doska	dona	1	1	1	1	1
19.	Harfli kubiklar to‘plami	to‘plam			1	1	1
20.	Hikoyalar tuzish uchun sujetli rasmlar	to‘plam		1	1	1	1
21.	Ingliz alfaviti bo‘yicha kartalar to‘plami	to‘plam				1	1
22.	Ingliz alfaviti bo‘yicha harflar to‘plami	to‘plam				1	1
23.	“Yil fasllari” sujetli rasmlar	to‘plam	1	1	1	1	1
24.	Alifbo (kesma harflar)	to‘plam				1	1
25.	So‘zda tovushni aniqlash uchun mavzuli kartalar	to‘plam				1	1
26.	“O‘zbekiston Respublikasi bayramlari” plakatlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
27.	O‘zbekiston Respublikasi davlat ramzlari	to‘plam	1	1	1	1	1
28.	Sharqning buyuk mutafakkirlari	to‘plam		1	1	1	1
29.	“O‘zbekiston shaharlari” plakatlari	to‘plam		1	1	1	1
30.	Ish daftari	dona					har bir bola uchun 1 donadan

31.	Jahon xalqlari ertaklari	dona	10	10	10	10	10
32.	O‘zbek xalq ertaklari	dona	10	10	10	10	10
33.	She’r va qo‘shiqlar	dona	10	10	10	10	10
Soha: Bilish jarayonining rivojlanishi							
34.	“Afrika hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
35.	“Yovvoyi hayvonlar” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
36.	“Arktika hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
37.	“Uy hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
38.	“Dengiz hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
39.	“Hashoratlar dunyosi” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
40.	Mavzuli pazllar to‘plami “O‘y, yovvoyi hayvonlar, shimol, Afrika, suvosti hayvonot dunyosi, hasharotlar”	to‘plam	1	1	1	1	1
41.	“Sanashni o‘rgan” matematika to‘plami	to‘plam	6	6	6	6	6
42.	Soat	dona				2	2
43.	Chizg‘ich	dona				6	6
44.	Globus	dona				1	1
45.	Yarimsharlar tabiiy xaritasi	dona				1	1
46.	Lupa	dona	1	1	1	1	1
47.	O‘zbekiston xaritasi	dona				1	1
48.	Didaktik o‘yinlar	to‘plam	1	1	1	1	1
49.	Tadqiqot uchun mikroskop to‘plami	to‘plam			1	1	1
50.	“Kubiklar” qurilish to‘plami	to‘plam	4	4	6	6	6
51.	Qurilish konstruksiya	to‘plam	4	4	6	6	6

	to‘plami						
52.	Mozaika	to‘plam	4	4	4	4	4
53.	Shaxmat / shashka	to‘plam			4	4	4
54.	Piramidalar, halqalar bilan	dona	4	4	4		
55.	Yong‘in xavfsizligi talablarini o‘rgatuvchi ko‘rgazmali plakatlar	to‘plam	1	1	1	1	1
Soha: Ijodiy rivojlanish							
56.	Turli rang-tasvir, janrlar bilan tanishish uchun o‘quv-metodik plakatlar to‘plami: peyzaj, natyurmort, portret	to‘plam	1	1	1	1	1
57.	Yog‘ochli flanelegraf	dona	1	1	1	1	1
58.	Rangli qalamla to‘plami	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
59.	Mo‘yqalam to‘plami (sun’iy materiallardan)	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
60.	Guash	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
61.	Plastilin	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
62.	PVA yelimi	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
63.	O‘zbekiston kompozitorlari tasvirlangan portretlar	to‘plam	1	1	1	1	1
64.	O‘zbekiston shoir va yozuvchilari tasvirlangan portretlar	to‘plam			1	1	1
65.	Chet el shoir va yozuvchilari tasvirlangan portretlar	to‘plam			1	1	1
66.	Chet el kompozitorlari tasvirlangan portretlar	to‘plam			1	1	1

67.	Bo‘yoqlar (akvarel bo‘yoqlari)	to‘plam		har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
68.	Rangli karton	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
69.	Rangli qog‘oz	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
70.	Qaychi (bolalar uchun)	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 dona�an	har bir bola uchun 1 donadan
71.	Albom (chizish uchun)	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
72.	Oddiy qalam	dona		har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
73.	“Musiqa asboblari” tasvirlangan plakatlar	to‘plam		1	1	1	1
Mashg‘ulot (guruh) xonasini jihozlash							
74.	Bolalar stoli	dona	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib
75.	Bolalar stuli	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
76.	Stol-parta (tarbiyachi uchun)	dona	1	1	1	1	1
77.	Stul (tarbiyachi uchun)	dona	2	2	2	2	2
78.	Pedagog hujjatlari uchun javon	to‘plam	2	2	2	2	2
79.	Markazlar uchun javon	dona	6	6	6	6	6
80.	Bolalar adabiyoti uchun javon	dona	1	1	1	1	1
81.	Gilam	dona	1	1	1	1	1
82.	Doska (devorga osish uchun)	dona	1	1	1	1	1
83.	Quti (kichkina o‘yinchoqlar, mayda narsalarni saqlash uchun)	dona	4	4	4	4	4
84.	Jalyuzalar	dona	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos
85.	Termometr (xona haroratini o‘lchash	dona	1	1	1	1	1

	uchun)						
Yotoqxona uchun jihozlar							
86.	Bolalar krovati	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
87.	Javon (oqliklar uchun) **	dona	1	1	1	1	1
88.	Javon (devorga osiladigan, oqliklar uchun)**	dona	1	1	1	1	1
89.	Jalyuzalar / parda	dona	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos
90.	To‘shak (Matras)	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 ?onadan
91.	Ko‘rpa	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
92.	Choyshab	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
93.	Kauchok astarli choyshab, tagliklar	dona	har bir bola uchun 1 donadan				
Kirish yo‘lakchasi uchun jihozlar							
94.	Axborot stendi	dona	1	1	1	1	1
95.	Kiyim javoni	dona	4	6	6	6	6
96.	Ilgak (ustki kiyim va poyabzal uchun)	dona	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos
97.	Kirish yo‘lakchasi uchun jihozlar to‘plami	to‘plam	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos
98.	Ilgak (kattalar uchun, ustki kiyim va poyabzal uchun)	dona	1	1	1	1	1
99.	Yong‘in xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan yong‘in xavfsizligi burchagi (ko‘rgazmali plakat)	dona	1	1	1	1	1
Gigiyena uchun jihozlar							
100.	Chiqindilar uchun chelak	dona	2	2	2	2	2
101.	Cho‘tka	dona	3	3	3	3	3
102.	Plastik chelak	dona	2	2	2	2	2
103.	Shvabra	dona	2	2	2	2	2
104.	Bolalar tuvagi	dona	bola soniga mos				

105.	Bolalar tuvagi uchun javon	dona	4				
106.	Xo‘jalik jihozlari uchun javon	dona	1	1	1	1	1
107.	Ilgak (sochiqlar uchun) **	dona	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos
108.	Sochiq ilgich	dona	1	1	1	1	1
109.	Paxmoq sochiq **	dona	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos
110.	Sochiq (qog‘ozdan) **	o‘□am	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos	bola soniga mos
Yong‘in xavfsizligi talablari							
111.	O‘t o‘chirgich	dona	2	2	2	2	2
112.	Yong‘in vaqtida binoni tark etish evakuatsiya rejasi (sxemasi)	dona	1	1	1	1	1
113.	Yong‘in haqida xabar berish moslamalari	dona	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida

*** bitta variant tanlanadi. Tanlashda, materialga e’tibor beriladi, stol va stul bir xil materialdan tayyorlangan bo‘lishi lozim.*

2. Davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlari guruhlarini o‘quv qo‘llanmalar, ko‘rgazmali materiallar, o‘yinlar to‘plami, o‘yinchoqlar, mebel, sport anjomlari, jihozlar va boshqa texnik va reabilitatsion vositalar bilan ta’minlashning eng kam (minimal) ro‘yxati

1. Davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlari o‘yinlar to‘plami, o‘yinchoqlar, mebel, jihozlar, boshqa texnik va reabilitatsiya vositalari bilan jihozlash, shu jumladan, ko‘rish, eshitish qobiliyati, tayanch-harakat apparatini tuzatishga muhtoj bo‘lgan bolalarning harakatlanish, axborotni idrok etish va qabul qilish vositalari bilan O‘zbekiston Respublikasi Davlat budjeti mablag‘lari hisobidan ta’minlanadi.

2. Jihozlar ro‘yxati, ularning texnik xususiyatlari va zamonaviy talablarga muvofiqligi O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi va Maktabgacha ta’lim vazirligi (zaruratga ko‘ra, boshqa vazirliklar va tashkilotlar) tomonidan belgilanadi.

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi tomonidan tizimdagi davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun markazlashtirilgan holda jihozlarni xarid qilish ushbu maqsadda tuzilgan komissiya tomonidan amalga oshiriladi.

3. Tibbiy-psixologik-pedagogik komissiya xulosasini berish uchun asos bo‘ladigan tibbiy ko‘rsatmalar ro‘yxatida (Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-maydagi 391-son qaroriga 4-ilova) ko‘rsatilgan davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ko‘rishida nuqsonlari bo‘lgan tarbiyalanuvchilariga ko‘rishida nuqsonlarini reabilitatsiya va korreksiya qilish uchun:

a) har bir ko‘rishida nuqson bo‘lgan tarbiyalanuvchilar uchun guruhda tiflopedagog burchagi tashkil etiladi;

b) davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ko‘rishida nuqson bo‘lgan tarbiyalanuvchilar uchun reabilitatsiya xonalari hududlarda quyidagicha tashkil etiladi:

Qoraqalpog‘iston Respublikasi — 1 ta KTIMTTda

Sirdaryo viloyati — 1 ta KTIMTTda

Andijon viloyati — 1 ta KTIMTTda
Samarqand viloyati — 2 ta KTIMTTda
Buxoro viloyati — 1 ta KTIMTTda
Surxondaryo viloyati — 1 ta KTIMTTda
Jizzax viloyati — 1 ta KTIMTTda
Toshkent viloyati — 2 ta KTIMTTda
Navoiy viloyati — 1 ta KTIMTTda
Farg‘ona viloyati — 2 ta KTIMTTda
Namangan viloyati — 2 ta KTIMTTda
Xorazm viloyati — 1 ta KTIMTTda
Qashqadaryo viloyati — 1 ta KTIMTTda
Toshkent shahri — 2 ta KTIMTTda

4. Tibbiy-psixologik-pedagogik komissiya xulosasini berish uchun asos bo‘ladigan tibbiy ko‘rsatmalar ro‘yxatida (Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-maydagi 391-son qaroriga 4-ilova) ko‘rsatilgan davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlarida eshitishida nuqsonlari bo‘lgan tarbiyalanuvchilarga eshitish nuqsonlarini reabilitatsiya va korreksiya qilish uchun:

a) har bir eshitishida nuqsonlari bo‘lgan tarbiyalanuvchilar uchun guruhida surdopedagog burchagi tashkil etiladi;

b) davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlarida eshitishida nuqsonlari bo‘lgan tarbiyalanuvchilar uchun reabilitatsiya xonalari quyidagicha tashkil etiladi:

Qoraqalpog‘iston Respublikasi — 1 ta KTIMTTda
Sirdaryo viloyati — 1 ta KTIMTTda
Andijon viloyati — 1 ta KTIMTT

Samarqand viloyati	—	2 da KTIMTT ta
Buxoro viloyati	—	1 da KTIMTT ta
Surxondaryo viloyati	—	1 da KTIMTT ta
Jizzax viloyati	—	1 da KTIMTT ta
Toshkent viloyati	—	2 da KTIMTT ta
Navoiy viloyati	—	1 da KTIMTT ta
Farg‘ona viloyati	—	2 da KTIMTT ta
Namangan viloyati	—	2 da KTIMTT ta
Xorazm viloyati	—	1 da KTIMTT ta
Qashqadaryo viloyati	—	1 da KTIMTT ta
Toshkent shahri	—	2 da KTIMTT ta

5. Tibbiy-psixologik-pedagogik komissiya xulosasini berish uchun asos bo‘ladigan tibbiy ko‘rsatmalar ro‘yxatida (Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-maydagi 391-son qaroriga 4-ilova) ko‘rsatilgan davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotlari tayanch-harakat nuqsonlari bo‘lgan tarbiyalanuvchilarni reabilitatsiya va korreksiya qilish uchun davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkiloti hududida foydalanish uchun harakatlanish vositalari bilan ta’minlanadi va har bir davlat ko‘p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta’lim tashkilotida tayanch-harakat apparati nuqsonlari bo‘lgan tarbiyalanuvchilar reabilitatsiya xonasi tashkil etiladi va me’yorga muvofiq jihozlar bilan ta’minlanadi.

T/r	Jihoz nomi	Jihoz nomi	O‘lchov birligi	Ilk yosh guruhi (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)
Guruh xonasini to‘g‘rilash-pedagogik vositalar bilan jihozlash							
1.	Hisoblash materiallari to‘plami	to‘plam	2	4	4	4	4
2.	Yassi hajmli geometrik shakllar	to‘plam	2	2	2	2	2
3.	Ertaklar sahnasi	dona	1	1	1	1	1

4.	Ertaklar uchun qo‘g‘irchoq va niqoblar	to‘plam	1	1	1	1	1
5.	Qo‘l va barmoq teatri uchun qo‘g‘irchoqlar	to‘plam	1	1	1	1	1
6.	Ko‘rgazma uchun shakllar va ularga doska	to‘plam	1	1	1	1	1
7.	Milliy va jahon ertaklar teatri	to‘plam	1	1	1	1	1
8.	Blokli konstruktorlar	to‘plam	2	2	2	2	2
9.	“Lego” konstruktor	to‘plam	2	2	2	2	2
10.	Katta va kichik jumboqli o‘yinchoqlar	dona	2	4	4	4	4
11.	Modulli tetrislar	to‘plam	2	2	2	2	2
12.	Dyenesh blaklari (o‘yinchoq)	to‘plam	1	1	1	1	1
13.	Ovoz va yorug‘lik effektlari bilan klassik piramida	to‘plam	1	1	1	1	1
14.	Mozayka	to‘plam	1	1	1	1	1
15.	Domino	to‘plam		2	2	2	2
16.	Gapiradigan fotoalbom ***	dona	1	1	1	1	1
17.	Shaxsiy magnit doskalar	dona		har bir bolaga	har bir bolaga	har bir bolaga	har bir bolaga
18.	Kichkina sensorli va massaj uchun koptokchalar	dona	4	4	4	4	4
19.	Montessori to‘plami ***	to‘plam		1	1	1	1
20.	Voskabovich to‘plami ***	to‘plam	1	1	1	1	1
21.	“Frebelning sovg‘alari” ***	to‘plam	1	1	1	1	1
22.	Bog‘laydigan o‘yinchoqla|	to‘plam		1	1	1	1
23.	Rivojlantirish kitoblari	dona	4	6	6	6	6
24.	“To‘rtinchisi ortiqcha” o‘yini	to‘plam			1	1	1
25.	“Uycham qayerda?” o‘yini	to‘plam		1	2	2	2
26.	“Kattalar va bolalar” o‘yini	to‘plam			1	1	1
27.	“Navbatdagisini top” o‘yini	to‘plam		2	2	2	2
28.	“Ortiqchasini top” o‘yini	to‘plam	2	2	2	2	2
29.	“Kim nima eydi?” o‘yini	to‘plam	2	2	2	2	2
30.	“Sensorli sintezator” o‘yini	to‘plam	1	1	1	1	1

31.	“Sehrli qopcha” o‘yini	to‘plam	1	1	1	1	1
32.	“Hayvonlar nima bilan oziqlanadi?” o‘yini	to‘plam	1	1	1	1	1
33.	“Mosini top” o‘yini	to‘plam	2	2	2	2	2
34.	“Teskarisi qanaqa?” o‘yini	to‘plam			1	1	1
35.	Tebranma “otcha”	dona	1	1	1	1	1
36.	Turli xil o‘lchamdagi qo‘g‘irchoqlar	to‘plam	6	6	6	6	6
37.	Avtomobil ko‘rinishdagi segen doskasi	to‘plam	1	1	1	1	1
38.	O‘yinchoq musiqa asboblari	to‘plam	1	1	1	1	1
39.	O‘yinchoq transport vositalari	to‘plam	1	1	1	1	1
40.	Hayvon va qushlar (o‘yinchoqlar)	to‘plam	2	2	3	3	3
41.	Meva va sabzavotlar (o‘yinchoqlar)	to‘plam	2	2	3	3	3
42.	Rasmli kubikchalar	to‘plam	2	2	2	2	2
43.	Mashg‘ulotlar uchun katta magnitli doska	dona	1	1	1	1	1
44.	Mantiqiy va matematik o‘yinlar	to‘plam			2	2	2
45.	Televizor (didaktik va multimedia materiallarini namoyish etish uchun)	dona	1	1	1	1	1
46.	DVD pleyr (didaktik va multimediya materiallarini namoyish etish uchun)	dona	1	1	1	1	1
“Ilk qadam” davlat dasturiga asosan guruh xonalarini rivojlanish sohasi bo‘yicha jihozlash							
Soha: Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish							
47.	Kegli	to‘plam	2	2	2	2	2
48.	Rangli bayroqchalar	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
49.	Sakrash uchun arqon	dona			5	5	5
50.	Gimnastika halqasi	dona		6	6	6	6
51.	Futbol to‘pi	dona	1	1	1	1	1
52.	Sog‘lom va xavfsiz turmush tarzi bo‘yicha ko‘rgazmali qo‘llanmalar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
53.	Odam anatomiyasi bo‘yicha afisha	dona	1	1	1	1	1
Soha: Ijtimoiy va hissiy rivojlanish							
54.	“Oila” o‘yin markazi	to‘plam			2	2	2

55.	“Kasb” o‘yin markazi	to‘plam			2	2	2
56.	“Ferma” o‘yin markazi	to‘plam		1	1	1	1
57.	Yuz ifodalarini o‘zgartiruvchi yumshoq niqoblar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
58.	Qo‘g‘irchoq — qizcha	dona	5	5	5	5	5
59.	Qo‘g‘irchoq — bola	dona	5	5	5	5	5
60.	“Oshxona” o‘yin markazi	to‘plam	1	1	1	1	1
61.	“Go‘zallik saloni” o‘yin markazi	to‘plam	1	1	1	1	1
62.	“Shifokor” o‘yin markazi	to‘plam	1	1	1	1	1
63.	Xonani tozalash uchun bolalar mehnat anjomlari to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
Soha: Nutq, muloqot, o‘qish va yozish ko‘nikmalari							
64.	Ikki tabaqali magnitli doska	dona	1	1	1	1	1
65.	Harfli kubiklar to‘plami	to‘plam			1	1	1
66.	Hikoyalar to‘qish uchun sujetli rasmlar	to‘plam		1	1	1	1
67.	Ingliz tilida kartalar to‘plami	to‘plam				1	1
68.	Ingliz tilida harflar to‘plami	to‘plam				1	1
69.	“Yil fasllari” sujetli rasmlar	to‘plam	1	1	1	1	1
70.	Alifbo (kesma harflar)	to‘plam				1	1
71.	So‘zda tovushni aniqlash uchun mavzuli kartalar	to‘plam				1	1
72.	“O‘zbekiston Respublikasi bayramlari” afishalar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
73.	O‘zbekiston Respublikasi davlat ramzlari	to‘plam	1	1	1	1	1
74.	Sharqning buyuk mutafakkirlari	to‘plam		1	1	1	1
75.	“O‘zbekiston shaharlari” afishalari	to‘plam		1	1	1	1
76.	Ish daftari	dona					har bir bola uchun 1 donadan
77.	Jahon xalqlari ertaklari	dona	10	10	10	10	10
78.	O‘zbek xalq ertaklari	dona	10	10	10	10	10
79.	She’r va qo‘shiqlar	dona	10	10	10	10	10
Soha: Bilish jarayonining rivojlanishi							

80.	“Afrika hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
81.	“Yovvoyi hayvonlar” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
82.	“Arktika hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
83.	“Uy hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
84.	“Dengiz hayvonlari” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
85.	“Hasharotlar olami” o‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
86.	Mavzuli jumboqlar to‘plami “Uy, yovvoyi, shimol, Afrika, suvosti hayvonlari, hasharotlar”	to‘plam	1	1	1	1	1
87.	“Sanashni o‘rgan” matematika to‘plami	to‘plam	6	6	6	6	6
88.	Soat	dona				2	2
89.	Chizg‘ich	dona				6	6
90.	Globus	dona				1	1
91.	Yarimshar tabiiy xaritasi	dona				1	1
92.	Lupa	dona	1	1	1	1	1
93.	O‘zbekiston xaritasi	dona				1	1
94.	Didaktik o‘yinlar	to‘plam	6	6	6	6	6
95.	Tadqiqot uchun mikroskop	to‘plam			1	1	1
96.	“Kubiklar” qurilish to‘plami	to‘plam	4	4	6	6	6
97.	Qurilish konstruksiyasi uchun to‘plam	to‘plam	4	4	6	6	6
98.	Mozaika	to‘plam	4	4	4	4	4
99.	Shaxmat / shashka	to‘plam			4	4	4
100.	Piramidalar, halqalar bilan	dona	4	4	4		
101.	Yong‘in xavfsizligi talablarini o‘rgatuvchi ko‘rgazmali plakatlar	to‘plam	1	1	1	1	1
Soha: Ijodiy rivojlanish							
102.	Turli rang-tasvir janrlar bilan tanishish uchun o‘quv-metodik afishalar to‘plami: peyzaj, natyurmort, portret	to‘plam	1	1	1	1	1
103.	Yog‘ochli flanelegraf	dona	1	1	1	1	1
104.	Rangli qalamlar to‘plami	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
105.	Mo‘yqalam to‘plami	to‘plam		har bir bola	har bir bola	har bir bola	har bir bola

	(sun’iy materiallardan)			uchun 1 donadan	uchun 1 donadan	uchun 1 donadan	uchun 1 donadan
106.	Guash	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
107.	Plastilin	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
108.	PVA yelimi	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
109.	O‘zbekiston kompozitorlari tasvirlangan portretlar	to‘plam	1	1	1	1	1
110.	O‘zbekiston shoir va yozuvchilari tasvirlangan portretlar	to‘plam			1	1	1
111.	Chet el shoir va yozuvchilari tasvirlangan portretlar	to‘plam			1	1	1
112.	Chet el kompozitorlari tasvirlangan portretlar	to‘plam			1	1	1
113.	Bo‘yoqlar (akvarel bo‘yoqlar)	to‘plam		har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
114.	Rangli karton	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
115.	Rangli qog‘oz	to‘plam	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
116.	Qaychi (bolalar uchun)	dona		har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
117.	Albom (chizish uchun)	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
118.	Qalam	dona		har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
119.	“Musiqa asboblari” afishalari	to‘plam		1	1	1	1
	Mashg‘ulot (guruh) xonasini jihozlash						
120.	Bolalar stoli	dona	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib
121.	Bolalar stuli	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
122.	Bolalar ortopedik stuli	dona	2	2	2	2	2

	(tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar guruhlari uchun)						
123.	Bolalar ko‘p funksiyali stuli (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar guruhlari uchun)	dona	2	2	2	2	2
124.	Stender-vertikalizator (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun)	dona	1	1	1	1	1
125.	Kreslo tayanchli (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun)	dona	2	2	2	2	2
126.	Moslashuvchan molbert stolchasi (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun)	dona	1	1	1	1	1
127.	O‘rindiq (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun)	dona	2	2	2	2	2
128.	Massajli gilamcha	dona	1	1	1	1	1
129.	Yo‘lakcha	to‘plam	1	1	1	1	1
130.	Yurish uchun moslama (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun)	dona	2	2	2	2	2
131.	Bolalarni tashish uchun kolyaska (tayanch-harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun)	dona	4	4	4	4	4
132.	Stol-parta (tarbiyachi uchun)	dona	1	1	1	1	1
133.	Stul (tarbiyachi uchun)	dona	2	2	2	2	2
134.	Pedagog hujjatlari uchun javon	to‘plam	2	2	2	2	2
135.	Javon (o‘yin va o‘yinchoqlar, didaktik materiallar uchun ko‘p tabaqali shkaf)	dona	6	6	6	6	6
136.	Bolalar adabiyoti uchun javon	dona	1	1	1	1	1
137.	Gilam	dona	1	1	1	1	1
138.	Doska (devorga osish uchun)	dona	1	1	1	1	1
139.	Quti (kichkina o‘yinchoqlar, mayda	dona	4	4	4	4	4

	narsalar uchun)						
140.	Jalyuza	dona	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos
Yotoqxona uchun jihozlar							
141.	Bolalar karavoti	dona	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib	guruh bolalari sonidan kelib chiqib
142.	Bolalar karavoti (moslashtirilgan, baland bortli) (tayanch harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun) **	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
143.	Funksional bolalar karavotlari (tayanch harakat tizimida nuqsoni bor bolalar uchun) ***	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
144.	Shkaf (oqliklar uchun) **	dona	1	1	1	1	1
145.	Jalyuza	dona	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos	deraza o‘lchamiga mos
146.	To‘shak (matras)	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
147.	Suv o‘tkazmaydigan to‘shak jildlari	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
148.	Ko‘rpa	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
149.	Choyshab	dona	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan	har bir bola uchun 1 donadan
Kirish yo‘lakchasi uchun jihozlar							
150.	Axborot stendi	dona	1	1	1	1	1
151.	Kiyim javoni	dona	4	6	6	6	6
152.	Ilgak (ustki kiyim va poyabzal uchun)	dona	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos
153.	Kirish yo‘lakchasi uchun jihozlar to‘plami	to‘plam	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos
154.	Ilgak (kattalar uchun, ustki kiyim va poyabzal uchun)	dona	1	1	1	1	1
155.	Yong‘in xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan yong‘in xavfsizligi						

	burchagi (plakat)						
Yong‘in xavfsizligi talablari							
156.	O‘t o‘chirgichlar	dona	2	2	2	2	2
157.	Yong‘in vaqtida binoni tark etish evakuatsiya rejasi (sxemasi)	dona	1	1	1	1	1
158.	Yong‘in haqida xabar berish moslamalari	dona	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida	har bir xonaga me’yor asosida
Gigiyena uchun jihozlar							
159.	Chiqindilar uchun chelak	dona	2	2	2	2	2
160.	Yershik	dona	3	3	3	3	3
161.	Plastik chelak	dona	2	2	2	2	2
162.	Shvabra	dona	2	2	2	2	2
163.	Bolalar tuvagi	dona	bolalar soniga mos				
164.	Bolalar tuvagi uchun javon	dona	4				
165.	Xo‘jalik jihozlari uchun javon	dona	1	1	1	1	1
166.	Ilgak (sochiqlar uchun) **	dona	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos
167.	Sochiq ushlagichi **	dona	1	1	1	1	1
168.	Sochiq	dona	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos	bolalar soniga mos
Reabilitatsiya xonasini jihozlash							
169.	Reabilitatsion mexanoterapevtik trenajer	dona	Tayanch-harakat tizimida nuqsonli bolalar guruhi uchun 2 dona				
170.	Yurish uchun ortopedik trenajer	dona	Tayanch-harakat tizimida nuqsonli bolalar guruhi uchun 2 dona				
171.	150-200 gramli qumli qopchalar	dona	20				
172.	Turli o‘lchamdagi ortopedik 3 g‘ildirakli velosipedlar	dona	2				
173.	O‘tirib yurish uchun ortopedik trenajer	dona	2				
174.	Mobil stendyerlar ***	dona	2				
175.	Bolalar kolyaskasi (shaxsiy)	dona	10				
176.	Yurish uchun moslama	dona	4				
177.	Suzish uchun to‘plam (maxsus tursik, ballon bo‘yin uchun, shapka)	to‘plam	har bir bolaga				
178.	Massaj uchun kushetka	dona	6				

	Davolash-jismoniy mashg‘ulotlar uchun (LFK zal)		
179.	Tayanch ramasi	dona	1
180.	Massaj roligi	dona	6
181.	Massaj gilamchasi	dona	6
182.	Terapevtik rolik, yostiq to‘plami	to‘plam	har bir guruh uchun 2 tadan
183.	Qo‘l va oyoqlar uchun har xil o‘lchamdagi to‘g‘rilagichlar	dona	20
184.	Katta yumshoq modul	to‘plam	2
185.	Yo‘lakchalar	to‘plam	1
186.	Egilgan skameyka	dona	2
187.	Gimnastika narvoni	dona	1
188.	Yurish uchun trenajer	dona	har bir guruh uchun 2 tadan
189.	Devor oyna	dona	1
190.	Gimnastika to‘plami: (obruch, reyka, tayoqcha, tagliklar, qisqich)	dona	1
191.	Sakrash uchun arqon	to‘plam	2
192.	Halqalarni tashlashga o‘yinchoq (to‘plam)	dona	10
193.	Koptok (10 — 12 sm)	to‘plam	2
194.	Bolalar sport o‘yinlari uchun to‘plam (sumka)	dona	10
195.	Emaklab o‘tish uchun yoylar (katta yoylar balandligi 50 sm, kengligi 50 sm. Kichik yoylar balandligi 30 — 40 sm, kengligi 50 sm)	to‘plam	3
196.	Emaklash uchun tayanch vositasi	dona	2
197.	Oddiy trenejer: bolalar espandyerlari	dona	20
198.	“Sog‘liq” diski	dona	5
199.	Bolalar gantellari	dona	20
200.	Bolalar gantel-toshlari	dona	20
201.	Halqa	dona	15
202.	Kalta gimnastika tayoqchalari	dona	15
Eshitishda nuqsoni bo‘lgan bolalar uchun reabilitatsiya xona jihozlari			
203.	Audiosinf: FM tizimi + ilg‘or eshitish-nutq audiosinfi	to‘plam	1
204.	Shaxsiy eshitish moslamasi	dona	har bir bolaga 1 tadan
205.	Dasturiy ta’minot	dona	1
Ko‘rishida nuqsonlari bo‘lgan bolalarga reabilitatsiya xonasi uchun jihozlar			
206.	Yaxshi ko‘rmaydiganlar	dona	10

	uchun kattalashtiruvchi moslama ***		
207.	Sinoptofor	dona	1
208.	“Rubin” lazerli apparati	dona	1
209.	Yaxshi ko‘rmaydiganlar uchun statsionar kattalashtiruvchi moslama	dona	1
Defektolog (oligofrenopedagog) burchagi uchun jihozlar			
210.	Logoped uchun ish stoli	dona	1
211.	Nutq o‘rgatish oynasi	dona	1
212.	Teshikli logoped oynasi	dona	1
213.	Bolalar stol stuli	to‘plam	1
214.	Planshet	dona	1 ta guruhga 2 tadan
215.	Bolalar massaj kreslolari	dona	2
216.	Bolalar uchun individual logoped zondlari	dona	har bir bolaga 1 tadan
217.	Individual tish cho‘tkalari g‘ilofi bilan	dona	har bir bolaga 1 tadan
218.	Terapevtik shpatel (bir martalik, steril)	dona	100
219.	Yuz va qo‘lni massaj qiladigan moslama	dona	6
220.	Ovoz buzilishi va tovushlarni tuzatish uchun “Delfa M”	dona	1
221.	Mashg‘ulotlar uchun interaktiv doska	dona	1
222.	Dastur uchun didaktik materiallar to‘plami	to‘plam	2
223.	Anglash jarayonlarini rivojlantirish uchun o‘yinlar	to‘plam	2
224.	Nafas olish va fenomik eshitishni rivojlantirish uchun o‘yinchoqlar	to‘plam	2
225.	Og‘zaki nutqni rivojlantirish uchun “Paletto” audio paneli	to‘plam	1
Surdopedagog burchagi uchun jihozlar			
226.	Surdopedagog uchun ish stoli	dona	1
227.	Nutqni mashq qilish uchun	dona	1
228.	Teshikli logoped oynasi	dona	1
229.	Bolalar stol-stuli	to‘plam	1
230.	“Maxsus o‘quv dasturlari” bilan	dona	1

	ta’minlangan noutbok (kompyuter)		
231.	Terapevtik shpatel (sterillangan, bir marta ishlatiladigan)	dona	100
232.	Yuz va qo‘llar uchun massaj moslamalari	dona	6
233.	Artikulatsiya moslamasi modeli	dona	1
234.	Nutq va eshitish qobiliyatini rivojlantirish uchun o‘yinchoqlar	to‘plam	2
235.	Interfaol doska	dona	1
236.	Dastur uchun didaktik materiallar to‘plami	dona	2
Tiflopedagog burchagi uchun jihozlar			
237.	Tifloped ish stoli	dona	1
238.	Bolalar stol stuli	to‘plam	1
239.	Har xil o‘lchamdagi kattalashtiruvchi oynaklar	dona	10
240.	Qo‘rish qobiliyati past bolalar uchun noutbok	dona	1
241.	Dasturlar bo‘yicha didaktik to‘plam	to‘plam	1
242.	Ajratilgan holdagi Brayl “Alifbosi”	to‘plam	10
243.	“Umka-01” o‘zio‘rgatar Brayl bo‘yicha	dona	10
244.	Kubik-harflar Brayl bo‘yicha	dona	10
245.	Bolalar uchun “Grafika” tiflouskunasi	to‘plam	har bir bola uchun
246.	Mantiqiy — didaktik materiallar	to‘plam	guruh uchun 1 ta
247.	240 dona mantiqiy belgilar	to‘plam	guruh uchun 1 ta
248.	Katta sonli mantiqiy stol soati	dona	guruh uchun 1 ta
249.	Jarangdor koptok	dona	guruh uchun 5 dona
250.	Mantiqiy shashkalar	to‘plam	1
251.	Mantiqiy shaxmatlar	to‘plam	1
252.	Mantiqiy koptoklar	dona	guruh uchun 10 dona
253.	Matnlashgan domino	to‘plam	2
254.	Mantiqiy kubik-rubik	dona	2
255.	Mavzular bo‘yicha mantiqiy ertak kitoblar	dona	10
Sensor maydonlarni jihozlash			
256.	Havo-pufakli naychalar	to‘plam	1

257.	Yumshoq quruq basseyn 150x150x150	to‘plam	1
258.	Basseyn uchun rangsiz sharchalar	dona	50
259.	Basseyn uchun rangli sharchalar	dona	1000
260.	Gimnastika to‘shagi	dona	10
261.	Akrillangan oynali panel 100x200sm	dona	1
262.	Ichkarisida harakatlanadigan uycha	dona	2
263.	Bizibord	dona	4
264.	Yengil harakatlar uchun kompakt disklar to‘plami (4 disk)	to‘plam	1
265.	Jamadon ***	to‘plam	1
266.	Rangdor kinetik qumli stol (qum bilan)	dona	1

*** bitta variant tanlanadi. Tanlashda materialga e’tibor beriladi, stol va stul bir xil materialdan tayyorlangan bo‘lishi lozim;*

**** KIMTT uchun qo‘shimcha taklif etilgan jihozlar ro‘yxatiga kiradi.*

3. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarining ovqatlanish xonasi, omborxona, kir yuvish va dazmollash xonalarini jihozlash bo‘yicha materiallar ro‘yxati

T/r	Nomlanishi	O‘lchov birligi	Kichik guruh (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)	Tayyorlov guruhi (6-7 yosh)
Ovqatlanish xonasi / omborxona							
1.	Non uchun metall shkaf	dona	1				
2.	Zanglamaydigan po‘latdan yasalgan yon tomonlari bo‘lmagan stol	dona	2				
3.	Zanglamaydigan po‘latdan yasalgan yon tomonlari bor stol	dona	4				
4.	Idish-tovoqlar uchun javon (stellaj)	dona	1				
5.	Elektr plita (6 komforali duxovka bilan) 6 guruhdan yuqori	dona	1				
6.	Elektr plita (4 komforali duxovka bilan) 6 guruhgacha	dona	1				
7.	Elektr qozon (minimum 60 litr) 6 guruhdan yuqori	dona	1				
8.	Titan suv qaynatgich	dona	1				
9.	Qozonni yuvish uskunasi	dona	1				
10.	Yuvish vannasi	dona	1				
11.	Idish-tovoq va mahsulotlarni yuvish uchun 2 seksiyali vanna (6 guruhgacha)	dona	2				
12.	Idish-tovoq va mahsulotlarni yuvish uchun 3 seksiyali vanna (6 guruhdan yuqori)	dona	3				
13.	Idish-tovoqlarni yuvish uchun zanglamaydigan po‘latdan yasalgan	dona	1				

	stol (6 guruhgacha)		
14.	Idish-tovoqlar yuvish uchun zanglamaydigan po‘latdan yasalgan stol (6 guruhgacha)	dona	2
15.	Muzlatgich (6 guruhgacha)	dona	1 (92 litr hajmda)
16.	Muzlatgich (6 guruhdan yuqori)	dona	2 (393 litr hajmda)
17.	Sovutgich (6 guruhgacha)	dona	2 (215 litr hajmda)
18.	Sovutgich (6 guruhdan yuqori)	dona	3 (490 litr hajmda)
19.	Go‘sht qiymalagich	dona	1
20.	Tarozi (ovqatlanish bloki uchun)	dona	1 (0,2 kg dan 6 kg gacha)
21.	Tarozi (omborxona)	dona	1 (150 kg gacha)
22.	Mahsulotlar saqlash uchun zanglamaydigan po‘latdan yasalgan stellaj	dona	2
23.	40-50 litrli kastryulka (6 gur�hgacha)	dona	2
24.	40-50 litrli kastryulka (6 guruhdan yuqori)	dona	4
25.	10 litrli chelak	dona	4
26.	Pichoq (turli mahsulotlar uchun)	dona	8
27.	Yog‘, tuz va boshqa mahsulotlarni saqlash idishi	to‘plam	2
28.	Qirg‘ich	dona	4
29.	Chovli	dona	4
30.	Kapgir (shumovka)	dona	2
31.	Kapgir (palovnik)	dona	2
32.	Cho‘mich	dona	2
33.	Tekis kapgir	dona	2
34.	Sanchqi qaynatilgan go‘sht uchun	dona	1
35.	Elak	dona	2
36.	Chovgum	dona	2
37.	Tova	dona	4
38.	Taxtakach	dona	6
39.	Uzun o‘qlov	dona	2
40.	Katta bo‘lmagan yo‘g‘on o‘qlov	dona	4
41.	Tovoq va tog‘aralar	to‘plam	1
42.	O‘lchov krujkasi	to‘plam	2
43.	Suv uchun bidon (40 litr)	dona	1
44.	Sut uchun bidon (40 litr)	dona	1
Oshxona uchun jihozlar			
1.	Bolalar stol va stullari **	to‘plam	binoning o‘lchamidan kelib chiqiladi
2.	Bolalar stol va skameykalari	to‘plam	binoning o‘lchamidan kelib chiqiladi
3.	Xodimlar ovqatlanishi uchun stol va stu	to‘plam	2
4.	Axborot stendi	dona	1
Oshxona idishlari to‘plami			
1.	Likopcha, 300 ml	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
2.	Likopcha, 200 mm	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
3.	Krujka, 210 ml	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
4.	Likopcha salat uchun, 200 ml	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
5.	Likopcha, 150 mm	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi

6.	Non uchun idish	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
7.	Qoshiq	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
8.	Sanchqi	dona	bolalar sonidan kelib chiqadi
Kir yuvish xonasi			
1.	Kir yuvish mashinasi ** (yarimavtomat) 8 kg gacha (6 guruhgacha)	dona	1
2.	Kir yuvish mashinasi ** (yarimavtomat) 8 kg gacha (6 guruhdan yuqori)	dona	2
3.	Kir yuvish mashinasi ** (avtomat) 9 kg gacha (6 guruhgacha)	dona	1
4.	Kir yuvish mashinasi ** (avtomat) 9 kg gacha, (6 guruhdan yuqori)	dona	2
5.	Foydalanilgan choyshablar uchun idish	dona	1
6.	Vanna	dona	1
Quritish va dazmollash xonasi			
1.	Dazmollash stoli (6 guruhgacha / 6 guruhdan yuqori)	dona	1/2
2.	Dazmol (6 guruhgacha / 6 guruhdan yuqori)	dona	1/2
3.	Toza va dazmollangan choyshablarni saqlash uchun osma javonlar	to‘plam	bolalar sonidan kelib chiqadi
Qo‘shimcha jihozlar			
1.	Chiqindilar uchun qopqoqli bak (65 litr)	dona	2
2.	Rezinali gilamcha	dona	har bir elektr jihozi uchun
3.	Ma’lumotlar stendi	dona	1
4.	Axlat yig‘ish uchun metall idish (6 guruhgacha / 6 guruhdan yuqori)	dona	2/3
5.	Hovli uchun metall axlat qutisi	dona	2
6.	Tig‘li belkurak	dona	2
7.	Yapaloq belkurak	dona	2
8.	Arava (bog‘ uchun)	dona	1
9.	Xaskash	dona	2
Yong‘in xavfsizligi talablari			
1.	O‘t o‘chirgich	dona	2
2.	Yong‘in vaqtida binoni tark etish evakuatsiya rejasi (sxemasi)	dona	1
3.	Yong‘in haqida xabar berish moslamalari	dona	har bir xonaga me’yor asosida

*** bitta variant tanlanadi. Tanlashda materialga e’tibor beriladi, stol va stul bir xil materialdan tayyorlangan bo‘lishi lozim.*

4.Maktabgacha ta’lim tashkilotlarining tibbiyot xonasini jihozlash bo‘yicha eng kam (minimal) anjomlar ro‘yxati

T/r	Nomlanishi	O‘lchov birligi	Kichik guruh (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)	Tayyorlov guruhi (6-7 yosh)

Tibbiyot xonasi			
1.	Vrach va hamshira uchun yozuv stoli	dona	1
2.	Stul	dona	2
3.	Tibbiy kushetka	dona	1
4.	Tibbiy javon	dona	1
5.	Birinchi tibbiy yordam stoli	dona	1
6.	Sovutgich (muzlatgich dori-darmonlar uchun)	dona	1
7.	Sovutgich uchun termometr	dona	1
8.	Pedal qopqoqli chelak	dona	1
9.	Tibbiy tarozi	dona	1
10.	Bo‘y o‘lchagich	dona	1
11.	Ko‘z va quloq-burun ko‘rigi uchun stol lampasi	dona	1
12.	Hujjatlar uchun javon	dona	1
13.	Bolalar tonometri, fonedoskopi bilan	dona	1
14.	Tibbiy qisgich	dona	3
15.	Tibbiy termometr	dona	4
16.	Bir martalik shpatel	dona	500
17.	Buyrak shaklidagi (lotok) idish	dona	2
18.	Oyoq-qo‘llar yuqori qismi uchun shinalar	dona	2
19.	Ko‘chma kvars lampasi	dona	2
20.	Muz uchun pufakchalar	dona	1
21.	Qayta ishlatiladigan rezinali isitgich (gryelka)	dona	1
22.	Tibbiy shirma	dona	1
23.	Kattalar uchun tashqi kiyim ilgich	dona	1
24.	O‘t o‘chirgich	dona	1

5. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarining qo‘shimcha xona (zal, kabinet, ofis)larini jihozlashning eng kam (minimal) anjomlar ro‘yxati

T/r	Nomlanishi	O‘lchov birligi	Kichik guruh (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)	Tayyorlov guruhi (6-7 yosh)
Maktabgacha ta’lim tashkilotlari qo‘shimcha xonalarining jihozlari							
Sport zali							
1.	Gimnastika to‘shaklari (mat)	dona	8				
2.	Gimnastika skameykalari	dona	4				
3.	Gimnastika tayoqchalari	dona	har bir bola uchun 1 donadan				
4.	Bolalar bouling keglisi	to‘plam	2				
5.	Turli o‘lchamdagi koptoklar	dona	12				
6.	O‘rta o‘lchamdagi quloqchali koptoklar	dona	4				
7.	Shved narvonchasi	dona	2				
8.	Sudralib o‘tish uchun yoylar	to‘plam	2				

9.	Sog‘lomlashtirish gilamchasi	dona	4
10.	Konussimon signal	dona	8
11.	Turli o‘lchamdagi gimnastika halqalari (obruch)	dona	14
12.	Halqa tushirgich	to‘plam	2
13.	Bolalar shtangasi	dona	2
14.	Bolalar ganteli	to‘plam	10
15.	Yumshoq o‘yin modullari, transformyerlar	to‘plam	1
16.	Bayroqchalar	dona	har bir bola uchun 1 donadan
17.	Pardalar	dona	oynalar soni bo‘yicha
18.	O‘t o‘chirgich	dona	2
19.	Yong‘in vaqtida binoni tark etish evakuatsiya rejasi (sxemasi)	dona	1
20.	Yong‘in haqida xabar berish moslamalari	dona	har bir xonaga me’yor asosida
Musiqa zali			
1.	Pianino	dona	1
2.	Musiqa rahbari uchun stul	dona	2
3.	Bolalar stullari **	dona	har bir bola uchun 1 donadan
4.	Bolalar o‘tirg‘ichi (pufik) **	dona	har bir bola uchun 1 donadan
5.	Bolalar yumshoq modullari **	dona	har bir bola uchun 1 donadan
6.	Kattalar uchun yumshoq o‘rindiqli 4 kishilik skameykalar	dona	8
7.	Mikrofon, karnay, ovoz kuchaytirgich	to‘plam	1
8.	Milliy musiqa asboblari modellari	to‘plam	1
9.	Bolalar musiqa asboblari (doira, metallofon, ksilofon, qo‘ng‘iroqchalar, uch burchaklar, bubenlar)	to‘plam	1
10.	Teatr uchun shirma	dona	1
11.	Teatr uchun qo‘g‘irchoqlar to‘plami	to‘plam	1
12.	Ko‘zgu (devorga o‘rnatish uchun)	m^2	xona o‘lchami bo‘yicha
13.	Ushlagich (perila)	m^2	oyna o‘lchami bo‘yicha
14.	Parda (sahna uchun)	m^2	sahna o‘lchami bo‘yicha
15.	Parda (deraza uchun)	m^2	oyna o‘lchami bo‘yicha
16.	Gilam	m^2	xona o‘lchami bo‘yicha
17.	Vizual va didaktik materiallar, xoreograf musiqa rahbari hujjatlari uchun javon	to‘plam	1
18.	Ramzlar	to‘plam	1
19.	O‘zbekiston bastakorlari portretlari	to‘plam	1
20.	Jahon bastakorlari portretlari	to‘plam	1
21.	O‘t o‘chirgich	dona	2
22.	Yong‘in vaqtida binoni tark etish evakuatsiya rejasi (sxemasi)	dona	1

23.	Yong‘in haqida xabar berish moslamalari	dona	har bir xonaga me’yor asosida
Direktor xonasi			
1.	Kabinet to‘plami	to‘plam	1
2.	Yarimyumshoq stullar	dona	4
3.	Seyf	dona	1
4.	Kompyuter texnikasi	to‘plam	1
5.	Printer	dona	1
6.	Parda (jalyuza)	dona	oynalar soni bo‘yicha
7.	Telefon	dona	1
8.	Pedal qopqoqli chelak (urna)	dona	1
Xo‘jalik mudiri xonasi *****			
1.	Kabinet stoli	dona	1
2.	Yarimyumshoq stul	dona	2
3.	Hujjatlar uchun javon	to‘plam	1
4.	Parda (jalyuza)	dona	oynalar soni bo‘yicha
5.	Tashqi kiyim uchun ilgich	dona	1
6.	Urna	dona	1
Psixolog xonasi			
1.	2 o‘rinli bolalar stoli **	dona	1
2.	Bolalar uchun o‘yinchoqlar javoni	dona	1
3.	Psixolog uchun tumbali stol	dona	1
4.	Didaktik stol o‘yinchoqlari bilan	dona	1
5.	Sezgirlikni rivojlantiruvchi panel	dona	1
6.	Kattalar uchun yarimyumshoq stul	dona	2
7.	Bolalar stuli **	dona	2
8.	Psixolog hujjatlari uchun javon	to‘plam	1
9.	Yumshoq o‘yinchoqlar (ayiq, tulki, it, mushuk, sichqon, xo‘roz)	to‘plam	1
10.	Qo‘g‘irchoq — o‘g‘il bola	dona	1
11.	Qo‘g‘irchoq — qiz bola	dona	1
12.	“Jihoz” kartochkalari	to‘plam	1
13.	“Oila” kartochkalari	to‘plam	1
14.	“Idish-tovoq” kartochkalari	to‘plam	1
15.	“Geometrik shakllar” kartochkalari	to‘plam	1
16.	“Yil fasllari” kartochkalari	to‘plam	1
17.	Yovvoyi hayvonlar	to‘plam	1
18.	Uy hayvonlari	to‘plam	1
19.	Mevalar modellari (mum nusxa)	to‘plam	1
20.	Sabzavotlar modellari (mum nusxa)	to‘plam	1
21.	Kayfiyat niqoblari	to‘plam	1
22.	Tashqi kiyimlar uchun ilgich	dona	1
23.	Gilam	dona	1
24.	Pardalar (jalyuza)	dona	oynalar soni bo‘yicha
25.	Ma’lumotlar stendi	dona	2
26.	Urna	dona	1
Logoped xonasi			
1.	Oynali logoped burchagi	to‘plam	1
2.	Bolalar stuli	dona	2

3.	Didaktik stol, o‘yinchoqlar bilan	to‘plam	1
4.	Logoped uchun stol, tumbali	dona	1
5.	Kattalar uchun yarimyumshoq stul	dona	2
6.	Bur va marker bilan yozish uchun ikki tomonli molbert	dona	1
7.	Hujjatlar uchun javon	to‘plam	1
8.	Qo‘g‘irchoq — o‘g‘il bola	dona	1
9.	Qo‘g‘irchoq — qiz bola	dona	1
10.	“Jihoz” kartochkalari	to‘plam	1
11.	“Oila” kartochkalari	to‘plam	1
12.	“Idish-tovoq” kartochkalari	to‘plam	1
13.	“Geometrik shakllar” kartochkalari	to‘plam	1
14.	“Yil fasllari” kartochkalari	to‘plam	1
15.	Yovvoyi hayvonlar	to‘plam	1
16.	Uy hayvonlari	to‘plam	1
17.	Mevalar modellari (mum nusxa)	to‘plam	1
18.	Sabzavotlar modellari (mum nusxa)	to‘plam	1
19.	Og‘iz bo‘shlig‘ini ko‘rikdan o‘tkazish uchun oyna	dona	2
20.	Og‘zaki nutqni rivojlantirish uchun 2-to‘pga zarba bering o‘yini	to‘plam	1
21.	Parda (jalyuza)	dona	oynalar soni bo‘yicha
22.	Ma’lumotlar stendi	dona	2
23.	Tashqi kiyimlar uchun ilgak	dona	1
24.	Urna	dona	1
Metodik xona			
1.	Davlat ramzlari	to‘plam	1
2.	Ma’lumotlar stendi	dona	4
3.	Parda (jalyuza)	dona	oynalar soni bo‘yicha
4.	Kompyuter	to‘plam	1
5.	Printer	dona	1
6.	Markerli doska	dona	1
7.	Majlislar stoli	dona	1
8.	Kattalar uchun yarimyumshoq stul	dona	10
9.	Hujjatlar uchun javon	to‘plam	2
10.	Tashqi kiyimlar uchun ilgak	dona	1
11.	Metodist uchun tumbali stol	dona	1
12.	Urna	dona	1
Kirish *****			
1.	Ma’lumotlar stendi	dona	2
2.	Xona o‘simliklari	dona	10
3.	Parda (jalyuza)	dona	oynalar soni bo‘yicha
4.	Oyoq kiyim echish uchun bolalar javoni	to‘plam	bolalar soni bo‘yicha
5.	8 o‘rindiqli yumshoq bolalar skameykasi	to‘plam	2
6.	Milliy burchak	to‘plam	1
7.	O‘yin zonalari	to‘plam	2
8.	O‘qish zonalari	to‘plam	2

9.	Oyoq kiyimini echish uchun kattalar javoni	to‘plam	bolalar soni bo‘yicha
10.	Urna	dona	1
Basseyn***			
1.	Turli o‘lchamdagi shishirilgan halqalar	dona	bolalar soni bo‘yicha
2.	Suzish uchun shishirilgan yenglar	juft	bolalar soni bo‘yicha
3.	Suzish uchun penoplast doskalar	dona	10
4.	Turli o‘lchamdagi rezinali koptoklar	dona	10
5.	Rezinali gilamlar	dona	4
6.	Gimnastik o‘tirg‘ich	dona	2

*** bitta variant tanlanadi. Tanlashda materialga e’tibor beriladi, stol va stul bir xil materialdan tayyorlangan bo‘lishi lozim.*

****** maktabgacha ta’lim tashkilotlarining ushbu xonalari uchun tavsiya etilgan jihozlar.*

6. Maktabgacha ta’lim tashkilotlari o‘yin maydonchalarining eng kam (minimal) jihozlari ro‘yxati

T/r	Nomlanishi	O‘lchov birligi	Kichik guruh (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)	Tayyorlov guruhi (6-7 yosh)
Maktabgacha ta’lim tashkilotlari o‘yin maydonchalarining jihozlari							
1.	Ayvoncha	dona	1	1		1	
Bolalar ko‘ngilochar majmuasining to‘liq to‘plami (har 1 bog‘cha uchun)							
2.	Qum qutisi (qumdon)	dona	1	1	1	1	1
3.	Qum quyish qutilari uchun qum	kg	500	500	500	500	500
4.	Ertaksimon uyalar	dona	1				
5.	Sirpanchiq	dona	1				
6.	Arg‘imchoq	dona	1				
7.	Mavzuli uycha	dona	1				
8.	Shved gimnastik narvonchasi	dona	1				

7. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarining qisqa muddatli guruhlarini jihozlashning eng kam (minimal) ro‘yxati

№	Nomlanishi	O‘lchov birligi	Miqdori
Jihoz			
1.	Bolalar stoli **	dona	bolalar soni bo‘yicha
2.	Bolalar stuli	dona	bolalar soni bo‘yicha
3.	Tarbiyachi uchun bir tumbali stol	dona	1
4.	Tarbiyachi uchun yarimyumshoq stul	dona	2
5.	O‘quv materiallari uchun javon	dona	1
6.	O‘yinchoqlar uchun bolalar javoni	dona	4
7.	Yashil doska	dona	1
8.	Gilam	dona	1
9.	Ilgak	dona	bolalar soni bo‘yicha
O‘yinchoqlar			

1.	Qo‘g‘irchoq-o‘g‘il bola	dona	2
2.	Qo‘g‘irchoq-qiz bola	dona	2
3.	Mashinalar (yong‘in xavfsizligi, tez yordam, ichki ishlar, yuk, yengil, ekskavator, ko‘tarma kran)	to‘plam	1
4.	Uy hayvonlari va ularning bolalari	to‘plam	2
5.	Yovvoyi hayvonlar va ularning bolalari	to‘plam	2
6.	Choy ichish idishlari bolalar uchun to‘plami	to‘plam	4
7.	Konstruktor	to‘plam	4
8.	Bolalar lotosi	to‘plam	2
9.	“Aptechka” to‘plami	to‘plam	2
10.	Qurilish anjomlari to‘plami	to‘plam	2
11.	Mavzuli pazllar	dona	20
12.	Mozaika	to‘plam	4
13.	Qurilish kubiklar to‘plami	to‘plam	2
14.	Mevalar modellari (mum nusxa)	to‘plam	2
15.	Sabzavotlar modellari (mum nusxa)	to‘plam	2
16.	“Sartaroshxona” to‘plami	to‘plam	2
Mashg‘ulotlar uchun didaktik materiallar			
1.	Sanoq cho‘plar	to‘plam	har bir bola uchun
2.	Geometrik shakllar	to‘plam	4
3.	Sonlar to‘plami	to‘plam	4
4.	Yil fasllarining to‘plam rasmlari	to‘plam	1
5.	Uy hayvonlari va ularning bolalari kartochkalari	to‘plam	4
6.	Yovvoyi hayvonlar va ularning bolalari kartochkalari	to‘plam	4
7.	Uy parrandalari kartochkalari	to‘plam	4
8.	Yovvoyi parrandalar kartochkalari	to‘plam	4
9.	Sabzavotlar kartochkalari	to‘plam	4
10.	Meva va rezavorlar kartochkalari	to‘plam	4
11.	Yumshoq aqliy rivojlantiruvchi kubikchalar “Alifbe”	to‘plam	1
12.	“Hayot xavfsizligi asoslari” kartochkalari	to‘plam	1
13.	“Kasblar” kartochkalari	to‘plam	4
14.	O‘zbekiston mutafakkirlari va taniqli shaxslarining portretlari	to‘plam	1
15.	“Idish-tovoq” kartochkalari	to‘plam	4
16.	“Mebel” kartochkalari	to‘plam	4
17.	Soatlar	dona	1
18.	Didaktik o‘yinlar	to‘plam	1
19.	Globus	dona	1
20.	Tangram	to‘plam	4
Sport jihozlari			
1.	Bolalar uchun sakrash arqoni	dona	10
2.	Bolalar bouling-keglisi	to‘pl�m	2
3.	Turli o‘lchamdagi koptoklar	dona	6
4.	Turli o‘lchamdagi gardishlar	dona	6
5.	Halqa tushirgich	dona	2
Bolalar adabiyotlari			
1.	Jahon xalqlari ertaklari	kitob	10
2.	O‘zbek xalqi ertaklari	kitob	10

3.	She’rlar, topishmoqlar	kitob	10
Ramzlar			
1.	“O‘zbekiston ramzlari”	to‘plam	1

*** bitta variant tanlanadi. Tanlashda materialga e’tibor beriladi, stol va stul bir xil materialdan tayyorlangan bo‘lishi lozim.*

8. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarini qo‘shimcha jihozlar bilan ta’minlash ro‘yxati

T/r	Nomlanishi	O‘lchov birligi	Kichik guruh (2-3 yosh)	Kichik guruh (3-4 yosh)	O‘rta guruh (4-5 yosh)	Katta guruh (5-6 yosh)	Tayyorlov guruhi (6-7 yosh)
“Ilk qadam” Davlat o‘quv dasturiga muvofiq rivojlanish sohalari bo‘yicha guruh xonalarini jihozlash							
Sog‘lom turmush tarzi bo‘yicha jismoniy rivojlanish yo‘nalishi							
1.	Turli rangdagi lentalar	dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona
2.	Badminton	to‘plam			4	4	4
3.	Gimnastika tayoqchasi	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
4.	Diametri 20 — 25 sm li koptoklar	dona	8	8	6	6	6
5.	Diametri 12 — 15 sm li koptoklar	dona	8	8	6	6	6
6.	Otish uchun o‘rnatilgan nishon (50 sm — 30sm)	dona	1	1	1	1	1
7.	Epchillikni rivojlantirish uchun “Baliqni tut” o‘yinlar to‘plami	to‘plam	4	4	2	2	2
8.	Voleybol to‘pi	dona		1	1	1	1
9.	Basketbol to‘pi	dona				1	1
10.	Otish o‘yini uchun xaltachalar	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
11.	Sog‘lomlashtirish gilamchasi	dona	4	4	4	4	4
12.	Koptoklar uchun savat	dona	2	2	2	2	2
13.	Samokat	dona				4	4
14.	3 g‘ildirakli velosiped	dona		4	4	4	
15.	2 g‘ildirakli velosiped	dona					4
Ijtimoiy-hissiy rivojlanish yo‘nalishi							
16.	Mavsumiy kiyimlar to‘plami bilan qo‘g‘irchoq-qiz	to‘plam	4	4	2	2	2
17.	Mavsumiy kiyimlar to‘plami bilan qo‘g‘irchoq — o‘g‘il bola	to‘plam	4	4	2	2	2
18.	Toksik bo‘lmagan, plastikdan,	dona	4	4	4	2	2

	kauchukdan yasalgan chaqaloq qo‘g‘irchoq						
19.	Bolalar aravachasi	dona	4	4	4	4	4
20.	Dazmol stoli bilan	to‘plam	2	2	2	2	2
21.	O‘yinchoqlar uychasi	dona	1	1	1	1	1
22.	Ertak qo‘g‘irchoqlar — jonlantirilgan va xayoliy qahramonlar (askarlar, ritsarlar, qahramonlar, malikalar, etik kiygan mushuk va boshqalar.)	dona	6	6	6	6	6
23.	Mavzuli to‘plamlar (“Jungli”, “Qal’a”, “Hayvonlar fermasi”, “So‘v osti dunyosi”)	dona	4	4	4	4	4
24.	Belanchak karavatlar	dona	2	2	1	1	1
25.	Kostyum va aksessuarlar (vrach, ichki ishlar, quruvchi, sotuvchi, dorixonachi, sartarosh)	to‘plam	1	1	1	1	1
26.	Bolalar telefoni	dona	2	2	2	2	2
27.	Bolalar tikish mashinasi	dona	1	1	1	1	1
28.	Bolalar changyutgich o‘yinchog‘i	dona	1	1	1	1	1
29.	Bolalar feni	dona	1	1	1	1	1
30.	Havo transportlari (samolet, vertolet)	dona	2	2	2	2	2
31.	Yer usti transporti (poyezd)	dona	1	1	1	1	1
32.	Suv usti transportlari (kema, kater)	dona	2	2	2	2	2
33.	Harbiy transportlar (tank, zirhli transporter)	dona	2	2	2	2	2
34.	Yula	dona	4	4	4		
35.	Qum bilan o‘ynash uchun chelak va belkuraklar	to‘plam	6	6	6	6	6
Nutq, muloqot, o‘qish va yozish ko‘nikmalari yo‘nalishi							
36.	Ertak qahramonlari va sanash materiallari flanelegraf to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
37.	Stol teatri	To‘plam	1	1	1	1	1
38.	Barmoq teatri	to‘plam	1	1	1	1	1
39.	Ertak qahramonlari va hayvonlarning niqoblari	to‘plam	1	1	1	1	1
40.	O‘yinchoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1

	didaktik stoli						
41.	Voskobovich o‘yinlari	to‘plam	1	1	1	1	1
42.	Bizibordlar	dona	4	4	2	2	2
43.	Mavzuli loto o‘yinlari	dona	4	4	4	4	4
44.	Mavzuli domino o‘yinlari	dona	4	4	4	4	4
45.	Ish daftari	dona			har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
46.	Kesma rasmlar	dona	6	6	10	10	10
47.	Didaktik o‘yinlar	dona	8	8	8	10	10
48.	Qo‘g‘irchoqlar teatri uchun parda (Shirma)	dona	1	1	1	1	1
49.	Audioertaklar	to‘plam	1	1	1	1	1
50.	Musiqa va bolalar ashulalari fleshkada	dona	2	2	2	2	2
51.	“Alifbe” plakatlari	dona	1	1	1	1	1
Bilish jarayoni rivojlanish yo‘nalishi							
52.	Frebel sovg‘alari	to‘plam	1	1	1	1	1
53.	Montessori metodikasi bo‘yicha o‘yinlar	to‘plam	1	1	1	1	1
54.	Segen doskasi	dona	4	4	4	4	4
55.	Turli shakllardagi yog‘och piramidalar	dona	4	4	4	2	2
56.	Hajmli geometrik shakllar (shar, konus, to‘g‘ri uch burchak, kub, trapetsiya)	to‘plam	1	1	1	2	2
57.	Labirintlar	dona			6	6	6
58.	Sanoq cho‘plar	to‘plam				har bir bola uchun 1 dona	Har bir bola uchun 1 dona
59.	Boshqotirmalar	dona				6	6
60.	Kubik-rubik	dona				6	6
61.	Qurilish to‘plamlari	to‘plam	4	6	8	8	8
62.	Katta qismlardan tashkil topgan lego magformyerlari	to‘plam	4	6	6	6	6
63.	Tadqiqot faoliyati to‘plamlari	to‘plam			2	2	2
64.	Tabiiy materiallar (chig‘anoqlar, qirg‘ichlar, yong‘oqlar, yog‘och tayoqchalar, toshlar va boshqalar)	to‘plam	4	4	8	8	8
65.	Didaktik o‘yinlar	dona	4	4	6	6	6
66.	Sekundometr	dona				2	2
67.	Qum soati	dona			2	2	2
68.	O‘yinchoq tarozi	dona	1	1	1	1	1

Ijodiy rivojlanish yo‘nalishi							
69.	Mumli rangli bo‘r qalamchalar (12 rang)	to‘plam	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
70.	Kinetik qum (qizil, sariq, ko‘k, yashil)	to‘plam	10	10	10	10	10
71.	Flomastyerlar (12 rang)	to‘plam			15	15	15
72.	Palitra	dona			har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
73.	Asfaltga chizish uchun rangli bo‘r qalamchalar	to‘plam	10	15	15	15	15
74.	Muhrlar	to‘plam	10	10	10	10	10
75.	Tuproq	kg	har bir bola uchun 0,5 kg	har bir bola uchun 0,5 kg	har bir bola uchun 0,5 kg	har bir bola uchun 0,5 kg	har bir bola uchun 0,5 kg
76.	Multimedia materiallari (bolalarga haykaltaroshlik, chizish va dizaynni o‘rgatish uchun)	to‘plam	1	1	1	1	1
77.	Har xil to‘qimalarning karton qog‘ozlari	to‘plam	10	10	10	10	10
78.	Krep qog‘ozi (12 rang)	to‘plam	10	10	10	10	10
79.	Mavzuli trafaretlar (hayvonlar, shakllar)	dona		6	6	6	6
80.	Molbert	dona	4	10	10	10	10
81.	Bolalar uchun ishlaydigan devorlar	dona	1	1	1	1	1
82.	Katta bus va bissyerlar to‘plami	to‘plam	4	4	4	4	4
83.	Tugmalar va iplar to‘plami	to‘plam	4	4	4	4	4
84.	Sahifalarni ranglash	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har ir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
85.	Rang berish uchun gipsdan yasalgan shakllar	dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona	har bir bola uchun 2 dona
	Mashg‘ulot (guruh) xonasini jihozlash						
86.	Proyektor **	dona	1	1	1	1	1
87.	Interaktiv doska **	dona	1	1	1	1	1
88.	Televizor	dona	1	1	1	1	1
89.	Yumshoq o‘rindiqli bolalar burchagi (divan, 2 ta kresla)	to‘plam	1	1	1	1	1
90.	Xona o‘simliklari	dona	4	6	8	8	8
91.	Xona o‘simliklari	dona	gullar	gullar	gullar	gullar	gullar

	uchun taglik		tuvagi miqdori bo‘yicha	tuvagi miqdori bo‘yicha	tuvagi miqdori bo‘yicha	tuvagi miqdori bo‘yicha	tuvagi miqdori bo‘yicha
92.	Akvarium	dona	1	1	1	1	1
93.	Qushlar uchun qafas	dona	1	1	1	1	1
94.	Kompyuter	dona	1	1	1	1	1
95.	Printer	dona	1	1	1	1	1
96.	Interaktiv planshet	dona	1	1	1	1	1
97.	Ko‘chma audiokarnay	dona	1	1	1	1	1
	Milliy burchak uchun jihozlar						
98.	Ayvon	dona	1	1	1	1	1
99.	Xontaxta (milliy stolcha)	dona	1	1	1	1	1
100.	Qo‘g‘irchoq qiz bola milliy kiyimlarda	dona	1	1	1	1	1
101.	Qo‘g‘irchoq o‘g‘il bola milliy kiyimlarda	dona	1	1	1	1	1
102.	Milliy idish-tovoqlar to‘plami	to‘plam	1	1	1	1	1
103.	Ko‘rpa	dona	ayvon o‘lchami bo‘yicha	ayvon o‘lchami bo‘yicha	ayvon o‘lchami bo‘yicha	ayvon o‘lchami bo‘yicha	ayvon o‘lchami bo‘yicha
104.	Duppi	dona	2	2	2	2	2
105.	Mevalar modellari (mum nusxa)	to‘plam	1	1	1	1	1
106.	Nonlar modellari (mum nusxa)	dona	2	2	2	2	2
107.	Somsalar modellari (mum nusxa)	dona	2	2	2	2	2
108.	Adras	metr	burchak o‘lchami bo‘yicha	burchak o‘lchami bo‘yicha	burchak o‘lchami bo‘yicha	burchak o‘lchami bo‘yicha	burchak o‘lchami bo‘yicha
	Yotoqxona uchun jihozlar						
109.	Bolalar yostig‘i	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
110.	Bolalar choyshabi	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
111.	Bolalar yostiq jildlari	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
112.	Bolalar ko‘rpa qoplamalari	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
113.	Bolalar yotoq to‘shaklari (matras)	dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona	har bir bola uchun 1 dona
114.	Gilam	dona	bo‘sh joy o‘lchamiga	bo‘sh joy o‘lchamiga	bo‘sh joy o‘lchamiga	bo‘sh joy o‘lchamiga	bo‘sh joy o‘lchamiga

			mos	mos	mos	mos	mos
115.	Pardalar (shtor)	dona	oynalar soni bo‘yicha	oynalar soni bo‘yicha	oynalar soni bo‘yicha	oynalar soni bo‘yicha	oynalar soni bo‘yicha
116.	Choyshablar uchun javon	dona	1	1	1	1	1
Qabulxona uchun jihozlar							
117.	Gilam	dona	1	1	1	1	1
118.	Xona o‘simliklari	dona	4	6	6	6	6
119.	Tarbiyachining tashqi kiyimlari va almashtiriladigan poyabzallari uchun javon	dona	1	1	1	1	1
120.	Bolalar ijodiy ko‘rgazmasi	dona	1	1	1	1	1
121.	Sinmaydigan devor oynasi	dona	1	1	1	1	1
Sanitariya texnik jihozlar							
122.	Rezinali yo‘lakcha	m^2	xona o‘lchami bo‘yicha	xona o‘lchami bo‘yicha	xona o‘lchami bo‘yicha	xona o‘lchami bo‘yicha	xona o‘lchami bo‘yicha
123.	Sinmaydigan devor oynasi	dona	1	1	1	1	1

*** bitta variant tanlanadi. Tanlashda materialga e’tibor beriladi, stol va stul bir xil materialdan tayyorlangan bo‘lishi lozim.*

Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 22-dekabrdagi 802-son qaroriga
2-ILOVA

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi tomonidan tizimdagi davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun markazlashtirilgan holda jihozlarni xarid qilish bo‘yicha komissiya tarkibi

1. Mamatqulov Shodiyor Abduvaxidovich — O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim vaziri o‘rinbosari, *komissiya raisi*
2. Abruyev Djamshid Ismailovich — O‘zbekiston Respublikasi moliya vaziri o‘rinbosari, *komissiya raisi o‘rinbosari*
3. Karabayev Farrux Esanaliyevich — O‘zbekiston Respublikasi Monopoliyaga qarshi kurashish qo‘mitasi raisi o‘rinbosari
4. Mirzayev Mubin Muxidinovich — O‘zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo‘mitasi raisining birinchi o‘rinbosari
5. Voitov Aziz Botirovich — O‘zbekiston Respublikasi investitsiyalar va tashqi savdo vazirining birinchi o‘rinbosari
6. Sharaxmetov Shaxrux Shaturgunovich — O‘zbekiston Respublikasi sog‘liqni saqlash vaziri o‘rinbosari
7. Raxbarov Nodirbek Alisherovich — “Ipoteka bank” boshqaruvi kengashi raisining o‘rinbosari
8. Solixo‘jayev Zafarxo‘ja Zokirxo‘jayevich — “O‘zInjiniring” Respublika loyiha instituti direktori o‘rinbosari
9. Kiyamov Rustam Begmuratovich — “O‘zstandart” agentligi direktori o‘rinbosari
10. Lavozimiga ko‘ra — Maktabgacha ta’lim vazirligining tarkibiy bo‘linmasi rahbari, *komissiya kotibi* (ovoz berish huquqiga ega emas)

Izoh.*Zarur hollarda Komissiya tarkibiga O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligining tarkibiy bo‘linmalari (Maktabgacha ta’lim vazirligi huzuridagi “Infratuzilmani rivojlantirish bo‘yicha injiniring kompaniyasi” DUK) rahbarlari va boshqa vazirliklar hamda tashkilotlarning rahbar va xodimlari jalb etilishi mumkin.*

Komissiya a’zolari boshqa ishga o‘tgan taqdirda, uning tarkibiga ushbu lavozimga yangidan tayinlangan yoki tegishli funksiyalarni bajarish yuklangan shaxslar kiritiladi.

(Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 23.12.2020-y., 09/20/802/1658-son)